

Onpartijdige instelling voor de
Controle van Bouwproducten

*Organisme impartial de Contrôle
de produits pour la Construction*

Jaarverslag | Rapport annuel 2009

COPRO

*jaarverslag
rapport annuel*

2009

Inhoud | Sommaire

jaarverslag

Organisatie | Organisation

De voorzitter aan het woord <i>Le mot du président</i>	4
Voorwoord van de directeur <i>Avant-propos du directeur</i>	5
Algemene Vergadering <i>L'Assemblée Générale</i>	6
Raad van Bestuur <i>Le Conseil d'Administration</i>	7
Organogram <i>L'organigramme</i>	8
Externe organisatie <i>L'organisation externe</i>	10

Algemene diensten | Services généraux

Kwaliteit <i>La qualité</i>	13
Notificatie <i>La notification</i>	15
Beheer onderaanneming <i>La sous-traitance</i>	15
IDPB <i>Le Service Interne pour la Prévention et la Protection (SIPP)</i>	17
Informatica <i>L'informatique</i>	19
Balans <i>Le bilan</i>	20
Administratie en personeelsdienst <i>L'administration générale et personnel</i>	22

Andere diensten | Autres services

Werfgerichte controles <i>Les contrôles assistance chantiers</i>	23
Partijkeuringen <i>Les réceptions par lot</i>	27

■ ■ ■ Betonsector | Secteur du béton

Geprefabriceerde betonproducten <i>Les produits en béton préfabriqué</i>	29
Stortbeton <i>Le béton prêt à l'emploi</i>	32
Gebakken straatstenen <i>Les briques de voirie en terre cuite</i>	35

■ ■ ■ Asfaltsector | Secteur de l'asphalte

Asfalt <i>Les enrobés bitumineux</i>	37
Asfaltgranulaten <i>Les agrégats d'enrobés</i>	43

Gietasfalt <i>L'asphalte coulé</i>	45
Bitumineuze mengsels <i>Les mélanges bitumineux</i>	48
Oppervlaktebehandelingen <i>Les traitements superficiels</i>	49
Bitumineuze bindmiddelen <i>Les liants bitumineux</i>	50
Bitumen voor wegenbouw	
<i>Les bitumes pour la construction routière</i>	52
PmB - Polymeergemodificeerd bitumen	
<i>Les PmB - Bitumes modifiés par des polymères</i>	53
Bitumenemulsies en vloeibitumen	
<i>Les émulsions de bitume et les bitumes fluxés</i>	54
Cellulosevezels <i>Les fibres</i>	55
Voegvullingsproducten <i>Les produits de scellement</i>	59

■ ■ ■ Inerte materialen | *Matériaux inertes*

Gerecycleerde granulaten <i>Les granulats recyclés</i>	61
Natuurgranulaten <i>Les granulats naturels et artificiels</i>	65
Waterbouwstenen (breukstenen) <i>Les enrochements</i>	68
Steenslag NL BSB <i>Les gravillons NL BSB</i>	70
Behandelde grond <i>Les sols traités aux liants</i>	72
Vulstoffen voor asfalt <i>Les fillers pour l'asphalte</i>	76
Fysico-chemisch behandelde granulaten	
<i>Les granulats ayant fait l'objet d'un traitement physico-chimique</i> ...	79
Hydraulisch gebonden mengsels	
<i>Les mélanges traités aux liants hydrauliques</i>	82

■ ■ ■ Metaalsector | *Secteur du métal*

Gietijzeren buizen <i>Les tuyaux et accessoires en fonte</i>	86
Rioleringsonderdelen in gietijzer <i>Les pièces de voirie en fonte</i>	88
Schanskorven <i>Les gabions</i>	91
Wapeningsnetten van metaal <i>Les treillis d'armature en acier</i>	93
Vangrails <i>Les glissières de sécurité</i>	94

■ ■ ■ Sector kunststoffen | *Secteur des synthétiques*

Geotextiel <i>Les géotextiles</i>	100
Geogrid <i>Les géogrilles</i>	103
Gras-kunststofplaten <i>Les dalles à gazon en plastique</i>	108

■ ■ ■ Sector diversen | *Secteur des divers*

Afdichtingsringen <i>Les garnitures d'étanchéité en caoutchouc</i>	109
Wegmarkeringen <i>Les produits de marquage routier</i>	113
Natuursteen <i>Les pierres naturelles</i>	115

De voorzitter aan het woord

jaarverslag

COPRO 2009

We hebben kunnen vaststellen dat de voorbije strenge winter ons wegnnet (zowel hoofdwegen als lokale wegen) sterk op de proef heeft gesteld.

De meest dringende herstellingswerken werden ondertussen uitgevoerd, maar daartoe mag het niet beperkt blijven.

De pijnpunten werden eens te meer blootgelegd: onvoldoende financiële middelen voor wegenonderhoud, maar in een aantal gevallen ook gebrekkige kwaliteit van uitvoering van de werken.

COPRO wil samen met alle betrokken actoren de vastgestelde problemen structureel aanpakken.

Elke schakel in de kwaliteitsketting telt, en een ketting is zo sterk als de zwakste schakel.

COPRO kan een belangrijke rol spelen in het waarborgen van de kwaliteit van de bouwproducten; dit is trouwens de reden waarom COPRO opgericht werd.

Voorwaarde is echter dat de overheidsdiensten die rol ook erkennen en ondersteunen. Niet-gekeurde materialen hebben geen plaats op onze werven.

Samen met de overheden, de aannemers, de leveranciers, de studie bureaus en de labo's moeten wij onze verantwoordelijkheid nemen, en concrete afspraken maken om te waken over de realisatie van duurzame wegverhardingen.

In 2009 heeft COPRO zijn intrek genomen in onze nieuwe kantoren te Zellik.

Deze moderne, functionele omgeving zal de directie en het personeel van COPRO in staat stellen om nog meer dan vroeger op een professionele wijze haar dienstverlening te organiseren voor de vele klanten.

ir. *Fernand Desmyter*
Voorzitter

Avant-propos du directeur

Ça a réussi en 2009 !...

rapport annuel

Nous avons enfin nos nouveaux bureaux !

Après 25 années d'économies.

Après 8 années d'esquisses, de demandes, de refus, de tout reprendre à zéro...

Après avoir rôlé 2 années sur les entrepreneurs - faire et défaire, quelqu'un a besoin d'une démo ?

Après 1 semaine passée à tout emballer et à tout déménager !

Nous n'avons survécu à l'hiver que par miracle : la pompe à chaleur fonctionnait de manière un peu trop économe ! Nous avons failli tous périr noyés à la première grosse averse !

Et pourtant, ce bâtiment est magnifique; dès qu'il aura passé le cap de ses maladies de jeunesse, ce sera un joyau écologique.

Nos clients ne manqueront pas de le remarquer : restée pratiquement inchangée, l'équipe de COPRO les ravira en leur fournissant un service de la plus grande qualité.

Au plan économique, et en dépit de la mauvaise conjoncture que le monde a connue en 2009, nous avons réalisé le chiffre d'affaires le plus élevé dans toute l'histoire de la société, cependant que notre marge bénéficiaire ne subissait qu'un très léger fléchissement.

A ce propos, je souhaiterais d'abord et avant tout, et avec une fierté que je trouve très légitime, adresser mes félicitations à l'entièreté des membres du personnel, et les remercier vivement pour leur implication et leur engagement.

Mes remerciements aussi, à l'adresse des membres du Conseil d'Administration, de l'Assemblée Générale, des Comités Régionaux et des Conseils consultatifs : nous vous savons gré d'être parvenus à créer un canevas sur lequel nous pouvons nous fonder pour œuvrer fructueusement en direction de la "qualité".

Enfin, toute notre gratitude va aussi à nos nombreux clients, à toutes ces entreprises qui nous ont accordé leur confiance : désolé si nous nous sommes à nouveau montrés trop pointilleux. Nos objectifs de qualité sont à ce prix !

Nous espérons que tous, vous nous aiderez à encore nous améliorer tout au long de 2010.

ir. Erik Barbé
Directeur

Algemene Vergadering Assemblée Générale

jaarverslag

Effectieve leden | Membres effectifs

Openbare instellingen | Institutions publiques

Vlaams Gewest <i>Région flamande</i>	Christian Caestecker Pieter De Winne Fernand Desmyter, Voorzitter <i>Président</i> Christian Mauroit
WaaIs Gewest <i>Région wallonne</i>	Paul-Henri Besem Guy Lefèbvre
Brussels Gewest <i>Région Bruxelles-Capitale</i>	Eric Ghilain Jean-Paul Wouters tot / <i>jusqu'en</i> 04/2010 Jean-Claude Moureau vanaf / <i>à partir de</i> 04/2010

Aannemers | Entrepreneurs

BFAW <i>FBEV</i> BFAW Brussel <i>FBEV Bruxelles</i> VlaWeBo Antwerpen VlaWeBo Limburg VlaWeBo Oost-Vlaanderen VlaWeBo Vlaams Brabant VlaWeBo West-Vlaanderen <i>FWEV Brabant wallon</i> <i>FWEV Hainaut</i> <i>FWEV Liège</i> <i>FWEV Luxembourg</i> <i>FWEV Namur</i> Bouwunie Infrastructuurwerken	Etienne Scherpereel, Ondervoorzitter <i>Vice président</i> Yvo Derdaele Yves Ulens Erik Keijers Romain Buys Herman Dekempeneer Jacques De Brabandere Marc Van Brabant tot / <i>jusqu'en</i> 04/2010 William Haulotte vanaf / <i>à partir de</i> 04/2010 Marc Delaby Jacques Matagne Pol Hanoul Jean-Jacques Nonet Jerome Vanroye
--	---

Toegetreden leden | Membres adhérents

Belfill Labo Laborex Labo OCB	Luc Bertoux Serge Vermeren Erik Willaert
-------------------------------------	--

Raad van Bestuur Conseil d'Administration

rapport annuel

Openbare instellingen | *Institutions publiques*

Vlaams Gewest <i>Région flamande</i>	Christian Caestecker Pieter De Winne Fernand Desmyter, Voorzitter <i>Président</i>
Waals Gewest <i>Région wallonne</i>	Paul-Henri Besem Guy Lefèbvre
Brussels Gewest <i>Région Bruxelles-Capitale</i>	Jean-Paul Wouters tot / <i>jusqu'en</i> 04/2010 Jean-Claude Moureau vanaf / <i>à partir de</i> 04/2010

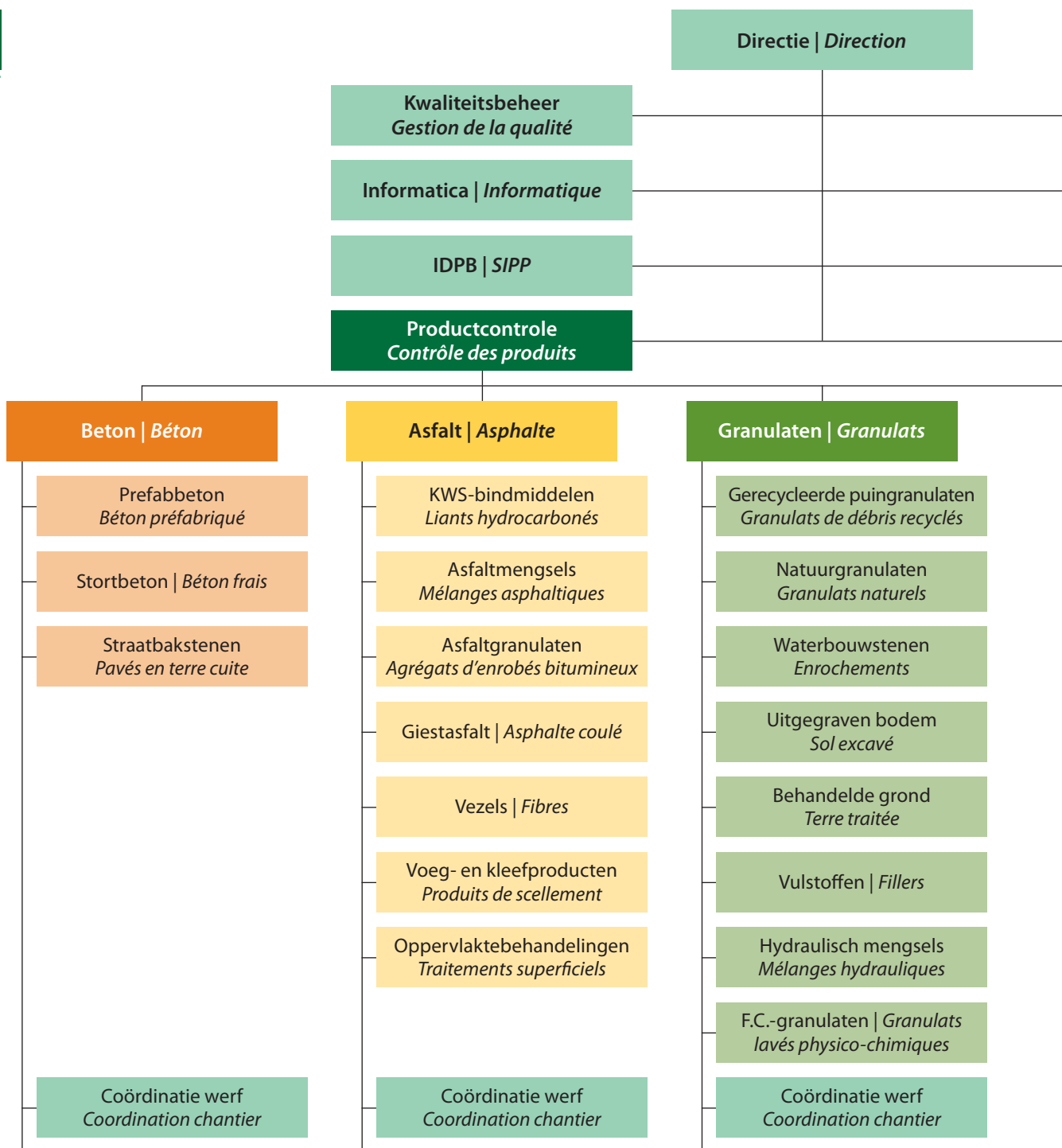
COPRO

Aannemers | *Entrepreneurs*

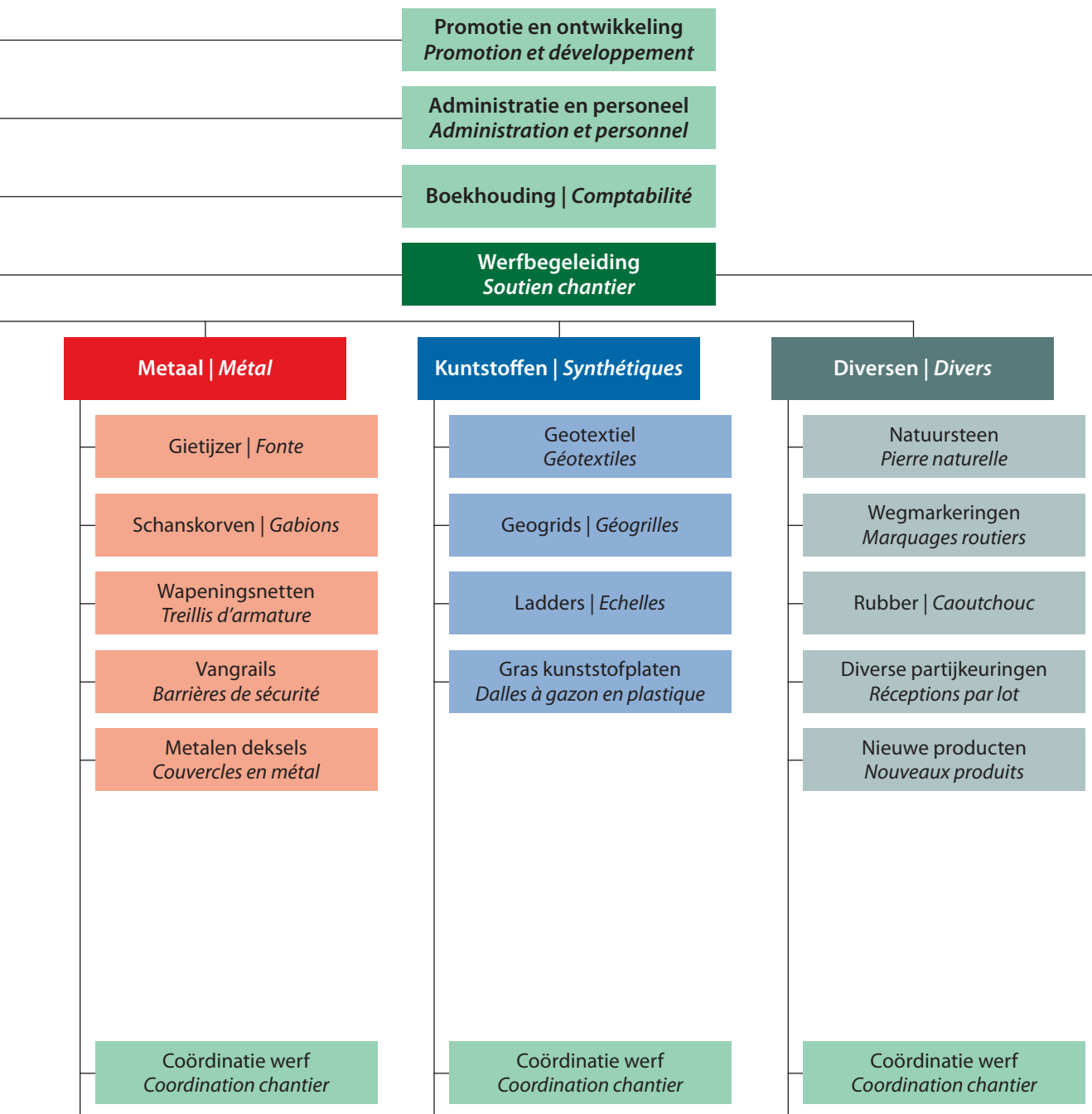
BFAW <i>FBEV</i>	Yvo Derdaele Eli Desmedt Jacques Matagne Etienne Scherpereel, Ondervoorzitter <i>Vice président</i> Yves Ulens Marc Van Brabant tot / <i>jusqu'en</i> 04/2010 Etienne Jardinnet vanaf / <i>à partir de</i> 04/2010
--------------------	--

Organogram

jaarverslag

Organigramme

Organisation externe

Assemblée Générale

- Groupe des institutions publiques
- Groupe des entrepreneurs

Conseil d'Administration

- Groupe des institutions publiques
- Groupe des entrepreneurs

Comité directeur

- Le président du Conseil d'Administration
- Le vice président du Conseil d'Administration
- Le secrétaire du Conseil d'Administration

Comités régionaux

- Membres de l'Assemblée Générale et du Conseil d'Administration
- Maîtres de l'ouvrage concernés
- Organisations concernées

Clients

- Producteurs individuels
- Les maîtres de l'ouvrage publics
- Les maîtres de l'ouvrage privés
- D'autres organismes de certification
- D'autres organismes de contrôle
- Des tiers

Comités et groupes de travail

- Conseils consultatifs
- Comités de certification
- Comités d'appel
- Groupes sectoriels européens
- Commissions des normes
- Divers groupes de travail

Surveillance de qualité

- BELAC

Services internes

rapport annuel

La Direction

Erik Barbé - Directeur

E-mail : erik.barbe@copro.eu

Le Secrétariat

Rita Burton - Management assistant

E-mail : rita.burton@copro.eu

Marga De Bruyn - Secrétaire

E-mail : marga.debruyn@copro.eu

Hilde Bellemans - Secrétaire

E-mail : hilde.bellemans@copro.eu

Les services généraux

Erik Barbé - Directeur

La Qualité

Toon De Ruyver

La Sous-traitance

Toon De Ruyver

Service Interne pour la Prévention et la Protection

Renée Declerck

L'Informatique

Raf Pillaert

Marc Buffet (Osatis)

La Comptabilité

Myriam Sergeant (ViasDFK)

L'Administration générale

Rita Burton

L'Administration du personnel

Rita Burton

L'Assistance chantier

Ruben Verbeke

Les Réceptions par lot

Renée Declerck

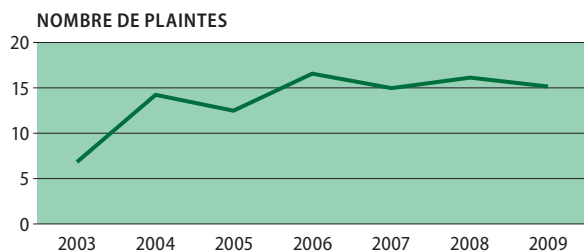

COPRO

Qualité

La tâche principale de COPRO est et reste l'amélioration de la qualité dans le secteur de la construction. Cela implique que pour sa propre organisation COPRO devrait avoir un profond respect pour la qualité.

Vous qui lisez chaque année ce rapport de COPRO, sachez que dans la rubrique "sous-traitance" nous donnons un aperçu des plaintes que COPRO a notées à propos de ces entreprises (voir plus loin). Les plaintes que nous avons recueillies à propos de COPRO ont été systématiquement "refoulées" de notre esprit et de ce rapport. Cette année par contre nous vous donnons un relevé du nombre de plaintes d'externes à propos de COPRO.

Est-ce que cela signifie que nous sommes sur le mauvais chemin ?

Nous pensons que non. Et si nous pouvons nous fier aux rapports des audits externes de BELAC, nous pouvons même prétendre le contraire.

Cela veut-il dire que nous ne pouvons pas nous améliorer ?

Non, bien sûr qu'il y a encore moyen de s'améliorer. COPRO y travaille constamment. Nous faisons ceci au moyen des audits internes, des entretiens périodiques au niveau de la gestion et par une réunion qualité tous les 2 mois avec tous les membres du personnel. Ce qui est précaire à ce système, est qu'il dépend toujours des efforts livrés par des (presque toujours les mêmes) individus, que les changements et les améliorations se réalisent de façon plutôt ad hoc, que les améliorations sont imposées au reste du personnel et que les améliorations réalisées après mûre analyse sont parfois contrariées par des actions internes ou externes qui ne peuvent être prévues.

Pour infléchir cette façon de travailler, nous avons

introduit formellement en 2009 le système des petits groupes de travail. Le but est de créer une plateforme aussi accessible que possible, pour laquelle chaque membre du personnel peut avancer des idées et collaborer. Il est entendu que nous étudions quelles idées peuvent entrer en compte, qui peut finalement faire partie d'un groupe de travail et quel devrait être le résultat visé et dans quel délai. Un groupe de travail a par exemple été créé, celui-ci doit analyser quelles améliorations peuvent être apportées aux certificats et aux fiches techniques que COPRO délivre, afin d'informer de façon optimale l'utilisateur du certificat.

Comment se présente notre futur ?

Comme tout le monde sait, "l'ordinateur" évolue à une vitesse qu'on ne peut presque pas suivre. COPRO a déjà parcouru un sérieux chemin, mais si nous ne persistons pas dans l'effort, nous pouvons craindre que nous ne montions pas dans le train en marche. La suite sera une perte de performance, ce qui est néfaste dans un environnement qui évolue d'un niveau local belge vers un niveau européen. Nous espérons qu'un groupe de travail comme celui décrit ci-dessus rende le fait possible de nous attaquer d'une manière efficace à ce défi de qualité.

Dans le passé, COPRO est assez rapidement parti du principe qu'un produit certifié à l'usine est le même qu'un produit certifié sur le chantier. Ce n'est pourtant pas le cas.

Un simple exemple : COPRO certifie des centaines de mélanges d'enrobés différents, la plupart conformes aux cahiers des charges type, mais aussi une partie des soi-disant mélanges privés.

Lorsqu'un surveillant part de l'idée que l'enrobé bitumineux qui est travaillé sur son chantier est en ordre parce qu'il est certifié COPRO, il prend un raccourci trop grand. La première chose qu'il doit faire est regarder s'il obtient réellement ce qui est prévu dans son cahier des charges. Si c'est le cas et que le mélange est certifié COPRO, il peut être sûr d'avoir un mélange conforme.

Ce à quoi COPRO doit veiller, est que le produit qui est contrôlé à l'usine corresponde à 100% avec le produit qui est demandé et livré sur le chantier. Cela aussi est un défi de qualité pour COPRO pour les années à venir.

par **Toon De Ruyver**,
responsable
qualité

rapport annuel

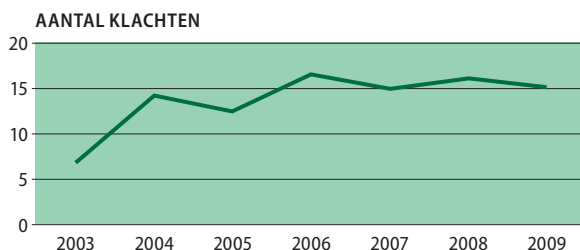
Kwaliteit

door Toon De Ruyver, kwaliteitsverantwoordelijke

De kerntaak van COPRO is en blijft het bevorderen van de kwaliteit in de bouwsector. Dit impliceert dat voor haar eigen organisatie COPRO kwaliteit hoog in het vaandel zou moeten voeren.

U, die dit verslag van COPRO elk jaar leest, weet dat we in de rubriek onderaanneming een overzicht geven van de klachten die COPRO heeft over deze bedrijven (zie verder). De klachten over COPRO zelf hebben we echter systematisch uit onze geest en dit verslag “verdrongen”. Daarom dit jaar een overzicht van het aantal klachten van externen over COPRO.

Wil dit zeggen dat we slecht bezig zijn?

We denken van niet. En als we mogen afgaan op de rapporten van de externe auditors van BELAC mogen we zelfs het tegendeel beweren.

Wil dit zeggen dat we niet kunnen verbeteren?

Neen, natuurlijk is er nog ruimte voor verbetering. COPRO werkt daar voortdurend aan. Dit doen we aan de hand van de interne audits, door de periodieke besprekingen op managementniveau en door een 2-maandelijks kwaliteitsvergadering met alle personeelsleden.

Het precieze aan dit systeem is dat het afhangt van de inspanningen van (meestal altijd dezelfde) individuen, dat de veranderingen en verbeteringen eerder ad hoc gebeuren, dat de verbeteringen worden opgelegd aan de rest van het personeel en dat de opgebouwde verbeteringen soms worden doorgekruist door niet te voorziene interne en externe acties.

Om dat om te buigen hebben we in 2009 formeel het systeem van werkgroepjes ingevoerd. Bedoeling is om een zo open mogelijk platform te creëren waarvoor elk personeelslid ideeën kan naar voren

brengen en waarbij iedereen kan meewerken. Met dien verstande dat wordt bekeken welke ideeën in aanmerking worden genomen, wie uiteindelijk deel uitmaakt van de werkgroep en wat het beoogde resultaat zou moeten zijn tegen welke termijn. Zo is er bijvoorbeeld een werkgroep gestart die moet bekijken welke verbeteringen mogelijk zijn aan de certificaten en technische fiches die COPRO uitgeeft met als doel de gebruiker van het certificaat optimaal te informeren.

Wat ligt voor ons?

Zoals iedereen weet evolueert “de computer” met een bijna niet bij te houden snelheid. COPRO heeft hier al een serieuze weg afgelegd maar als de inspanning niet wordt aangehouden mogen we vrezen dat de trein aan ons voorbijgaat. Gevolg is een verlies aan performantie wat in een omgeving die evolueert van een lokaal Belgisch naar het Europees niveau, nefast is. Wij hopen dat een werkgroep zoals hierboven beschreven ons in staat stelt deze kwaliteitsuitdaging op een doeltreffende manier aan te pakken.

In het verleden ging COPRO er nogal gemakkelijk vanuit dat een gecertificeerd product in de fabriek hetzelfde is als een gecertificeerd product op de werf. Dit is niet zo.

Een simpel voorbeeld: COPRO certificeert honderden verschillende asfaltmengsels, het grootste deel conform de typebestekken maar ook een deel zogenaamde privé-mengsels. Als een toezichter ervan uitgaat dat het asfaltmengsel dat op zijn werf wordt verwerkt in orde is omdat het COPRO gecertificeerd is gaat hij te kort door de bocht. Het eerste wat hij moet doen is kijken of hij wel degelijk verkrijgt wat in het bestek is voorzien. Als dat klopt en het mengsel is COPRO gecertificeerd dan mag hij gerust zijn een conform mengsel te hebben.

Ervoor zorgen dat het product dat in de fabriek wordt gekeurd 100% overeenstemt met het product dat op de werf wordt gevraagd én wordt geleverd, is waar COPRO moet over waken. Ook dat is een kwaliteitsuitdaging voor COPRO voor de volgende jaren.

Notificatie

Notified Body n° 1137

COPRO's actierrein beperkt zich hoofdzakelijk tot België. Dit belet niet dat wij ook moeten opereren in de Europese context. Voor een organisatie als COPRO betekent dit een actieve rol spelen in het kader van de Bouwproductenrichtlijn en de daaraan verbonden CE-markering.

Als organisatie is COPRO al lange tijd door de Belgische staat genotificeerd bij Europa om deze rol te kunnen opnemen. De lijst van producten waarvoor onze notificatie geldt, breiden we nog jaarlijks uit. CE-markering voor een bouwproduct is slechts mogelijk via normering als er een Europese norm bestaat. Het is de Europese normalisatie-instelling CEN die deze normen opstelt. Een Europese norm (EN) komt pas in aanmerking voor CE-markering na publicatie in het Official Journal of the European Union (OJEU). Na die publicatie spreekt men van een geharmoniseerde Europese norm hEN.

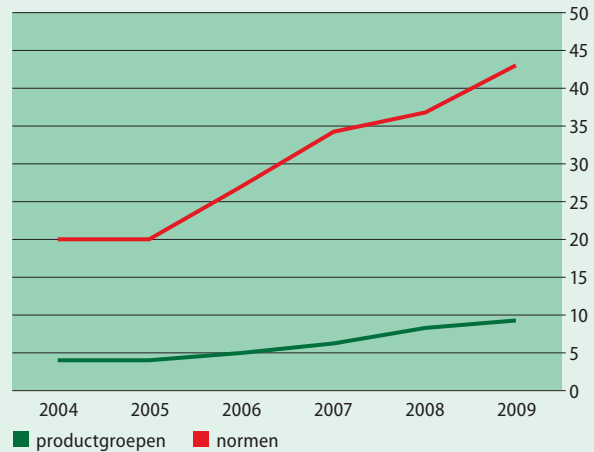
Van de lijst verschenen in december 2009 hebben wij 5 normen voor bitumen en bitumineuze bindmiddelen en 1 norm voor geosynthetics voor asfaltwapening aan onze scope voor CE-markering toegevoegd.

De activiteit CE-markering bij COPRO gaat in 2009 over:

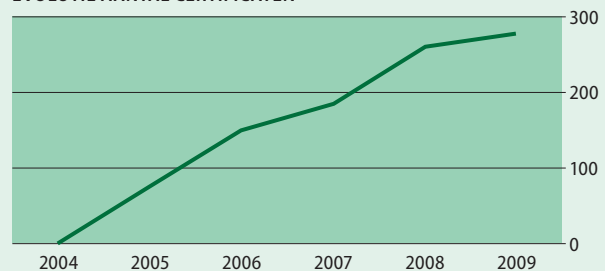
- 9 productgroepen
- 43 geharmoniseerde normen
- 291 certificaten

De volgende grafieken geven de evolutie van deze activiteit bij COPRO:

CE-MARKERING
EVOLUTIE AANTAL NORMEN EN PRODUCTGROEPEN

CE-MARKERING
EVOLUTIE AANTAL CERTIFICATEN

CE-markering is een wettelijke verplichting en is dus niet onbelangrijk. Het is een basisvereiste om een bouwproduct op de markt te mogen brengen. Niettemin houdt ze geen rekening met de kwaliteitswensen en noden van de lokale bouwactoren. Die leemte wordt opgevuld door de vrijwillige kwaliteitsmerken zoals de merken COPRO, BENOR en ATG.

Beheer Onderaanneming

jaarverslag

Door **Toon De Ruyver**, kwaliteitsverantwoordelijke

Klassiek in deze rubriek is een overzicht van de klachten die COPRO in het afgelopen jaar had over zijn onderaannemers. Die willen we u ook dit jaar niet onthouden.

Om deze grafieken toch te relativeren bieden we u dit jaar een grafiek met de verhouding van het aantal klachten ten opzichte van het totaal aantal monsters dat we nemen. (Het aantal proeven is een veelvoud hiervan. Per monster worden gemiddeld een viertal proeven gevraagd.) Daaruit blijkt dat COPRO niet anders dan tevreden kan zijn met het gros van het door de onderaannemers geleverde werk.

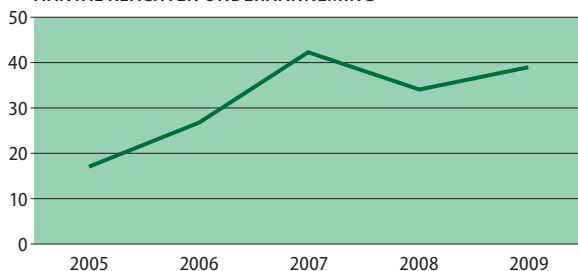
Zoals hierboven aangegeven denkt COPRO bij de term onderaanneming voornamelijk aan de externe controleproeven die we laten uitvoeren door de

geaccrediteerde laboratoria. Vergeten we echter niet dat, hoewel COPRO haar controles en keuringen voor het grootste deel zelf doet, toch een aantal van onze keuringen worden uitgevoerd door collega-keuringsinstellingen. Bij deze groep zitten zowel overheidsinstellingen als private ondernemingen, zowel binnenlandse als buitenlandse.

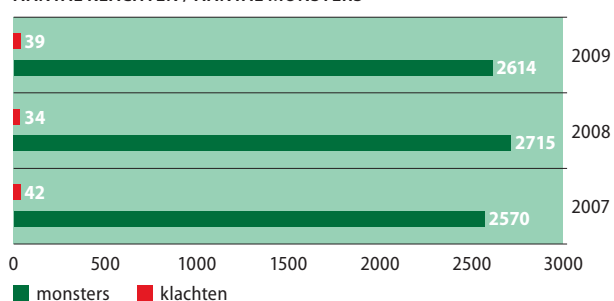
Naast bovenvermelde onderaannemers is er nog de groep van firma's die zeer specifieke taken voor COPRO uitvoeren. Een voorbeeld zijn de drukkerijen die gecodeerde en genummerde formulieren en documenten maken.

COPRO wenst ook in 2010 de samenwerking met al deze bedrijven op een vruchtbare en aangename manier verder te zetten.

AANTAL KLACHTEN ONDERAANNEMING

AANTAL KLACHTEN / AANTAL MONSTERS

Gestion de la sous-traitance

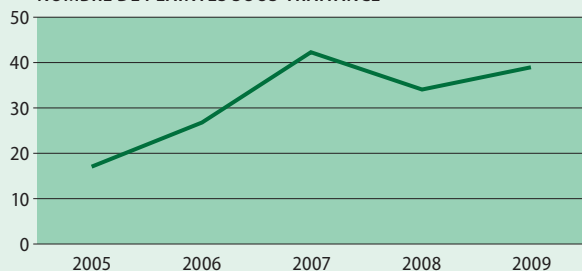
Par **Toon De Ruyver**, responsable qualité

Ce qui est classique dans cette rubrique est un relevé des plaintes que COPRO a enregistrées à propos de ses sous-traitants au courant de l'année passée. Cette année non plus nous ne voulons pas vous en priver. Pour néanmoins relativiser ces graphiques, nous vous offrons cette année un graphique qui montre le rapport entre le nombre de plaintes par rapport au nombre total d'échantillons que nous prélevons. (Le nombre d'essais en est un multiple. Pour chaque échantillon nous demandons en moyenne quatre essais). Nous pouvons en déduire que COPRO ne peut qu'être content avec la plus grande partie du travail livré par les sous-traitants. Comme il est indiqué ci-dessus, par sous-traitance COPRO pense principalement aux essais de contrôle

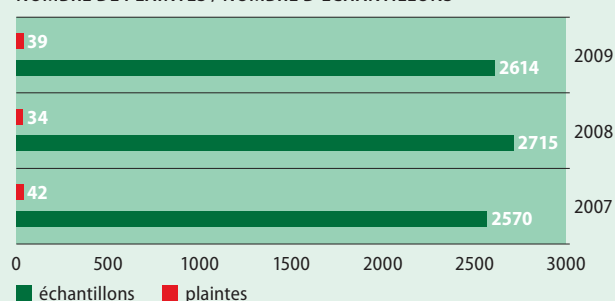
externes que nous faisons exécuter par les laboratoires accrédités. N'oublions cependant pas que, bien que COPRO fasse pour la plus grande partie ses contrôles et inspections elle-même, il en reste quelques-uns qui sont réalisés par des organismes de contrôle "collègues". Ce groupe comporte aussi bien des organismes publics que des sociétés privées, aussi bien belges qu'étrangères.

En plus des sous-traitants susmentionnés il y a encore le groupe de sociétés qui exécute des tâches bien spécifiques pour COPRO. Il y a par exemple les imprimeries qui produisent des documents codés et numérotés. COPRO souhaite continuer aussi en 2010 la collaboration avec toutes ces entreprises d'une façon fructueuse et agréable.

NOMBRE DE PLAINTES SOUS-TRAITANCE

NOMBRE DE PLAINTES / NOMBRE D'ÉCHANTILLONS

Service interne pour la prévention et la protection

rapport annuel

Ne pas secourir quelqu'un qui est en danger... Cela veut dire : "Je savais, mais je n'ai rien entrepris..." Cela a de graves conséquences lorsque cette personne travaille dans ton entreprise... Car toi aussi tu peux être cette personne en danger...

Travailler sans risque doit être un réflexe. Travailler sans risque est penser à ta propre sécurité, mais aussi à celle des autres, à l'environnement de travail et à l'environnement tout court. Travailler en sécurité signifie que tu te demandes : "Qu'est-ce que je fais ? Pourquoi fais-je cela ? Comment ? Quelles sont les conséquences dangereuses ? Comment les éviter ?" Ce n'est pas seulement notre responsable SIPB Renée Declerck qui veille quotidiennement et de façon enthousiaste à la sécurité et le bien-être du personnel COPRO, c'est toute l'équipe de COPRO qui y collabore.

Activités en 2009

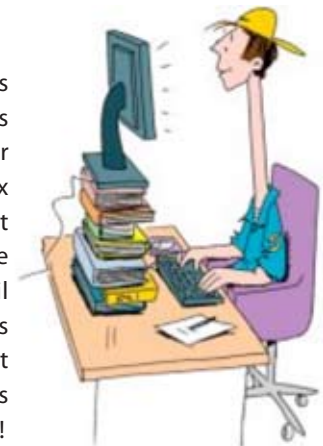
Nous avons eu la malchance d'avoir deux accidents de travail en 2009, sans blessures incurables heureusement.

Etant donné que pour la majorité du personnel, les activités quotidiennes se passent en-dehors du bâtiment de COPRO, la procédure d'accident a été élargie avec 'les Accidents sur l'aller et le retour vers le travail' et 'les Accidents chez un fabricant ou sur un chantier'. Notre responsable du secourisme, Marga De Bruyn, continue à suivre chaque année les cours de perfectionnement.

L'examen médical qui était prévu pour 2009 a été remis à début 2010. Le bus dispensaire avait affaire à une grande panne. Pendant cet examen médical, des tests de respiration fonctionnels seront exécutés (risques aux poussières de silicates) ainsi qu'un examen orthopédique (risques de charge physique ou mentale par le travail devant un écran d'ordinateur). Mais de toute l'année 2009, la plus grande amélioration à notre bien-être a incontestablement été le déménagement vers nos nouveaux bureaux. Notre sécurité et hygiène de travail ainsi que l'ergonomie y sont fortement améliorées :

- de nouvelles tables et chaises de bureau,
- plus d'espace entre les bureaux,
- une meilleure qualité de l'air d'intérieur (ventilation, température, ...),
- une illumination adaptée,
- ...

Très satisfaits, nous venons désormais tous travailler avec plaisir dans nos nouveaux locaux. Cela ne peut que contribuer à une ambiance de travail positive, des collègues de bonne humeur et un emploi encore plus chouette chez COPRO !

Algemeen

Dankzij de deskundige hulp van Marc Buffet (Osia-tis) en Stijn Smets (Next Application) slaagde Raf er in om het jaar door te komen zonder al te veel noemenswaardige informatica-problemen.

Aangezien in 2008 Windows Vista werd gewikt, gewogen en op sommige vlakken serieus te licht werd bevonden, werd er in de loop van 2009 reeds gedeeltelijk overgestapt op Windows 7, wat voor de overgeschakelde gebruikers toch een serieuze verbetering is.

Verhuis naar nieuwbouw

In oktober was het eindelijk zover. Na geduldig afwachten verhuisden we eindelijk naar ons nieuw gebouw.

Oorspronkelijk werden er 2 werkdagen voorzien voor de verhuis van het informaticapark., maar aangezien Murphy die dagen ziek was verliep alles redelijk vlot. Na 1 lange werkdag waren al onze servers, printers en telefoons terug operationeel.

Website

De site www.copro.eu werd zo goed als mogelijk up-to-date gehouden. Eén van de grote aanpassingen is de mogelijkheid om via onze site te solliciteren naar een job bij COPRO. Hiervoor werd een speciaal formulier ontwikkeld die de mogelijkheid bevat om bestanden mee te sturen.

Wil je op de hoogte blijven van nieuws-items op de site kun je je steeds abonneren op de feeds van www.copro.eu. Klik hiervoor op het RSS-logo op de site voor meer info.

Indien u graag bijkomende zaken op onze site zou willen zien kan je steeds contact opnemen met de webmaster (webmaster@copro.eu).

Verantwoordelijken

Marc Buffet van Osia-tis, Stijn Smets van Next-application en Raf Pillaert van Copro.

Perspectieven 2010

Aangezien de verhuis later was dan oorspronkelijk voorzien werd het tweede objectief van 2009 (installatie van een nieuwe server die het gebruiksgemak binnen COPRO zal vergroten) uitgesteld naar 2010. Eveneens zal er in 2010 werk gemaakt worden van een restyling van onze website. Want stilstaan is achteruitgaan.

Balans op 31.12.2009

jaarverslag

ACTIVA		ACTIF
	31.12.2009	
A. VASTLIGGEND	3 572 087,81	A. IMMOBILISÉS
A1. Website & Logo	13 375,00	A1. Site internet & Logo
A2. Terreinen	55 776,04	A2. Terrains
A3. Bebouwde terreinen (aanschaffingswaarde)	3 350 876,62	A3. Terrains bâtis (valeur d'acquisition)
A4. Installatie, uitrusting (aanschaffingswaarde)	1 004 655,76	A4. Installation, équipements (valeur d'acquisition)
A5. Mat., meubilair, roll. (aanschaffingswaarde)	471 390,66	A5. Matériel, mobilier, machines (valeur d'acquisition)
A6. Software	105 582,45	A6. Software
A7. Afschrijvingen	-1 453 667,70	A7. Amortissements
A8. Waarborgen	24 098,98	A8. Garanties
B. REALISEERBAAR	1 276 735,68	B. CRÉANCES
B1. Klanten	1 138 837,45	B1. Clients
B2. Op te stellen facturen en credietnota's	136 459,38	B2. Factures et notes de crédit à émettre
B3. Borgtochten R.S.Z.	0,00	B3. Cautionnements ONSS
B4. BTW-rekening	0,00	B4. Compte-courant TVA
B5. Overlopende rekeningen	1 438,85	B5. Comptes de régularisation
C. BESCHIKBAAR	2 731 281,04	C. DISPONIBLES
C1. Vastrentende effecten	2 574 000,00	C1. Titres à revenu fixe
Geboekte waardeverminderingen	0,00	Dépréciations
C2. Spaarrekening	4 472,25	C2. Compte d'épargne
C3. Bank	151 561,77	C3. Banque
C4. Kas	1 247,02	C4. Caisse
TOTAAL	7 580 104,53	TOTAL

Bilan au 31.12.2009

PASSIVA		PASSIF
	31.12.2009	
A. EIGEN VERMOGEN	287 556,49	A. PATRIMOINE PROPRE
A1. Beginvermogen	287 556,49	A1. Patrimoine de départ
A2. Resultaat van het boekjaar		A2. Résultat de l'année comptable
B. BESTEMDE FONDSSEN	6 650 035,65	B. FONDS AFFECTÉS
B1. Fondsen bestemd voor sociaal passief	3 034 371,33	B1. Fonds affectés pour passif social
B2. Fondsen bestemd voor investeringen	2 287 965,10	B2. Fonds affectés pour investissements
B3. Andere bestemde fondsen	1 327 699,22	B3. Autres fonds affectés
C. VOORZIENING RISICO'S & LASTEN	74 368,06	C. PROVISION RISQUES & CHARGES
C1. Voorziening voor sociaal passief	0,00	C1. Provision pour passif social
C2. Voorziening voor risico's	74 368,06	C2. Provision pour risques
D. SCHULDEN KORTE TERMIJN	568 144,33	D. DETTES À COURT TERME
D1. Leveranciers	204 869,25	D1. Fournisseurs
D2. Te ontvangen facturen	58 775,74	D2. Factures à recevoir
D3. Te betalen vakantiegeld	255 024,52	D3. Pécule de vacances à payer
D4. Te betalen BTW	44 029,29	D4. TVA à payer
D5. Te betalen bedrijfsvoorheffing en wedden	5 445,53	D5. Précompte et salaires à payer
TOTAAL	7 580 104,53	TOTAL

Administration et service du personnel

rapport annuel

Commencée à Ganshoren, l'année 2009 s'est terminée (enfin...) à Zellik !

Eh oui ! Nous occupons nos nouveaux locaux depuis la mi-octobre ! Je vous épargnerai la description de tout ce que nous avons vécu comme péripéties avant d'en arriver ici ; sachez seulement combien est grand le plaisir que j'éprouve à voir chaque matin, mes collègues arriver en affichant un grand sourire, révélateur de leur bien-être.

Quel bonheur en effet, de pouvoir évoluer dans cet environnement spacieux, harmonieux et moderne ! Et tant pis pour ceux qui se prennent parfois à regretter la vue bucolique des vaches, des ânes et des chevaux sur lesquels s'ouvriraient nos fenêtres bruxelloises...

Au rayon des allées et venues, Christophe Bruylants nous a rejoints pour partager son temps entre le secteur du béton et celui des matériaux inertes. D'autre part, si Pieter Herbots nous a quittés, il s'est vu remplacer par Sarie De Temmerman, chargée de renforcer le secteur des synthétiques. COPRO se féminise petit à petit !

Souvenez-vous : en 2008, nous avons entamé une réflexion à propos de l'opportunité d'ouvrir une crèche... Il est permis de se demander s'il ne nous faudrait pas creuser cette idée : l'an dernier, pas moins de quatre nouveaux bébés sont venus peupler les familles du personnel ! Toutes nos félicitations aux heureux parents !

Werkgerichte controles

Waarom werkgerichte controles?

COPRO biedt sinds 2003 de mogelijkheid aan gebruik te maken van werfondersteunende controles. Sindsdien kregen wij meerdere malen dezelfde vraag: *waarom zou je als bouwheer beroep doen op deze controles als de gebruikte producten reeds gecertificeerd zijn?* Wij willen van deze gelegenheid gebruik maken om het nut en voordeel van werfondersteunende controles te verduidelijken. Hiervoor leggen we eerst nog even kort uit wat certificatie is.

Wat is Certificatie?

Certificatie is gebaseerd op een *continue zelfcontrole* door de producent van het volledige productieproces tot het eindproduct. De gecertificeerde producten van deze producent worden onderworpen aan een *externe controle*. Dit gaat gepaard met monsternemingen voor beproevingen in erkende laboratoria. De resultaten van deze *controleproeven* dienen de resultaten van de zelfcontrole van de certificatiehouder te bevestigen. Bij een voldoende mate van *vertrouwen* in de conformiteit van zijn product levert de certificatie-instelling een certificaat af voor dit product.

Voor de bouwheer betekent dit dat het gecertificeerde product aan een interne zelfcontrole wordt onderworpen alvorens het product geleverd wordt. Bovendien gebeurt op deze interne zelfcontrole een steekproefsgewijze externe controle door een onafhankelijke instelling. De certificatie-instelling ziet na

dat het product waarnaar de leveringsbon verwijst, overeenstemt met het geproduceerde, conform de technische fiche. Dankzij de certificatie mag de bouwheer er tot op zekere hoogte van uitgaan dat het product waarnaar verwezen wordt op de leveringsbon, ook daadwerkelijk geproduceerd werd.

Nazicht van het bestek

Een goed project begint met een goed bestek. De bepalingen in het bestek zijn vaak voer voor specialisten geworden.

Hier kan dan ook beroep gedaan worden op COPRO voor een *nazicht van de voorschriften* van de materialen en producten. Het betreffende besteksdeel wordt door de productverantwoordelijke gecontroleerd op conformiteit met het standaardbestek, Europese normen, toepassingsreglementen, technische voorschriften, ...

Bijkomende controles op de productieplaats voor een werf

De controles in het kader van certificatie gebeuren steekproefsgewijs en voor het grootste deel onaangekondigd. Bij deze controles wordt de productie, die op dat moment aan de gang is, gecontroleerd. Daarnaast worden via nazicht van de registers de eerdere producties willekeurig en dus niet in functie van een bepaalde werf, gecontroleerd. Dit betekent dat wat de bouwheer op de werf geleverd krijgt niet noodzakelijk nagezien is door de onafhankelijke

keuringsinstelling. Het is daarom nodig dat er controle gebeurt van wat op de leveringsbon staat en wat er in het bestek gevraagd is.

Als het bestuur hier meer toezicht op wenst in het kader van een bepaalde werf, dan kunnen ze beroep doen op COPRO en werfondersteunende controles vragen. De producent stelt COPRO dan op de hoogte wanneer er productie zal zijn voor deze werf. In samenspraak met de bouwheer wordt het aantal werfondersteunende controlebezoeken op de productieplaats bepaald.

De toegevoegde waarde van COPRO bij werfgericht toezicht is des te groter als de producent beschikt over een efficiënt en transparant zelfcontrolesysteem. Bovendien wordt alles tijdens deze werfondersteunende bezoeken gecontroleerd op conformiteit met de bepalingen in het bijzonder bestek voor deze werf. Alle bevindingen worden via een bezoekverslag aan het bestuur meegedeeld.

Dankzij deze werfondersteunende controlebezoeken mag de bouwheer er met grote zekerheid van uitgaan dat het gevraagde product ook daadwerkelijk geleverd wordt.

Controle van het geleverde product op de werf

Vooraleer de bouwheer zeker kan zijn dat het gecertificeerde product ook het gevraagde product is voor zijn werf, dient hij nog enkele zaken te controleren. Allereerst dient hij het certificaat van de producent op te vragen en na te zien op geldigheid. Daarnaast dienen de specificaties op de technische fiche van het product nagezien te worden op conformiteit met de bepalingen van zijn bijzonder bestek. Een geldige technische fiche kan bovendien herkend worden aan het waarmerk van de certificatie-instelling en de geldigheidsdatum. Bij twijfel kan hierover steeds contact genomen worden met COPRO.

Bij ieder geleverd product hoort een leveringsbon. Daarop staat een code die verwijst naar de technische fiche van het product.

Tenslotte staat in veel gevallen ook op het product een identificatie, die vanzelfsprekend moet overeenstemmen met de leveringsbon en de technische fiche.

Het vraagt natuurlijk heel wat tijd en kennis om al deze zaken na te zien. Daarom bieden wij ook hiervoor de mogelijkheid om beroep te doen op COPRO.

Een ervaren keurder controleert ter plaatse de *leveringsbonnen* en de *geleverde producten*. Daarenboven controleert hij al dan niet in samenwerking met de productverantwoordelijke van het betreffende product het *certificaat* en de *technische fiche*.

Controle van de plaatsing/uitvoering

Na de productiecontrole en het nazicht bij levering mag de controle van de uitvoering/plaatsing niet uit het oog verloren worden. Ook met een kwaliteitsvol product, dat beantwoordt aan het bijzonder bestek, kan een slechte weg gebouwd worden. Hierbij is de keuze van de geschikte aannemer van cruciaal belang. Beschikt deze over het nodige materieel, de juiste machines, voldoende en gekwalificeerd personeel en de goede ingesteldheid om het werk tot een goed einde te brengen?

De huidige manier van aanbesteden, waarbij de laagste conforme indiener de opdracht binnenhaalt, noodzaakt het bestuur tot voldoende controles tijdens de uitvoering van de werken.

Het Agentschap Wegen en Verkeer heeft met de *assistentie bij werfcontrole* een eerste signaal gegeven om een antwoord te bieden aan de noden op de werf. COPRO wil ook hier zijn steentje bijdragen in het streven naar een kwaliteitsvol eindproduct.

Werven 2009

In de loop van het jaar hebben we verschillende werven gehad waarbij voor één of meerdere van bovenstaande controletaken een beroep werd gedaan op COPRO. Hieronder een greep uit de werven die het voorbij jaar plaatsvonden.

W07/10 Diabolo

Ook gedurende heel het jaar 2009 voerde een controleur van COPRO controles uit op de materialen en de uitvoering in opdracht van AWV Vlaams-Brabant.

W09/03 Renovatie Apron 3 fase 1

Deze werken omvatten de renovatie van het betonplatform Apron 3 op de luchthaven voor The Brussels Airport Company. COPRO woonde voor deze werken de ITT op het voorgestelde beton bij, controleerde de samenstelling en de grondstoffen. Daarna werd de kalibratie van de mobiele betoncentrale bijgewoond en nagezien. Tijdens de uitvoering gebeurden verschillende controlebezoeken waarbij het geproduceerde beton bemonsterd werd en op verschillende eigenschappen getest werd door een extern labo.

W09/05 E19 Structureel onderhoud wegvak richting Brussel

Bij deze werken tussen Kontich en Mechelen-Zuid in opdracht van AWV Antwerpen werd voor verschillende zaken beroep gedaan op COPRO. COPRO voerde bijkomende controles uit op het geproduceerde asfalt in de verschillende centrales. Bovendien werd wanneer mogelijk een staal van het bitumen bemonsterd en ter beproeving aan de afdeling Wegenbouwkunde bezorgd. Ook in de centrale waar het beton voor de New Jerseys geproduceerd werd, gebeurden bijkomende bezoeken. Ten slotte controleerde COPRO actief de technische fiches en leveringsbonnen van de materialen en gebeurde er geregeld een rondgang op de werf waarbij de geleverde producten werden nagezien. Al onze bevindingen werden in een verslag genoteerd en aan het bestuur en de aannemer meegedeeld. Bovendien woonde COPRO op vraag van het bestuur verschillende werfvergaderingen bij, waarbij onze bevindingen verder werden toegelicht.

W09/07 A10/E40 Vernieuwing wegverharding te Affligem

Hierbij werd de mobiele betoncentrale voor deze werken gecertificeerd door OCCN. COPRO trad hierbij op als keuringsinstelling. Het beton werd gebruikt voor de wegverharding en de ter plaatse gestorte New Jerseys. Het opdrachtgevend bestuur was AWV Vlaams-Brabant.

W09/09 renovatie INN6-7 OUT6-7 en de taxiwegen C2/F2

Deze werken omvatten de renovatie van de asfaltlagen van bovenvernoemde zones op de luchthaven. Hiervoor zag COPRO de conformiteit van het bestek na met de gewijzigde Europese norm. De registratie en de technische fiche van het mengsel werd nagezien. Tijdens de werken werd de productie van het asfalt extra gecontroleerd.

Les contrôles assistance chantiers

rapport annuel

Pourquoi des contrôles orientés chantiers ?

Depuis 2003 COPRO offre la possibilité de faire usage de contrôles assistance chantiers. Depuis nous avons reçu plusieurs fois la même question : *Pourquoi un maître d'ouvrage ferait-il appel à ces contrôles si les produits utilisés sont déjà certifiés ?* Nous aimerions expliquer l'utilité et l'avantage de ces contrôles. Mais pour le clarifier, rappelons brièvement ce qu'est la certification.

Que comprend la Certification ?

La certification est basée sur un *autocontrôle continu* du processus complet de production jusqu'au produit fini, réalisé par le producteur. Les produits certifiés de ce producteur sont soumis à un *contrôle externe*. Cela va de paire avec des échantillonnages réalisés pour passer des essais dans des laboratoires reconnus. Les résultats de ces *essais de contrôle* doivent confirmer les résultats de l'autocontrôle du détenteur d'une licence. Lorsque l'organisme de contrôle a suffisamment de *confiance* en la conformité du produit, il délivre un certificat pour ce produit.

Pour le maître d'ouvrage, cela signifie que le produit certifié est soumis à un autocontrôle interne avant d'être livré. De plus, un organisme indépendant réalise par coup de sonde un contrôle externe sur cet autocontrôle interne. L'organisme de certification vérifie si le produit auquel renvoie le bon de livraison, correspond à ce qui a été produit et s'il

est conforme à la fiche technique. Grâce à la certification le maître d'ouvrage peut, jusqu'à un certain niveau, partir de l'idée que le produit auquel on renvoie sur le bon de livraison, a bel et bien été produit.

Contrôle du cahier des charges

Un bon projet commence par un bon cahier des charges. Les articles qui le composent sont souvent devenus de la nourriture pour spécialistes.

On peut donc aussi faire appel à COPRO pour un *contrôle des prescriptions* des matériaux et des produits. La partie du cahier des charges concernée est contrôlée par le responsable produit, c'est-à-dire qu'il contrôle la conformité avec le cahier des charges standard, avec les normes européennes, les règlements d'application, les prescriptions techniques, ...

Les contrôles supplémentaires sur le lieu de production pour un chantier

Les contrôles dans le cadre de la certification se font par coup de sonde et pour la plupart sans prévenir. Lors de ces contrôles on vérifie la production qui est en cours à ce moment-là.

De plus, on contrôle les productions précédentes de façon arbitraire et donc pas en fonction d'un chantier particulier, en vérifiant les registres. Cela signifie que, ce que le maître d'ouvrage réceptionne sur son chantier, n'est pas nécessairement vérifié par l'organisme de contrôle indépendant. C'est pourquoi il est

nécessaire qu'il y ait un contrôle de ce qui est marqué sur le bon de livraison et de ce qui est demandé dans le cahier des charges.

Si la direction souhaite plus de surveillance ici dans le cadre d'un chantier particulier, elle peut faire appel à COPRO et demander des contrôles assistance chantier. Le producteur informe alors COPRO quand il y aura production pour ce chantier. En concertation avec le maître d'ouvrage on détermine alors le nombre de *visites de contrôle assistance chantier sur le lieu de production*.

La valeur ajoutée de COPRO lors d'un contrôle assistance chantier est d'autant plus grand lorsque le producteur dispose d'un système d'autocontrôle efficace et transparent. De plus, pendant ces visites assistance chantier, on contrôle tout sur sa conformité avec les articles du cahier des charges spécial pour ce chantier. Toutes les observations sont communiquées à la direction au moyen d'un rapport de visite.

Grâce à ces visites de contrôle, le maître d'ouvrage peut être certain que le produit demandé est aussi réellement livré.

Contrôle du produit livré sur le chantier

Avant que le maître d'ouvrage puisse être sûr que le produit certifié est aussi le produit demandé pour son chantier, il doit encore contrôler certaines choses.

Tout d'abord il doit demander le certificat du producteur et vérifier sa validité. De plus, il doit contrôler si les spécifications sur la fiche technique du produit sont conformes aux articles du cahier des charges spécial. Une fiche technique valable peut en outre être reconnue à l'authentification par un cachet de l'organisme de certification et à la date de validité. En cas de doute à ce sujet, il est toujours possible de contacter COPRO.

Pour chaque produit livré il y a un bon de livraison sur lequel est noté un code qui réfère à la fiche technique du produit. Pour finir il y a aussi dans beaucoup de cas une identification qui est notée sur le produit et qui doit correspondre, cela va de soi, au bon de livraison et à la fiche technique.

Cela demande naturellement beaucoup de temps et de savoir faire pour contrôler tous ces éléments. C'est pourquoi nous offrons aussi ici la possibilité

de faire appel à COPRO. Un contrôleur expérimenté contrôle les *bons de livraison* et les *produits livrés* sur place. En plus, il contrôle si oui ou non et en collaboration avec le responsable produit du produit concerné, le *certificat* et la *fiche technique*.

Contrôle du placement/de l'exécution

En plus du contrôle de la production et de la vérification lors de la livraison, on ne peut oublier le contrôle de l'exécution/du placement. Avec un produit de qualité qui répond au cahier des charges spécial, on peut tout aussi bien construire une mauvaise route. Ici il est capital de choisir le bon entrepreneur, qui dispose du matériel nécessaire, des machines qu'il faut, de suffisamment de personnel qualifié et de la bonne attitude pour mener le travail à bonne fin.

L'actuelle façon de mettre en adjudication, où le candidat conforme le moins cher introduit la mission, oblige la direction à faire suffisamment de contrôles pendant l'exécution des travaux.

L'agence "Wegen en Verkeer" a donné un premier signe avec l'*assistance lors des contrôles de chantier*, pour répondre aux besoins qui existent sur le chantier. COPRO souhaite, ici aussi, y mettre du sien en aspirant vers un produit fini de qualité.

rapport annuel

Les Chantiers 2009

Courant 2009 nous avons eu plusieurs chantiers où on a fait appel à COPRO pour l'une ou plusieurs des tâches de contrôle mentionnées ci-dessus.

Pour citer quelques chantiers qui ont été réalisés l'année dernière :

W07/10 Diabolo

Egalement tout au long de l'année 2009 un contrôleur de COPRO a effectué des contrôles sur les matériaux et l'exécution sur ordre de l'AWV du Brabant flamand.

W09/03 Rénovation Apron 3 phase 1

Ces travaux comprennent la rénovation de la plateforme en béton Apron 3 de l'aéroport pour la Brussels Airport Company. Pour ces travaux COPRO a assisté aux ITT sur le béton proposé, a contrôlé la composition et les matières premières. Après nous avons assisté à l'étalonnage de la centrale de béton mobile et nous l'avons contrôlée. Durant la réalisation, plusieurs visites de contrôle ont eu lieu où des échantillons ont été prélevés du béton produit, sur lesquels plusieurs caractéristiques ont été testées par un labo externe.

W09/05 E19 Entretien structurel du tronçon de route direction Bruxelles

Pour ces travaux situés entre Kontich et Mechelen-Zuid et réalisés sur ordre d'AWV Antwerpen, on a fait appel à COPRO pour plusieurs choses. COPRO a réalisé des contrôles supplémentaires sur l'enrobé bitumineux produit dans les différentes centrales. De plus on a prélevé là où c'était possible, un échantillon de l'enrobé, pour le délivrer au Département Wegenvbouwkunde afin de le faire tester. Il y a eu également des visites supplémentaires dans la centrale où le béton destiné aux New Jerseys a été produit. Pour finir, COPRO a activement contrôlé les fiches techniques et les bons de livraison des matériaux et il y a eu régulièrement une tournée sur le chantier pendant laquelle les produits livrés ont été contrôlés.

Toutes nos constatations ont été notées dans un rapport et communiquées à la direction et à l'entrepreneur. De plus, COPRO a assisté à plusieurs réunions de chantier, sur demande de la direction, pendant laquelle nous avons commenté nos constatations.

W09/07 A10/E40 Renouvellement du revêtement routier à Affligem

Ici le CRIC a certifié la centrale de béton mobile destinée aux travaux. COPRO a servi d'organisme de contrôle. Le béton a été utilisé pour le revêtement routier et les News Jerseys coulés sur place. La direction commanditaire était AWV Vlaams-Brabant.

W09/09 rénovation de INN6-7 OUT6-7 et des routes taxi C2/F2

Ces travaux comportent la rénovation des couches d'enrobé bitumineux des zones susmentionnées situées à l'aéroport. Ici COPRO a vérifié si le cahier des charges était conforme à la norme européenne modifiée. Nous avons contrôlé l'enregistrement et la fiche technique du mélange. Pendant les travaux nous avons également contrôlé davantage la production de l'enrobé.

Les réceptions par lot

Procédure générale

Le SB 250, la Bible pour tous les Travaux dans la Construction routière, exige que tous les produits qui sont livrés sur un chantier, soient examinés d'une façon ou d'une autre. Ainsi, une grande partie des produits atterrit simplement sur le chantier, via la certification de produit. Nous renvoyons pour cela aux articles concernés. Une autre façon d'obtenir qu'un produit arrive contrôlé sur le chantier, est *la réception par lot*.

Une réception par lot peut être réalisée sur :

- tous les produits pour lesquels le fabricant n'a pas la marque BENOR ou COPRO;
- tous les produits pour lesquels le fabricant a bien la marque BENOR ou COPRO, mais où on pose des exigences supplémentaires dans les documents d'inspection (p.e. un cahier des charges spécial);
- tous les produits pour lesquels la marque BENOR ou COPRO n'existe pas.

Pour ces derniers on a repris une liste de produits dans le SB 250, sur lesquels il faut certainement réaliser une réception par lot. (Chapitre III-0.3).

Un fabricant (ou distributeur) qui désire une réception par lot pour un produit spécifique procède de la façon suivante : il introduit une demande chez COPRO en utilisant le "formulaire de demande de réception par lot", qu'on peut retrouver sur notre site web.

Chaque demande mentionne les données suivantes :

- le demandeur, s'il diffère du fabricant;
- le fabricant;
- le genre de produit à inspecter;
- le nombre de pièces;
- la période de production;
- le document de contrôle qui est incontestable et mentionne toutes les exigences auxquelles le produit doit répondre;
- le lieu où la réception par lot doit être exécutée;
- l'accord du maître d'ouvrage pour la réception par lot quand il y a prescription de produits certifiés COPRO ou BENOR dans le cahier des charges spécial.

Et si connu :

- le lieu de construction;
- l'entrepreneur;
- le maître d'ouvrage.

La mention de ces 3 dernières informations est uniquement obligatoire lorsque la demande se rapporte à un produit pour lequel la marque BENOR ou COPRO existe.

C'est ensuite que COPRO intervient.

Comme organisme impartial nous allons délimiter les produits qui sont présentés pour la réception par lot. Nous les identifions par un numéro de lot unique et nous indiquons quels seront les échantillons nécessaires qui subiront des tests. C'est ce que nous

appelons "le premier estampillage". Aussitôt que les résultats d'essai du lot concerné sont connus et correspondent avec les exigences mentionnées sur les documents d'inspection, le lot est pourvu du logo COPRO. Ceci est le "contre-estampillage".

Lorsque la procédure de réception par lot est complètement parcourue et que les produits satisfont aux exigences posées, on rédige pour clôturer une "attestation de conformité".

Cette attestation est une preuve de qualité pour ce lot de produits spécifique, livré pour un chantier bien déterminé. Seule l'attestation originale avec le cachet bleu de COPRO et la signature peuvent être acceptés sur ce chantier.

Lors d'une livraison de produits qui sont livrés sur le chantier par la procédure de réception par lot, il faut donc vérifier deux aspects importants :

- les produits sont-ils pourvus d'un numéro de lot unique et du logo COPRO ?
- peut-on présenter pour ces produits une "attestation de conformité", sur laquelle on retrouve le même numéro et logo que sur les produits mêmes ?

La procédure complète de réception par lot est décrite dans le règlement de réception par lot COPRO - PKRL- version 3.0, qui peut également être consulté sur notre site web.

Placement de tuyaux de drainage

Les produits réceptionnés par lot en 2009

En 2009, les réceptions par lot étaient 'surveillées' par Toon De Ruyver, assisté surtout au niveau administratif par Renée Declerck. Sur le terrain même vous pouvez rencontrer toute l'équipe COPRO, chaque contrôleur naturellement spécialisé dans son propre domaine de produits.

Les produits suivants ont été présentés pour une réception par lot en 2009 :

Secteur	Produit	Nombre de lots
Inerte	Granulats recyclés	5
	Enrochement	7
Enrobés bitumineux	Bitumes naturels	2
Métal	Glissières de sécurité	6
	Tuyaux en fonte	2
Matière synthétique	Tuyaux	7
	Tuyaux de drainage en PVC-U	8
	Pièces de raccordement	20
	Géotextile	4
Autres	Géogrilles en verre	1
	Pierre naturelle	18
	Tuyaux en béton polymère	1

Betonsector *Secteur Béton*

jaarverslag

Geprefabriceerde Betonproducten

Productverantwoordelijke | **Staf Devalck**

jaarverslag

Controles in opdracht van de vzw Probeton

De vooruitzichten gesteld in het vorig activiteitenverslag werden volledig bewaarheid voor wat de verschuivingen in machtigingen betreft, maar is er nog steeds geen beweging op de markt van kleinschalige waterzuiveringsinstallaties.

Dit alles maakt dat er in 2009, op een verwaarloosbare toename na, het aantal bezoeken het zelfde gebleven is als vorig jaar.

Naast deze status-quo in bezoeken zijn de problemen ook hetzelfde gebleven en blijft het correct toepassen en up to date houden van het industriële zelfcontrole systeem, kortweg IZC-systeem genoemd, een zeer groot probleem.

Dit probleem vindt volgens ons vooral zijn oorzaak in een gebrek aan opleiding in het beheer van een kwaliteitssysteem. Velen hebben de verantwoordelijkheid voor het opstellen en beheren van dit systeem toegewezen gekregen zonder over enige kennis te beschikken van wat een kwaliteitssysteem is, hoe een handboek wordt opgesteld, wat procedures zijn en voor welke items werkinstructies dienen opgesteld.

Daarom zouden wij willen pleiten om de nodige aandacht te besteden aan de opleiding van het personeel dat betrokken is bij het IZC-systeem en dit zoals voorzien in de bijlage A van het productcertificatiereglement, waarin de regels waaraan het kwaliteitssysteem dient te voldoen vastgelegd zijn.

Het beschikken over een gedocumenteerd produc-

tiecontrolesysteem en het instand houden is ook één van de voorwaarden om het CE-label te mogen aanbrengen op de producten.

KOMO-controles voor KIWA nv

Het aantal controles daalde opnieuw wezenlijk door het verminderen van het aantal bezoeken van 7 naar 6 per jaar voor het KOMO-merk en van 3 naar 2 bezoeken voor het Nederlands bouwstoffenbesluit.

Partijkeuringen

Bij de partijkeuring van betonproducten heeft zich een lichte toename van het aantal aanvragen voorgedaan. Ten eerste door keuring van poreuze buizen in de inleidingperiode voor de machtiging, ten tweede door keuringen van gekleefde straatstenen door het uitblijven van een reglement voor certificatie en ten derde door keuring van speciale producten zoals zeshoekige buizen.

Vooruitzichten

Voor de betonnen bekoupingen voor kleinschalige zuiveringsinstallaties komt de Europese limietdatum om alle woningen op één of ander systeem aan te sluiten, zodanig dat geen enkele woning nog loost op oppervlaktewater, steeds dichterbij. Zo hopen wij dit jaar dan uiteindelijk een aantal nieuwe aanvragen te mogen ontvangen.

Voor de andere producten verwachten wij voor 2010 verschillende nieuwe aanvragen tot certificatie.

Keurders | **Renée Declerck, Gaëtan Pluym, Luc Verbustel, Davy Verbeeren** (½ jaar)
en nieuwkomer **Christophe Bruylants**

De taken in cijfers

Controletaken in 2009 voor de BENOR-certificatie

Inspectietype	Aantal controles
Oriëntatie bezoek	2
Inleiding tot toekenning van de machtiging	43
Machtigingcontroles	659
Voortzetting controle in de machtigingsperiode	1
Bezoek aan bouwplaats of producent wegens klacht van een klant	3
Sanctioneel bezoek	7
Audits IZC	24
Bezoeken op vraag van de fabrikant	18
Diverse	3

Controletaken in 2009 voor de CE2*-certificatie

Bij 9 fabrikanten werden 17 CE2* audits uitgevoerd

Controletaken in 2009 voor de KOMO-certificatie en het Nederlandse bouwstoffenbesluit

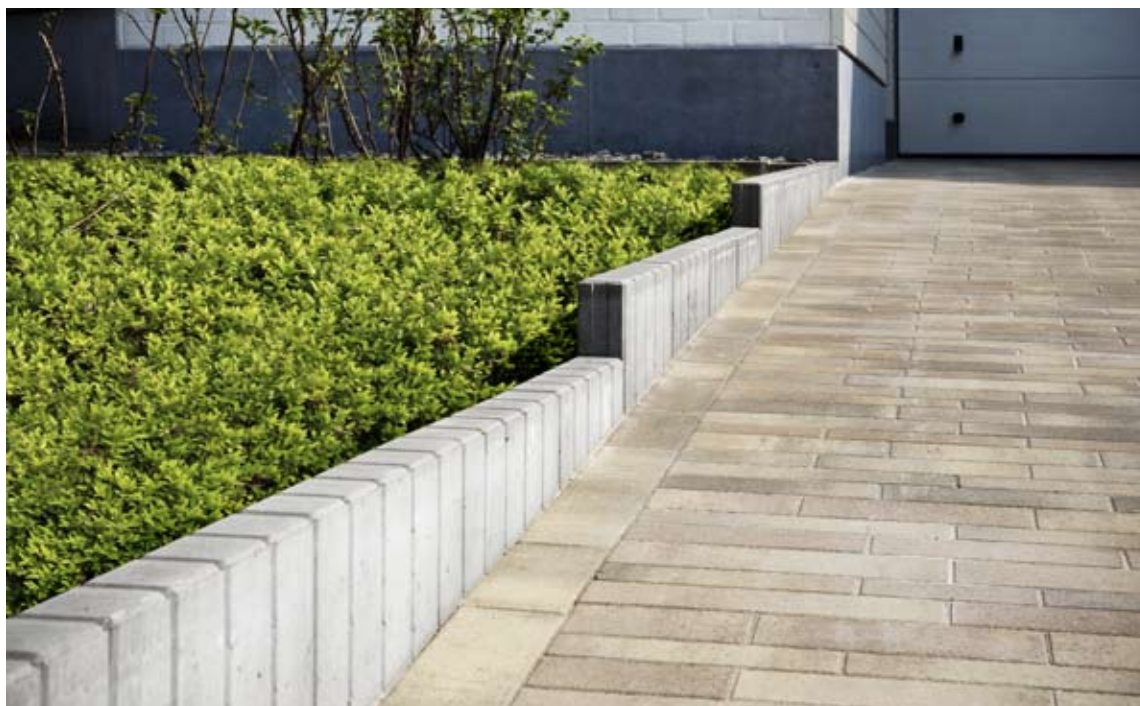
14 certificatiebezoeken KOMO en 4 bezoeken voor het Nederlandse bouwstoffenbesluit.

Partijkeuringen

In 2009 werden 62 controles uitgevoerd en 42 partijen gekeurd.

De keuringen op geprefabriceerde betonproducten, zijn als volgt verdeeld:

Product	Normatief document	Aantal partijen
Boor- of staalvezel-versterktebuizen	NBN B21-106	3
Poreuze betonbuizen	PTV 104	7
Andere straatstenen		14
Kokerelementen	PTV 102	2
Infrastructuur	PTV 100	2
Allerlei	-	14

Le béton prêt à l'emploi

Responsable produit | **Luc Verbustel**

rapport annuel

Contrôles BENOR

Le nombre de visites qui ont été exécutées en 2009 chez les différents producteurs sur demande du CRIC s'élevait à 85. Il s'agit de 74 visites techniques, dont 4 visites supplémentaires suite à des sanctions signifiées par CRIC et 11 audits. Le nombre de centrales contrôlées a baissé cette année de 11 à 10.

En ce qui concerne les visites pour l'évaluation du système de contrôle de production, pour lesquelles le manuel HPC est un soutien, nous avons constaté que ce manuel est encore trop souvent mis de côté par les fabricants.

Grâce à ce système HPC, les producteurs doivent fournir la preuve qu'ils disposent des moyens et des recettes qui conviennent pour la fabrication des différents produits mentionnés dans leur catalogue et qu'ils maintiennent une organisation efficace pour maîtriser la production et assurer ainsi le contrôle du béton.

Les producteurs doivent être conscients du fait que les données du manuel de qualité doivent constamment être mises à jour et que dans le dossier il faut continuellement rendre la situation réelle de l'unité de production. Ils l'oublient trop souvent.

Une des tâches qui devaient être contrôlées lors des visites techniques, cette année, était la surveillance de l'exécution des essais ITT pendant la reconversion vers d'autres types de béton. C'était la conséquence de la crise économique dans le secteur métallurgique; ils avaient affaire à un manque de mâchefers

de hauts fourneaux. Ainsi les fournisseurs de ciment n'ont pas pu garantir que tous les fabricants reçoivent la livraison de la quantité de ciment nécessaire des types de ciment utilisés dans leur centrale. Différentes centrales ont par exemple dû remplacer leur CEM III/A par un CEM I, CEM II/B, CEM II/A ou un CEM V/A.

Ici les producteurs ont naturellement dû tenir compte des caractéristiques comme la résistance, la durabilité et la maniabilité du béton.

Même interprétation des règlements

Il semble évident que les contrôleurs contrôlent les centrales d'une façon objective et égale. En coulisses, il y a eu bien des réunions de coordination avec l'organisme de certification CRIC et avec les autres organismes de contrôle pour faire concorder l'interprétation du règlement et clarifier d'éventuels points de discussion.

Contrôleur | **Gaëtan Pluym**

Gebakken straatstenen

Controlebezoeken

Vanaf 2008 werden de eerste controlebezoeken uitgevoerd met de vernieuwde PTV910 (2007) als leidraad. In 2009 werd vastgesteld dat de verschillende producenten intussen beter vertrouwd zijn met deze PTV910 en met de toegepaste methodiek voor controles: Uitvoering van Technische Controlebezoeken bij de invoerder (steenhandel De Saegher) en uitvoering van de FPC-audit bij de producent ter plaatse. Ondanks de hoogwaardige kwaliteit en de goede technische eigenschappen (o.a. kleurvastheid, lage wateropslorping en hoge breuksterkte) was het aantal leveringen naar België gelijkaardig met voorgaande jaren. Het zijn voornamelijk de kustgemeenten die optimaal de kwaliteiten van gebakken straatstenen blijven benutten.

In 2009 werden 20 Technische Controlebezoeken en 4 FPC-audits (Factory Production Control) uitgevoerd bij de verschillende producenten.

Bij de uitvoering van de Technische Controlebezoeken bij de Belgische verdeler, worden de nodige gegevens aangereikt via mail. Desgevallend wordt contact opgenomen met de producent zelf voor eventuele bijkomende informatie.

Tijdens de FPC-audit bij de producent ter plaatse wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om bepaalde aandachtspunten, gemaakt tijdens Technische Controlebezoeken, te bespreken.

Daarnaast werd bij elke FPC-audit ook telkens een monsterneming uitgevoerd.

De overeenkomstigheid met de norm NBN EN 1344 en met de (door de producent) verklaarde klassen volgens PTV910 werd hierbij nagegaan in erkende en geaccrediteerde laboratoria in België. Er werden hierbij geen inbreuken vastgesteld.

Gecontroleerde producenten:

- Joosten Wessem (NI)
- Joosten Kessel (NI)
- De Bylandt (NI)
- AKA Stradalit (D)
- AKA Oberlausitz (D)

Asfaltsector

Secteur des enrobés bitumineux

COPRO

rapport annuel

Asfalt | Certificatie COPRO

jaарverslag

Personeel

In 2009 heeft David De Keersmaecker COPRO verlaten.

Reglement

In de loop van 2009 werden de bestaande reglementen hier en daar aangepast. Deze werden op 27 november 2009 goedgekeurd door de Adviesraad en bekrachtigd door de Raad van Bestuur op 4 februari 2010. Volgende reglementen zijn momenteel van toepassing:

TRA 64 versie 4.0

Toepassingsreglement voor asfaltmengsels voor de wegenbouw of voor de waterbouw

RNR 01 versie 4.0

Reglementaire Nota voor technische fiches, verantwoordingsnota's en voorstudies

RNR 02 versie 4.0

Reglementaire Nota voor ijking, kalibratie en controle

Ten opzichte van de vorige versie van het reglement, is de grootste wijziging dat heel wat kleine controles (uit de Europese normen), werden omgevormd tot "informatieve noten" i.p.v. controles in het kader van de COPRO-certificatie. Verder waren er - op vraag van de fabrikanten - een aantal (administratieve) vereenvoudigingen.

Fabrikanten

Eind 2009 waren er 23 productie-eenheden met een COPRO-certificaat. In de loop van 2009 is een productie-eenheid gesloten en bijgevolg werd daar de COPRO-certificatie beëindigd.

Gecertificeerde asfaltmengsels

Het gecertificeerde gamma van onze fabrikanten werd in de loop van 2008 volledig vernieuwd, omwille van de invoering van de Europese normen voor bitumineuze mengsels en versie 2.1 van het Standaardbestek 250. Het aantal mengsels volgens dit bestek nam in 2009 nog toe, evenals het aantal niet-gespecificeerde mengsels. Met in totaal 1665 verschillende mengsels zijn we echter nog steeds ver verwijderd van de 2300 mengsels in 2007. In functie van het referentiedocument waar ze aan beantwoorden, zijn de technische fiches als volgt verdeeld:

Volgens bestek	Aantal gewaarmerkte technische fiches
SB 250 2.1	631
CCT-RW99 2009	19
TB 2000	0
SB 230 1.0	3
bijzonder bestek	69
geen (niet-gespecificeerd mengsel)	943
totaal	1665

In de loop van 2009 verscheen een rondzendbrief van SPW als voorbereiding op het bestek RW99 versie 2009. Er werden bijgevolg in 2009 dan ook technische fiches ingediend en gewaarmerkt volgens dit bestek.

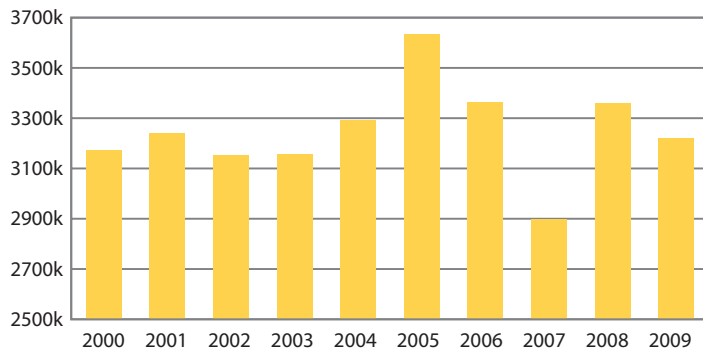
Het grootste gedeelte van de mengsels zijn de niet-gespecificeerde mengsels, ook wel privé-mengsels genoemd. Deze mengsels zouden in principe niet mogen worden gebruikt voor openbare werken.

Asfaltproductie

Volgende tabel geeft een overzicht van de asfaltproductie in de voorbije tien jaar:

Gemiddeld genomen over de 23 productie-eenheden, werd er per productie-eenheid ongeveer 140.000 ton asfalt geproduceerd.

Van deze 23 productie-eenheden was qua geleverde hoeveelheden de kleinste fabrikant goed voor 5.862 ton, de grootste leverde in 2009 309.000 ton asfalt.

Ten opzichte van 2008 (3,36 miljoen ton), werd er in 2009 (3,22 miljoen ton) iets minder asfalt geproduceerd. Deze is verdeeld als volgt:

Type asfaltmengsel	Zonder asfaltgranulaat	Met asfaltgranulaat	Totaal
Asfaltbeton:	842.687	1.750.691	2.593.378
'type 1'	28.732	17.619	46.351
'type 3'	84.388	985.432	1.069.819
'type 4'	200.617	266.982	467.599
'type 5'	72.505	0	72.505
tussenlaag voor beton (ABT)	16.815	0	16.815
Asfalt met verhoogde stijfheid (AVS, EME)	53.068	0	53.068
'type 8'	0	0	0
asfalt voor fundering (GB)	0	0	18.216
niet-gespecificeerd ('privé')	386564	462.442	849.005
Asfaltbeton voor zeer dunne lagen:	25.765	0	25.765
asfalt voor zeer dunne lagen (RMD)	3.795	0	3.795
niet-gespecificeerd ('privé')	21.951	0	21.951
Warm gewalst asfalt:	40	0	40
'type 2'	0	0	0
niet-gespecificeerd ('privé')	40	0	40
Steenmastiekasfalt:	549.084	0	549.084
SMA	486.707	0	486.707
niet-gespecificeerd ('privé')	62.377	0	62.377
Zeer open asfaltbeton:	22.606	0	22.606
ZOA	2.964	0	2.964
RMTO	0	0	0
niet-gespecificeerd ('privé')	19.643	0	19.643
Asfaltbeton voor ultra dunne lagen:	3.718	0	3.718
RUMG	0	0	0
SME	0	0	0
niet-gespecificeerd ('privé')	3.718	0	3.718
Diversen:	24.028	0	24.028
open steenasfalt (GOSA)	16.159	0	16.159
zandasfalt	7.869	0	7.869
grindzandasfalt	0	0	0
asfaltmastiek	0	0	0
Totaal	1.467.936	1.750.691	3.218.627

Er werd iets meer SMA geproduceerd dan in 2008 (549.000 ton t.o.v. 496.000 ton in 2008).

Het aandeel van de niet-gespecificeerde samenstellingen ("privé-mengsels") gaat duidelijk naar omlaag (956.734 ton t.o.v. 1.552.252 ton in 2008).

Het AVS is in 2009 duidelijk aan zijn opmars begonnen.

In 2009 werd 54% van de asfaltmengsels geproduceerd met asfaltgranulaat. Ten opzichte van 2008 is dit een stagnatie. Dit neemt niet weg dat het percentage zeer hoog is. Wanneer we kijken naar de onderlagen van het 'type 3', komen we tot de vaststelling dat er in ongeveer 93% van de onderlagen gebruik wordt gemaakt van asfaltgranulaat.

Voor de bovenlagen 'type 4' bedraagt dit percentage 63%. Met de invoering van de nieuwe versies van de typebestekken, waarin het gebruik van asfaltgranulaat in bovenlagen wordt verboden, zal hier ook verandering in komen.

De asfaltfabrikant die procentueel het meeste asfaltgranulaat doseerde, was goed voor een productie van 170.000 ton asfalt, waarvan er maar liefst 84% werd geproduceerd met asfaltgranulaat.

Globaal gezien is het percentage asfaltgranulaat dat in asfalt gerecycleerd wordt wel ongeveer gelijk gebleven:

	2009	2008
Verbruik van asfaltgranulaat (ton)	710.000	748.311
Productie van asfalt met asfaltgranulaat (ton)	1.750.691	1.865.856
Percentage asfaltgranulaat in mengsels met herbruik (%)	41 %	41 %

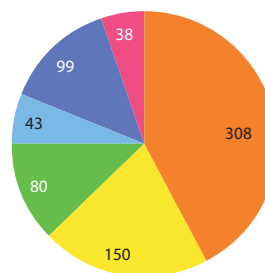
Uit onderstaande tabel blijkt dat er duidelijk meer mengsels worden geproduceerd volgens een bestek dan privé-mengsels. De verhouding is ongeveer 70% mengsels volgens bestek en 30% privé-mengsels. In 2008 lag deze verhouding nog op 55 / 45.

Type asfaltmengsel	Zonder asfaltgranulaat	Met asfaltgranulaat	Totaal
Gespecificeerd (volgens een bestek)	973.643	1.288.250	2.261.893
Niet-gespecificeerd ('privé')	494.293	462.441	956.734

Controlebezoeken

In 2008 voerden onze keurders 728 controlebezoeken uit bij de asfaltfabrikanten:

VERDELING CONTROLEBEZOeken IN 2009

- Uitgebreid controlebezoek
- Kort controlebezoek
- Controlebezoek voor monsterneming en/of beproeving van niet-gecertificeerde aggregaten
- Controlebezoek voor bijwonen van door de fabrikant uitgevoerde kalibraties
- Controlebezoek voor bijwonen van proeven in het kader van de voorstudies
- Andere : informatieve, nutteloze, sanctionele, inleidende en toelatings bezoeken

Tijdens deze bezoeken werden de volgende monsters genomen:

Bemonsterd product	Aantal 2009
asfaltmengsels	338
niet-BENOR-gecertificeerde aggregaten:	
- voor bijwonen korrelverdeling	88
- voor controle van andere kenmerken (vlakheidsindex, MDE, LA, VPC, Ecs, ...)	96

Evoluties

In 2009 werd via een rondzendbrief de aan de Europese normen aangepaste versie van het bestek CCT RW99 geïntroduceerd. Dit bestek zal normaal gezien in 2010 worden afgewerkt en worden gepubliceerd.

Het Standaardbestek 250 werd in 2009 herzien; deze versie 2.2 zal normaal gezien verschijnen in de loop van 2010.

Adviesraad

De Adviesraad Asphalt vergaderde in 2009 twee keer om de certificatie van asfaltmengsels te bespreken.

Voorzitter: Ann Vanelstraete

Ondervoorzitter: Noël Vanhollebeke

Secretaris: Dirk Lacaeyse

Leden: Erik Barbé, Joseph Berger, Frank Huyghe, Erik Keijers, Philippe Keppens, Guy Lefèbvre, Fabrice Louis, Jean-Louis Marchal, Pierre-Paul Modde, Vincent Reeners, Jacques Saelens, Jan Soers, Hans Suf-

feleers, Rob Tison, Johan Trigallez, Eric Van de Velde en Guido Van Geem, Johan Vanhollebeke en Ann Van Gucht

Inhoudelijk waren de vergaderingen bijna volledig geweid aan het bespreken van de nieuwe reglementen.

Certificatiecomité

Het Certificatiecomité bespreekt de belangrijke tekortkomingen die tijdens controlebezoeken worden vastgesteld. Het Certificatiecomité Asphalt bestaat uit de directeur van COPRO en de sector- of productverantwoordelijke asphalt. Eén keer per trimester werd dit certificatiecomité uitgebreid met de heren ir. Pieter De Winne (MOW), ir. Philippe Keppens (MOW), ir. Guy Lefèbvre (SPW) en ing. Joseph Berger (SPW).

Werkgroepen

COPRO is lid van de volgende Belgische werkgroepen:

- Commissie Kwaliteit van Bitumineuze verhardingen - afdeling Wegenbouwkunde
- Werkgroep MOW - BVA - Vlawebo
- Technisch Comité 'Asfaltwegen en andere bitumineuze toepassingen' TC4 - OCW
- Werkgroep GT4, herziening hoofdstuk asphaltverhardingen CCT RW99 - SPW
- Werkgroep SB250/werkgroep 6 - Herziening SB 250 hoofdstuk 6 - AWW
- Werkgroep SB250/werkgroep 12 - Herziening SB 250 hoofdstuk 12 - AWW
- Werkgroep BAC-2 - Eigenschappen van vulstoffen - OCW
- Werkgroep E227 - Belgisch spiegelcomité 'Road Materials' - OCW
- Werkgroep TC227/WG 1 - Belgisch spiegelcomité Asphalt
- Werkgroep Europese proefmethodes - OCW
- Werkgroep aB³ - Artesis Hogeschool
- Werkgroep Rafeling SMA - Artesis Hogeschool

Dirk Lacaeyse is een van de Belgische vertegenwoordigers in de Europese werkgroep voor de normen CEN/TC227/WG1.

Asfaltgranulaten | Certificatie COPRO

jaarverslag

Personeel

De bezoeken in het kader van certificatie van asfaltgranulaten worden uitgevoerd door de personeelsleden van het asfaltteam. In 2009 werd de functie van productverantwoordelijke overgedragen aan Nico Torck.

Reglement

In 2009 werd er een nieuwe versie van het TRA 13 goedgekeurd in de Adviesraad Asfaltgranulaten, namelijk versie 3.0 van 2009-08-13. Dit reglement werd bekrachtigd door de Raad van Bestuur begin 2010. De grootste veranderingen zijn enkele specifieke bepalingen voor asfaltgranulaat dat afkomstig is van bitumineuze dakbedekkingmaterialen. Verder zijn er geen grote aanpassingen.

Fabrikanten

Eind 2009 waren er in totaal 20 vergunninghouders. 1 asfaltfabrikant heeft in 2009 het certificaat voor asfaltgranulaten behaald. Alle vergunninghouders waren tevens houders van het COPRO-certificaat voor asfaltmengsels.

Productie en verbruik asfaltgranulaat

In 2009 werd er ongeveer 750.000 ton asfaltgranulaat geproduceerd. Ten opzichte van 2008 is dit een lichte daling met ongeveer 6%. De grootste producent van asfaltgranulaat produceerde 87.000 ton in 2009.

Het verbruik van asfaltgranulaat in asfaltmengsels bedroeg ongeveer 710.000 ton in 2009. Ten opzichte van 2008 is dit een lichte daling met ongeveer 5%. De fabrikant met het hoogste verbruik in 2009, verbruikte maar liefst 97.000 ton asfaltgranulaat.

De iets lagere cijfers van productie en verbruik van asfaltgranulaat volgen logischerwijs uit de iets lagere productie van asfaltmengsels. Toch is 2009 het op één na succesvolste jaar in de korte geschiedenis van de gecertificeerde asfaltgranulaten voor hergebruik in bitumineuze mengsels.

Controlebezoeken

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de uitgevoerde controlebezoeken:

Type controlebezoek	Aantal bezoeken
Inleidende bezoeken	338
Bezoeken in toelatingsperiode	2
Uitgebreide bezoeken voor de controle van asfaltgranulaten (T1)	87
Bezoeken voor het bijwonen van proeven op asfaltgranulaten (T2)	55
Andere bezoeken	36
Totaal	180

Tijdens deze bezoeken werden er 93 monsters genomen van het geproduceerde asfaltgranulaat.

Adviesraad

De Adviesraad Asfaltgranulaten vergaderde in 2009 1 maal op 27 november 2009. Deze vergadering handelde bijna uitsluitend over de bespreking en goedkeuring van de nieuwe versie 3.0 van het TRA 13.

Mevrouw Ann Vanelstraete (OCW-CRR) is nu (alleen) voorzitter na het pensioen van Roger Van Rossum. Mevrouw Anja Lahousse (BVA) werd aangeduid als de nieuwe ondervoorzitter.

Overige leden:

Philippe Keppens, Joseph Berger, Joëlle De Visscher, Chantal Flémal, Frank Huyghe, Pierre-Paul Modde, Robert Tison, Johan Vanhollebeke, Noël Vanhollebeke, Hans Van de Craen, Jacques Saelens, Bart Vandroogenbroek, Erik van de Velde, Karel Vermeren, Erik Barbé en Nico Torck (secretaris).

Certificatiecomité

Het Certificatiecomité bespreekt de belangrijkste tekortkomingen die tijdens controlebezoeken worden vastgesteld. Het Certificatiecomité Asfaltgranulaat bestaat uit de directeur van COPRO en de productverantwoordelijke asfaltgranulaat en/of de sectorverantwoordelijke bitumineuze mengsels.

Eén keer per trimester werd dit certificatiecomité uitgebreid met de heren ir. Pieter De Winne (MOW), ir. Philippe Keppens (MOW), ir. Guy Lefèbvre (SPW) en ing. Joseph Berger (SPW).

Toekomst

In het nieuwe Standaardbestek 250 versie 2.2 wordt het gebruik van asfaltgranulaat verboden in toplagen en dit op vraag van BVA (beroepsvereniging van asfaltfabrikanten). Daartegenover wordt de toepassing van asfaltgranulaat in het nieuw ingevoerde asfalt met prestatievoorschriften voor onderlagen (kortweg APO) niet gelimiteerd. In dit nieuwe Standaardbestek 250 zal er tevens een fundering van schraal asfalt worden voorzien, waarin dan in grote mate gecertificeerde asfaltgranulaten zullen kunnen worden toegepast.

In de nieuwe versie van het typebestek RW99 versie 2009 wordt het gebruik van asfaltgranulaten drastisch beperkt, ondanks het feit dat heel wat fabrikanten al jaren vooral positieve ervaringen hebben met herbruik van gecertificeerde asfaltgranulaten. De toekomst zal uitwijzen welke impact al deze nieuwe besteksbepalingen zullen hebben op de productie en het verbruik van de gecertificeerde asfaltgranulaten voor hergebruik in bitumineuze mengsels.

Gietasfalt | Certificatie COPRO

Personeel

Productverantwoordelijke: Andie Dedoncker
De monsters worden genomen door de keurders van de asfaltsector.

Reglement

In 2009 werden er nieuwe versies van TRA 65, RNR 01 en RNR 02 goedgekeurd in de adviesraad. Deze reglementen werden bekrachtigd door de Raad van Bestuur op 2010-02-04.

jaarverslag

Er werd de fabrikanten gevraagd om de toepassing hiervan te starten op 2010-01-01.

- Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het COPRO-merk voor gietasfalt
TRA 65 versie 5.0 van 2009-12-01
- Reglementaire Nota voor technische fiches, verantwoordingsnota's en voorstudies
RNR 01 versie 4.0 van 2009-08-13
- Reglementaire Nota voor ijking, kalibratie en controle
RNR 02 versie 4.0 van 2009-08-13

Fabrikanten en productie

In 2009 waren er 3 fabrikanten met een COPRO-certificaat voor gietasfalt.

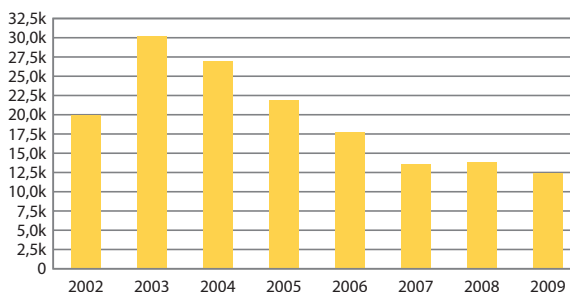
In totaal waren er in 2009 51 gecertificeerde technische fiches. Geen enkele van deze technische fiches voldoet aan een bestek.

Volgens norm	Aantal gewaarmerkte technische fiches eind 2009
EN 13108-6 gietasfalt	338
Niet-genormaliseerd mengsel	14
Totaal	51

Momenteel worden de bestekken aangepast aan de Europese normen. Er zullen dus wellicht in de loop van 2010 studies ingediend worden die voldoen aan de bestekvoorschriften.

De 3 gietasfaltfabrikanten waren in 2009 goed voor een verkoop van 12.521 ton. Dit is een kleine daling t.o.v. 2008. Door omstandigheden was de productie tijdelijk stilgelegd bij een van de producenten.

VERKOOPEVOLUTIE

Controlebezoeken

In 2009 werden er in totaal 61 controlebezoeken uitgevoerd.

Type controlebezoek	Aantal
Bezoeken voor monsternemingen op de werf	29
Uitgebreide bezoeken voor het nazicht van de registers	17
Andere bezoeken (bvb. het bijwonen van proeven op gietasfalt)	9
Inleidende bezoeken en bezoeken in toelatingsperiode	6

Adviesraad

De Adviesraad Gietasfalt vergaderde een maal in 2009. Deze vergadering had hoofdzakelijk tot doel de bespreking en goedkeuring van de nieuwe versie van het TRA65.

Voorzitter: Guy Lefèbvre

Ondervoorzitter: Tony De Jonghe

Secretaris: Andie Dedoncker

Leden: Michel Buvé, Claude De Backer, Frank Huyghe, Chantal Jacobs, Philippe Keppens, Daniel Nonckerman, Alain Quinet, Vincent Reeners, Ramon Roman, Paul Scheers, Jan Soers, Paul Steenmans, Karel Vermeren, Piet Vitse en Jean Wiertz.

Certificatiecomité

Wanneer er tijdens de controlebezoeken belangrijke tekortkomingen worden vastgesteld, dan worden deze in het certificatiecomité behandeld. Dit certificatiecomité bestaat uit de directeur van COPRO en de productverantwoordelijke gietasfalt of de sectorverantwoordelijke bitumineuze mengsels. Eén keer per trimester wordt dit certificatiecomité uitgebreid met de heren ir. Pieter De Winne (MOW), ir. Philippe Keppens (MOW), ir. Guy Lefèbvre (SPW) en ing. Joseph Berger (SPW).

In de loop van 2009 werden de volgende acties ondernomen:

Maatregel	Aantal
Vraag om correctieve maatregelen per brief	1
Berispingen	3
Extra bezoeken	0
Waarschuwingen	0
Opschorting	0
Intrekkingen	0

Werkgroepen

Copro is vertegenwoordigd in de volgende werkgroepen:

- Belgisch spiegelcomité van CEN/TC227/WG1/Gietasfalt: De werkgroep die de invoering van EN 13108-6 heeft voorbereid en nog verder heeft gewerkt aan de herziening van SB 250 (2.1) voor wat betreft gietasfalt.
- BAC-3 van het OCW: Deze werkgroep en haar subwerkgroepen werken aan de herziening van de 'Handleiding voor het ontwerpen en aanbrengen van bedekkingen op betonnen brugdekken (A60/87)' van het OCW.

Toekomst

In het nieuwe Standaardbestek 250, RW 99 en CCT2000 wordt gietasfalt voor verschillende toepassingen voorgeschreven. Men kan dus hopen dat er in de toekomst meer gietasfalt zal worden voorgeschreven voor openbare werken.

jaarverslag

Bitumineuze mengsels | CE

jaarverslag

Personeel

Ons auditteam voor bitumineuze mengsels bestaat uit Dirk Lacaeyse (verantwoordelijke) en Raf Pillaert.

Reglement

De attestering van het FPC-systeem gebeurt nog steeds volgens dit reglement:

Reglement voor de attestering in het kader van R/CE2+ 64-65 versie 1.0 van 2006-11-16 de CE-markering voor bitumineuze mengsels Attesteringsniveau 2+

Fabrikanten

In 2009 bekwamen 3 fabrikanten van asfalt en/of gietasfalt een FPC-certificaat. Zo komt het totale aantal fabrikanten met een FPC-certificaat van COPRO op 27.

Bitumineuze mengsels

Het FPC-systeem wordt toegepast bij de productie van bitumineuze mengsels volgens de volgende Europese normen:

- EN 13108-1** Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties - Deel 1: Asfaltbeton
- EN 13108-2** Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties - Deel 2: Asfaltbeton voor zeer dunne lagen
- EN 13108-4** Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties - Deel 4: Warmgewalst asfalt

EN 13108-5 Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties - Deel 5: Steenmastiekasfalt

EN 13108-6 Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties - Deel 6: Gietasfalt

EN 13108-7 Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties - Deel 7: Zeer open asfaltbeton

In België wordt geen asfalt geproduceerd volgens:

EN 13108-3 Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties - Deel 3: Zacht asfalt

Bezoeken en audits

In 2009 voerde ons auditteam 43 audits uit:

Type	Aantal 2009
informatieve bezoeken	8
initiële audits of evaluatie-audits	18
initiële audits (andere productie-eenheid, zelfde FPC-systeem)	7
vervolgaudits (verderzetten van de audit)	10
totaal	43

Evoluties

2009 was het tweede jaar met CE-markering van bitumineuze mengsels. 2008 was voor de sector zeer hectisch omwille van de (snelle) invoering van CE-markering en alles wat daarbij hoorde: FPC-systeem, handboek, audits, enz. In vergelijking daar-

mee was 2009 'rustig'. Bij de fabrikanten viel alles opnieuw in zijn plooi.

Bij de opvolgingsaudits in 2009 bleek dat het FPC-systeem bijna overal goed wordt toegepast. Er werden al bij al weinig ernstige niet-conformiteiten vastgesteld. Meestal werd het systeem wat bijgeschaafd en beter afgestemd op de praktijk.

Wij zien in elk geval dat de gestructureerde aanpak die zo'n FPC-systeem met zicht meebrengt, een positieve invloed heeft op de zelfcontrole van de asfalt- en gietasfaltmengsels.

Werkgroepen

COPRO neemt actief deel aan de volgende Belgische werkgroepen:

- Werkgroep E227 - Belgisch spiegelcomité 'Road Materials' - OCW
- Werkgroep TC227/WG 1 - Belgisch spiegelcomité Asfalt
- Werkgroep Europese proefmethodes - OCW

In de Europese werkgroep CEN/TC227/WG1 worden de normen voor bitumineuze mengsels behandeld. In deze werkgroep wordt België vertegenwoordigd door Ann Vanelstraete (OCW), sinds kort Eric Van den Kerkhof (Colas) en onze auditor Dirk Lacaeyse.

jaarverslag

Les traitements superficiels | CE

COPRO

Fabricants

En 2009 il y a 6 fabricants d'enduits et/ou de matériaux bitumineux coulés à froid qui ont demandé l'attestation de leur système FPC.

En juillet 2009 on a également octroyé le premier certificat FPC à la firme Aswebo de Drongen. D'autres fabricants suivront sans aucun doute dans le courant de l'année 2010.

Les traitements superficiels

Le système FPC est appliqué lors de la production de traitements superficiels selon les normes européennes suivantes :

Pour les enduits :

la EN 12271 Traitements superficiels de surfaces de durcissement - Exigences

Pour les matériaux bitumineux coulés à froid :

la EN 12273 Matériaux bitumineux coulés à froid - Prescriptions

Visites et audits

En 2009 il y a eu déjà un peu plus d'activité chez les fabricants concernant le marquage CE, mais on ne peut certainement pas encore parler de ruée. En plus de 9 visites informatives, on a réalisé 3 audits (dont 1 "audit suivi" sur le chantier).

Personnel

L'équipe audit pour la réalisation des audits dans le cadre de l'attestation du système FPC lors des traitements superficiels est composée de Dirk Lacaeyse (responsable) et d' Andie Dedoncker.

Règlement

L'attestation du système FPC procède selon le règlement suivant :

Règlement pour l'attestation dans le cadre du **R/CE2+ 62** version 1.0 du 2008-08-04 du marquage CE pour traitements superficiels. Niveau d'attestation 2+

Evolutions

En 2009 est venue la nouvelle que le marquage CE d'enduits a été reporté. Celui-ci ne deviendrait seulement obligatoire qu'à partir du 1er janvier 2011, en même temps que le marquage CE des matériaux bitumineux coulés à froid.

D'une part une bonne nouvelle : les fabricants recevaient donc plus de temps pour se préparer. D'autre part une mauvaise nouvelle : pour certains fabricants cela signifiait qu'ils pouvaient provisoirement tout mettre au placard.

Il est pourtant temps de se secouer et de prendre les choses en main ! Celui qui, à ce jour, n'a pas encore un système FPC et n'a pas encore commencé la construction de bandes d'essai (les TAIT), sera dans l'incapacité de les évaluer avant début 2011. Par conséquent ils ne pourront pas déclarer de marquage CE complet.

Nous remarquons aussi que beaucoup de fabricants ne perdent pas le sommeil pour ce qui est du marquage CE. Chaque entrepreneur qui met un enduit

ou un matériau bitumineux coulé à froid sous sa responsabilité, devra à partir de 2011 le faire avec le marquage CE. Le nombre d'entrepreneurs qui sont concernés est beaucoup plus grand que le nombre d'entre eux qui s'en occupent actuellement.

Il subsiste, pour le moment des doutes à propos de ce qui suit : un enduit avec matériau bitumineux coulé à froid correspond-il aux normes européennes et le marquage CE est-il par conséquent aussi d'application ici ? La CEN/TC227/WG2 devra encore se pencher sur cette question.

Groupes de travail

COPRO est membre des groupes de travail belges suivants :

- **Groupe de travail E227** - comité miroir belge 'Road Materials' - OCW
- **Groupe de travail TC227/WG 2** - comité miroir belge des enduits et matériaux bitumineux coulés à froid.

Les liants bitumineux

Personnel

Responsable de produit :

Philippe du Bus de Warnaffe

Contrôleurs : Stéphane Baguet

Philippe du Bus de Warnaffe

Groupes de travail

Pour les liants bitumineux, COPRO participe aux groupes de travail suivants :

- groupe miroir du comité technique CEN TC 336 : le "SCM 336". Ce groupe de travail discute des avancements des travaux des groupes de travail du CEN TC 336 et des documents préparés par ces groupes (entre autres le projet de normes). De plus, il est le forum où les administrations, MOW et MET, et le secteur discutent des prescriptions des liants bitumineux.
- le "Sector Group" des organismes notifiés, "Group of Notified Bodies GNB", qui traite les normes harmonisées préparées par le CEN TC 336, c'est-à-dire le SG15.

Le sous-groupe de travail pour les liants bitumineux ne s'est pas réuni en 2009.

Ainsi nous restons informés des évolutions dans le secteur.

Marquage CE des bitumes et des liants bitumineux : horizon 2010-2011

En décembre 2009 les normes suivantes ont été publiées dans le journal officiel de l'Union Européenne (JOUE ou OJEU) :

- **La norme EN 12591 : 2009** : Bitumes et liants bitumineux - Spécifications des bitumes routiers;
- **La norme EN 13924 : 2006** : Bitumes et liants bitumineux - Cadre de spécification des bitumes routiers de grade dur;
- **La norme EN 13808 : 2005** : Bitumes et liants bitumineux - Cadre des spécifications pour les émulsions cationiques de bitume;
- **La norme EN 15322 : 2009** : Bitumes et liants bitumineux - Cadre de spécifications pour les liants bitumineux fluidifiés et fluxés.

Normes harmonisées de liants bitumineux encore attendues :

- **La norme EN 14023:2006** : Bitumes et liants bitumineux - Cadre de spécifications des bitumes modifiés par des polymères, est parue début 2006, mais cette version doit être revue avant la publication au JOEU.

Le marquage CE sur base volontaire est possible pour toutes les normes parues au JOEU à partir du 1er janvier 2010 et sera obligatoire dès le 1er janvier 2011. Comme la norme EN 15322 est à peine publiée par le CEN, les dates sont différentes pour les bitumes fluxés. Ici le marquage CE ne sera pas possible avant le 1/6/2011. La période volontaire se termine un an après, le marquage CE sera dès lors obligatoire après le 1er janvier 2011 pour les bitumes routiers, les bitumes routiers de grade dur et les émulsions cationiques et après le 1er juin 2011 pour les bitumes fluxés.

Le système d'attestation de conformité CE pour les produits des normes précitées est le système 2+. Cela implique qu'un organisme certifié ("Notified Body" ou organisme notifié) est impliqué pour l'attribution du certificat de conformité du contrôle de la production en usine (Factory Production Control ou FPC), qui est indispensable au fabricant pour pouvoir appliquer le marquage CE à ses produits. Les tâches de cet organisme notifié comportent :

- l'inspection initiale de l'usine et du contrôle du FPC;
- la surveillance continue, l'évaluation et l'acceptation du FPC.

COPRO est notifié afin de pouvoir opérer auprès des fabricants de liants bitumineux en tant qu'organisme notifié et est donc habilité à fournir le certificat du FPC, indispensable pour pouvoir appliquer le marquage CE.

rapport annuel

COPRO-certificatie

Bitumen voor de wegebouw

Adviesraad:

Voorzitter: Stefan Vansteenkiste

Ondervoorzitter: Philippe Keppens

Secretaris: Philippe du Bus de Warnaffe

Leden: Erik Barbé, Joseph Berger, Tony De Jonghe, Jo De Roover, Paul Dietvorst, Chantal Flemal, Frank Huyghe, Pierre Joly, Guy Lefèbvre, Karel Poncelet, Pierre-Paul Modde, Vincent Reeners, Jan Soers, Tine Tanghe, Jan Theuwissen, Johan Villerius.

jaarverslag

Gecertificeerde bitumen volgens toepassingsreglement TRA 54 zijn:

- wegenbitumen volgens NBN EN 12591,
- hard bitumen volgens NBN EN 13924,
- pigmenteerbaar bitumen,
- bitumen met positieve penetratie-index,
- "emulgeerbaar" bitumen,

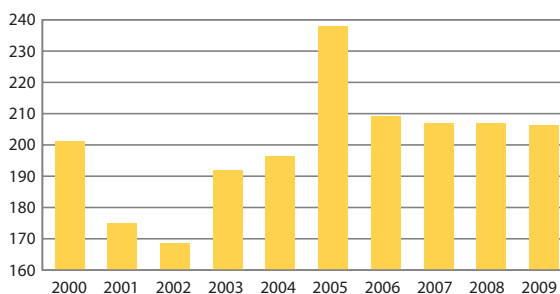
In 2009 hebben 6 leveranciers COPRO-gecertificeerd bitumen geleverd, afkomstig van 9 productiesites: 3 in België, 2 in Nederland, 3 in Frankrijk en 1 site in Duitsland.

In 2009 zijn er slechts enkele problemen geweest van reproduceerbaarheid van indringing. Dit wordt verder onderzocht.

Eind 2009 werd een nieuwe versie van het TRA 54 goedgekeurd. De voornaamste wijziging is de invoering van een controlefrequentie van de rheologische proeven (DSR en BBR) voor de bitumina waar de fabrikant deze karakteristieken wenst te certificeren. De bestekken vereisen meer en meer dat de fabrikant info geeft over deze karakteristieken in het geval van gebruik in AVS (asfalt met verhoogde stijfheid of EME).

Dit reglement werd in februari 2010 door de adviesraad goedgekeurd.

EVOLUTIE COPRO GECERTIFICEERD BITUMEN 2000-2009

Certification COPRO

Bitumes modifiés par des Polymères-PmB

Conseil Consultatif :

Président : Stefan Vansteenkiste

Vice-président : Karel Poncelet

Secrétaire : Philippe du Bus de Warnaffe

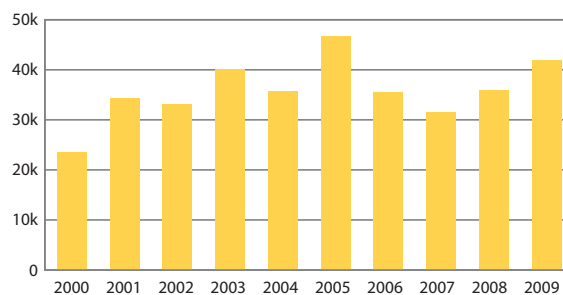
Membres : Joseph Berger, Hendrik Cosemans, Tony De Jonghe, Chantal Flemal, Hans Hendrickx, Frank Huyghe, Pierre Joly, Philippe Keppens, Guy Lefèbvre, Pierre-Paul Modde, Christian Rase, Vincent Reeners, Pierre Schloesser, Jan Soers, Christien Stassen, Hans Suffeleers, Johan Trigallez.

Les bitumes modifiés par des polymères (PmB) repris dans les cahiers de charges type RW 99 et SB 250 sont :

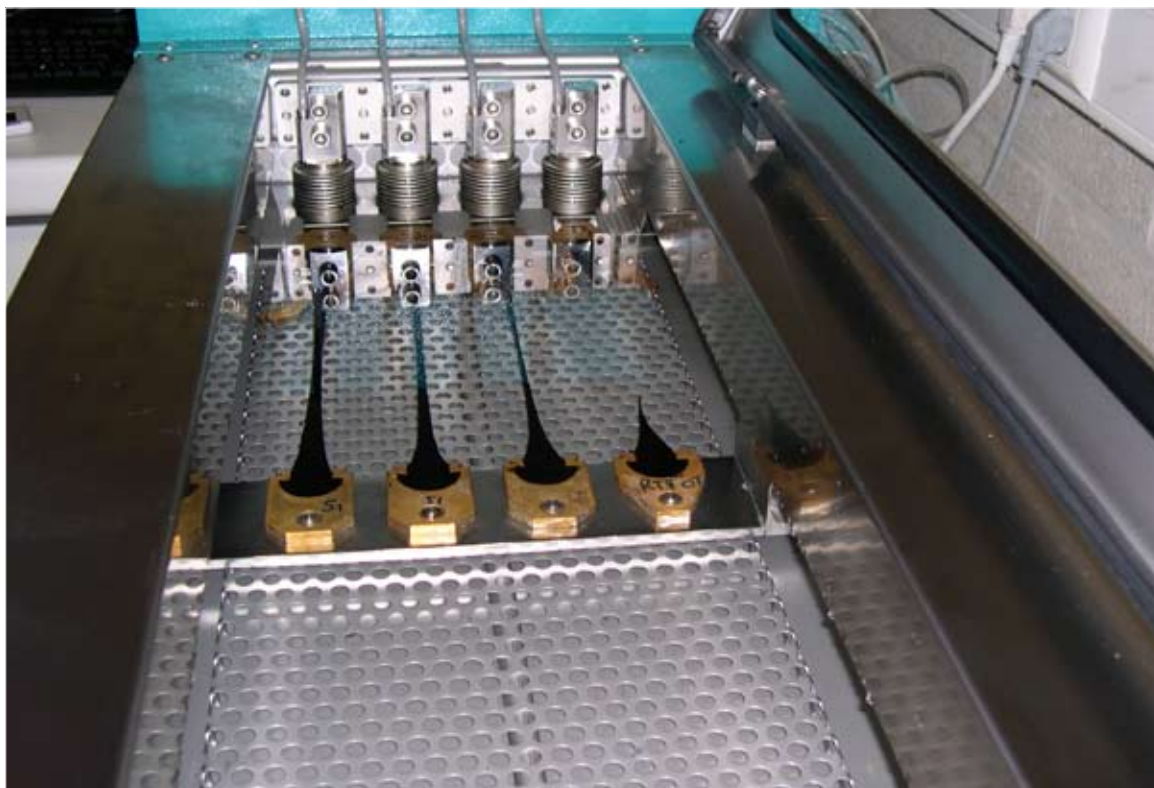
- PmB 50/85-50
- PmB 50/85-65
- PmB 85/130-75

En 2009 le nombre de fabricants certifiés s'élevait à 9.

ÉVOLUTION PMB 2000-2009

rapport annuel

Certification COPRO

Les émulsions de Bitume et les Bitumes Fluxés

Conseil Consultatif :

Président : Stefan Vansteenkiste

Vice-président : Philippe Keppens

Secrétaire : Philippe du Bus de Warnaffe

Membres : Norbert Alexandre, Joseph Berger, Tony De Jonghe, Chantal Flemal, Frank Huyghe, Pierre Joly, Guy Lefèbvre, Christian Rase, Vincent Reeners, Pierre Schloesser, Jan Soers

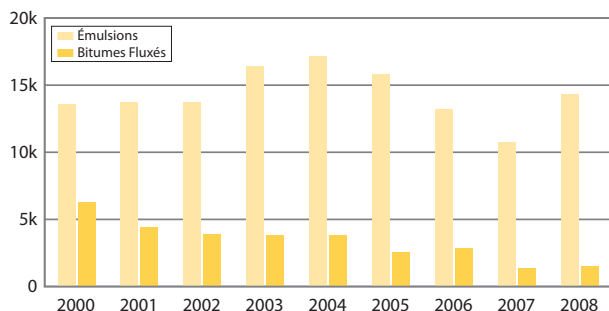
NBN EN 13808:2005 : Bitumes et liants bitumineux - Cadre de spécifications pour les émulsions cationiques de bitume

NBN EN 14733:2005 : Bitumes et liants bitumineux - Maîtrise de la production en usine des émulsions de bitume, des bitumes fluxés et fluidifiés

NBN EN 15322:2010 : Bitumes et liants bitumineux - Cadre de spécifications pour les liants bitumineux fluidifiés et fluxés

Il y a 4 fabricants d'émulsions et un fabricant de bitume fluxé, tous situés en Belgique.

ÉVOLUTION ÉMULSIONS ET BITUMES FLUXÉS CERTIFIÉS COPRO 2000-2008

Dans le cadre des émulsions, les normes européennes approuvées sont :

La norme européenne pour les Bitumes fluxés EN 15322 a été approuvée en juillet 2009 et comme norme belge NBN EN 15322 en janvier 2010. Début 2010 les nouvelles spécifications ont été choisies dans les cadres de spécifications prévues par la norme.

Les cahiers des charges types du SPW (Service Public de Wallonie) et de l'AWV (Agentschap Wegen en Verkeer de la région flamande) seront bientôt publiés avec les nouvelles spécifications pour répondre aux spécifications reprises dans les normes européennes. La certification tient déjà compte de ces nouvelles spécifications. Pour les émulsions les produits prévus par les CCT sont repris dans le tableau récapitulatif suivant. Les spécifications certifiées sont reprises sur les fiches techniques de produits certifiés.

Dénomination CCT	Code NBN EN 13808	Couche de collage	MBCF	Couche de collage sur béton frais	Enduit	Couche de collage visqueuse	Interface anti fissure
A1	C60B1	■					
A2	C60B1		■				
A3	C60B1			■			
B1	C60BP1	■					
B2	C60BP1		■				
C1	C60B1 (AA)	■					
D	C67B1				■	■	■
E	C67BP1				■	■	■
F	C67BP1					■	■

COPRO-Certificatie

Vezels

Personeel

Productverantwoordelijke: Andie Dedoncker
De keurders van de asfaltsector staan in voor monsternemingen van de vezels, die gebeuren bij de asfaltfabrikanten.

Reglement

De keuringen gebeuren nog steeds volgens hetzelfde toepassingsreglement voor vezels:

TRA 63 versie 2.0 van 2004-02-09

Fabrikanten in 2009

Momenteel zijn er 2 fabrikanten die een COPRO-certificaat hebben nl. Rettenmaier en Excel.

De vezels van Rettenmaier worden geproduceerd in Calenberger Mühle (Duitsland).
Excel produceert vanuit Gwent (Groot-Brittannië).

Rettenmaier heeft in zijn gecertificeerd assortiment een vooromhulde vezel. Excel heeft zowel losse als samengeperste vezels.

Productie

In 2009 werd er t.o.v. 2008 een aanzienlijke kleinere hoeveelheid gecertificeerde vezels op de Belgische markt gebracht.

In 2009 is het aandeel van de vooromhulde of samengeperste vezel in de totale vezelverkoop in België gestegen van 60% naar 75%.

Controlebezoeken

In 2009 werden er 6 controlebezoeken uitgevoerd. Hierbij werden er in totaal 8 monsters genomen en 2 uitgebreide bezoeken uitgevoerd op de productie-eenheid ter controle van de registers en voor het bijwonen van proeven.

Adviesraad

In 2009 werd er geen Adviesraad Vezels georganiseerd.

De Adviesraad Vezels bestaat uit volgende leden:

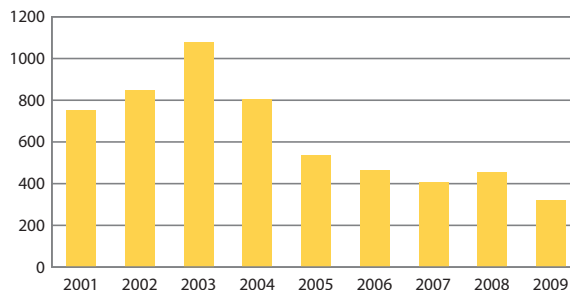
Voorzitter: Stefan Vansteenkiste

Ondervoorzitter: Rob Hoogland

Secretaris: Andie Dedoncker

Leden: Daniël Pereira, Johan Trigallez, Marc Delaby, André Meurrens, Christophe Van Vaerenbergh en René Reynaert

VERKOOPEVOLUTIE

jaarverslag

Certificatie-COPRO

Voegvullingsproducten

Algemeen

Zowel op het vlak van normering als op het vlak van reglementering zijn er geen wijzigingen doorgevoerd in 2009. Dit wil zeggen dat nog steeds het TRA 46 versie 3.0 van 2007-09-25 en bijbehorende documenten van toepassing is.

Momenteel worden vooral voorgevormde bitumineuze voegbanden, massa voor het ter plaatse vormen van bitumineuze voegbanden en warmgegoten voegvullingsproducten gecertificeerd. Toch kan er voor alle voegvullingsproducten, beschreven in de bestekken, de certificatie aangevraagd worden.

Geografie

De warm gegoten voegvullingsproducten worden hoofdzakelijk in België geproduceerd (3 producenten) terwijl de producten voor voegbanden hoofdzakelijk in het buitenland worden geproduceerd (voor elke buitenlandse productieplaats zijn er wel erkende verdelers in België).

Personeel

In 2009 werden de bezoeken uitgevoerd door Andie Dedoncker en Raf Pillaert. Deze laatste is eveneens productverantwoordelijke en volgt dus alle dossiers op binnen COPRO.

jaarverslag

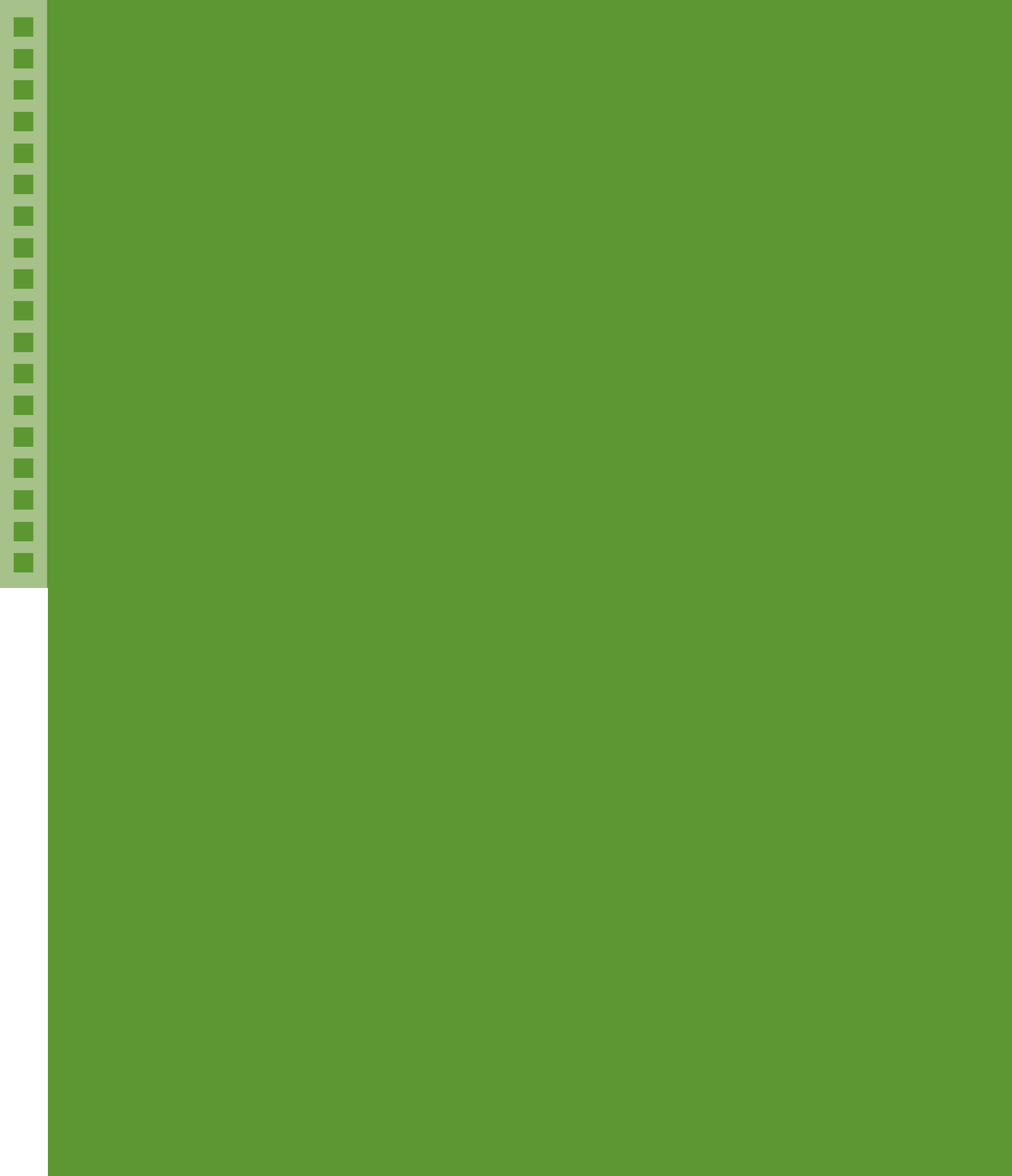

Inerte materialen *Matériaux inertes*

jaarverslag

Gerecycleerde granulaten

jaarverslag

Certificatie: COPRO, BENOR en CE-markering

Personeel

Sectorverantwoordelijke: Johny De Nutte.

Productverantwoordelijken:

Dieter Krikilion (vaste locaties)

Michaël Van Schelvergem (mobiele installaties).

De controlebezoeken werden uitgevoerd door Dorien Desmet, Dieter Krikilion, Elfver Vandebraembussche, Anneleen Van Bruystegem, Sofie Van Hasselt, Michaël Van Schelvergem en Kristof Wille. Eind 2009 vervoegde ook Christophe Bruylants ons team. Na een intensieve opleiding door elk van zijn collega's zal deze ons in 2010 kunnen bijstaan in de uitvoering van bezoeken.

Onze vrouwelijke collega's mochten we eind 2009 en begin 2010 feliciteren met de geboorte van één zoon en twee dochters (1 exemplaar per persoon).

Onderwerp van de certificatie

Het betreft de certificatie van gerecycleerde granulaten afkomstig van het voorafzeven, breken en zeven van bouw- en slooppuin.

Voor 2009 werden de betreffende reglementen niet gewijzigd ten opzicht van 2008:

Voor de **CE-markering niveau 2+** wordt gebruik gemaakt van:

- **R/CE 2+ 10/11** - Reglement voor de attestering van de conformiteit van de FPC in het kader van de CE-markering niveau 2+ voor gerecycleerde granulaten conform de Europese normen. (versie 1.0 dd 2004-04-16).

Voor de **COPRO-certificatie** worden gebruik gemaakt van volgende reglementen:

- **CRC 01** - Reglement voor productcertificatie in de bouwsector. (versie 1.0 dd. 2000-03-24),
- **TRA M10** - Toepassingsreglement voor gerecycleerde granulaten geproduceerd op een vaste locatie (versie 1.0 dd. 2006-12-13),
- **TRA M11** - Toepassingsreglement voor gerecycleerde granulaten geproduceerd door een mobiele installatie (versie 1.0 dd. 2006-12-13).

Voor de **BENOR-certificatie** worden gebruik gemaakt van volgende reglementen:

- **CRC BENOR 01** - Reglement voor productcertificatie in de bouwsector. (versie 1.0 dd. 2000-08-01),
- **BENOR TRA 10** - Toepassingsreglement voor gerecycleerde granulaten geproduceerd op een vaste locatie. (versie 1.0 dd. 2006-04-19),
- **BENOR TRA 11** - Toepassingsreglement voor gerecycleerde granulaten geproduceerd door een mobiele installatie (versie 1.0 dd. 2006-04-19).

Adviesraad

Voorzitter: J. Desmyter

Secretaris: D. Krikilion

Leden: mevrouw A. Monnaers, A. Van Gucht, M. Van den Berghe, C. Flemal, M. Verboven. De heren E. Barbé, M. Briessinck, D. Coveliers, L. De Bock, J. De Nutte, J. Desmyter, A. Ghodsi, K. De Prins, D. Krikilion, M. Lerat, J-L Marchal, E. Van de Velde, J. Put, K. Van Rompaey, M. Van Schelvergem, M. Regnier.

Plaatsvervangers: mevrouw E. Wuyts. De heren S. Carmans, M. De Baets, J. Crochet, J. D'Hooghe, D. Fransis, A. Ghodsi, P. Keppens, T. Mariage, J. Petit, H. Pieters, J. Berger, F. Theys.

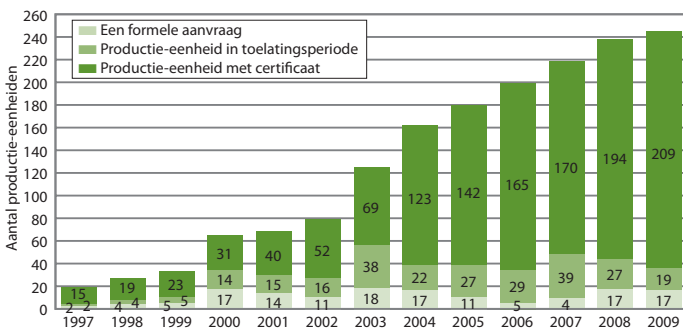
jaarverslag

Overzicht COPRO-certificatie

In 2009 ontvingen we in totaal 24 formele aanvragen, waarvan 20 voor vaste locaties en 4 voor mobiele installaties. Dat brengt het totaal op 248 productie-eenheden.

De toestand op 1 januari 2010: 209 eenheden gecertificeerd (165 + 44), 19 eenheden in toelatingsperiode (15 + 4) en 17 eenheden die nog niet in de toelatingsperiode zijn (17 + 0).

EVOLUTIE VAN HET AANTAL PRODUCTIE-EENHEDEN

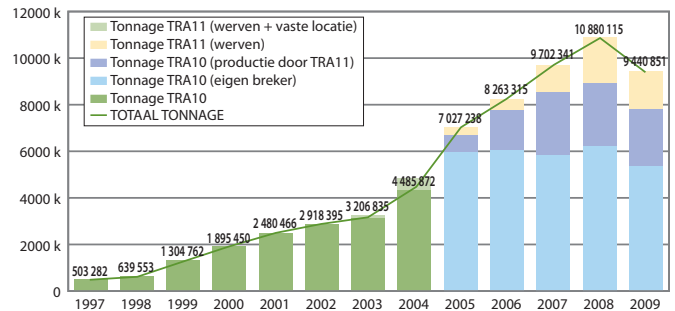
Overzicht COPRO-gecertificeerde producten

Totale hoeveelheid gecertificeerde gerecycleerde granulaten in 2009: 9.440.851 ton.

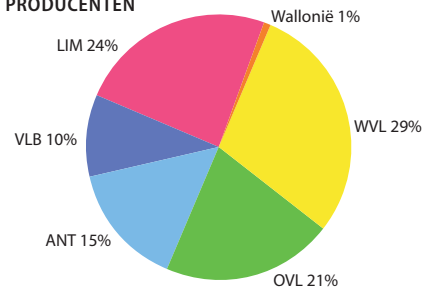
- Vaste locatie (TRA10): 7.840.789 ton (waarvan 2.532.530 ton werd geproduceerd door een mobiele installatie met COPRO-certificaat TRA 11)
- Mobiele installatie (TRA11) - totale productie 4.130.765 ton, waarvan:
 - geproduceerd op bouw- en sloopwerven: 1.600.062 ton
 - geproduceerd op vaste locaties (TRA 10): 2.530.703 ton

In totaal zijn er 1534 technische fiches, 1118 voor vaste locaties en 416 voor mobiele brekers.

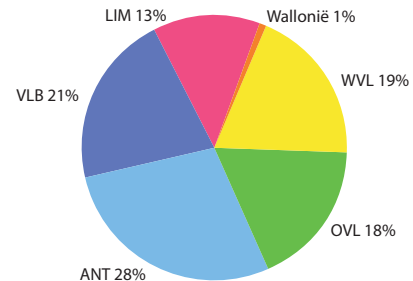
EVOLUTIE GECERTIFICEERDE HOEVEELHEDEN

SPREIDING PRODUCENTEN

SPREIDING TONNAGE

Totalen van de geproduceerde soorten granulaten:

	Vaste locatie	%	Mobiele installatie (incl. op TRA10)	%
Gebroken betonpuin	2.431.921 ton	31%	1.909.422 ton	46%
Gebroken mengpuin	2.886.222 ton	37%	1.075.751 ton	26%
Gebroken metselwerkpuin	326.825 ton	4%	272.656 ton	7%
Gebroken asfaltpuin	363.737 ton	5%	Gebroken 194.873 ton	5%
Zeefzand (beton- en metselwerkpuin)	1.758.440 ton	22%	590.072 ton	14%
Zeefzand asfaltpuin	16.501 ton	< 1%	22.731 ton	< 1%
Overige (mengelingen)	57.143 ton	< 1%	65.260 ton	< 1%

jaarverslag

Spreiding van het tonnage over het aantal vergunninghouders:

	Totaal tonnage / jaar	0 - 20.000	20 - 40.000	40 - 60.000	60 - 80.000	80 - 100.000	100 - 150.000	150 - 200.000	200.000 +
TRA 10	aantal vergunningh. %	56 34%	40 25%	22 14%	11 7%	11 7%	8 5%	9 6%	6 4%
TRA 11	aantal fabrikanten %	5 13%	4 10%	4 10%	5 13%	3 8%	14 36%	3 8%	1 2%

Controlebezoeken COPRO-certificatie

Er werden in totaal 746 controlebezoeken uitgevoerd. Tijdens deze bezoeken werden 860 monsters ontnomen (688 vast en 172 mobiel).

Wat betreft sancties werden er in totaal 41 waarschuwingen en 13 opschorringen van autonome levering uitgeschreven.

CE- markering niveau 2+

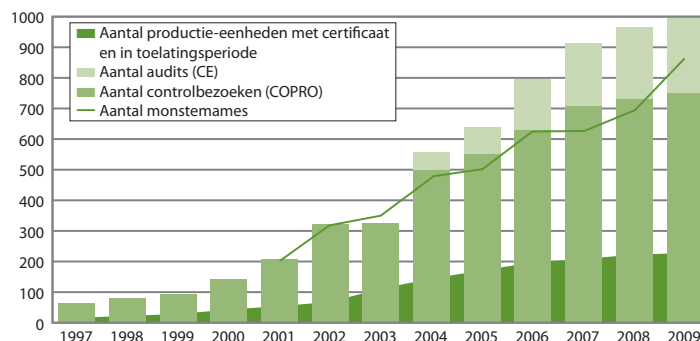
Sedert 2004 is COPRO door de lidstaat België aangeduid als notified body voor gerecycleerde granulaten. In 2009 werden door COPRO 18 CE-certificaten uitgereikt, wat het totaal op 209 brengt waaronder:

- Vaste locatie: 164
- Mobiele installatie: 45

Voor 26 producenten werd reeds een initiële audit uitgevoerd (waaronder het grootste deel in toelatingsperiode COPRO).

Er werden in totaal 243 audits uitgevoerd.

EVOLUTIE AANTAL CONTROLEBEZOeken EN AUDITS

Granulats naturels et artificiels

rapport annuel

Certifications BENOR ET MARQUAGE CE DE NIVEAU 2+

Quelques rappels utiles

Avant 2004, chaque pays européen disposait généralement souverainement de sa propre marque nationale volontaire pour garantir au mieux la qualité et les caractéristiques techniques des granulats qui étaient mis sur son marché par rapport aux performances nationales ou locales attendues.

Au 1er juin 2004, les normes granulats européennes harmonisées (acceptées par tous les états membres) entrent en application. Concrètement, les normes d'essais et documents normatifs nationaux doivent être retirés et remplacés par leurs équivalents européens lorsqu'ils existent.

La grande nouveauté pour les producteurs de granulats est de mettre en place un système dit de maîtrise de la production en usine (système FPC ou encore MPG), autrement dit de :

- Etablir un manuel FPC décrivant l'organisation et le fonctionnement de ce système selon l'annexe FPC de ces normes ;
- Evaluer périodiquement que les caractéristiques déclarées reste valables, en réalisant les essais appropriés selon les fréquences prescrites aux niveaux de ces normes.

Voilà le marquage CE des granulats rendu obligatoire. Qu'allait-il advenir des marques nationales volontaires ? Le BENOR allait-il s'adapter et subsister ou disparaître suite à ces changements ?

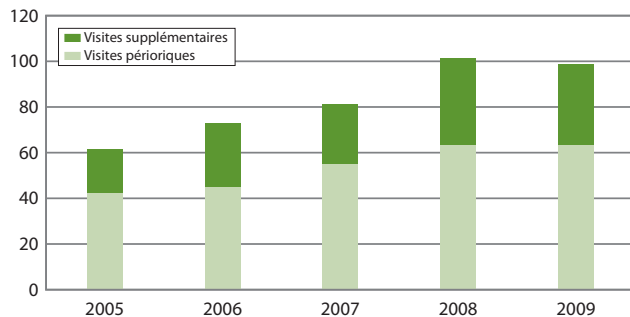

- (Laisser) réaliser des essais initiaux (ITT) en vue de déclarer la conformité des produits selon les annexes ZA des normes harmonisées granulats d'application;

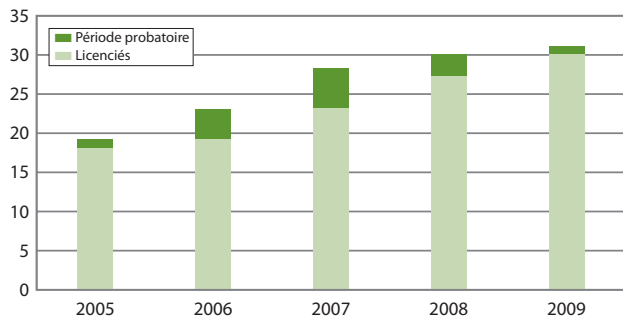
5 ans déjà...

Mieux qu'un long discours pour essayer de répondre à ces questions, établissons un premier bilan quinquennal pour la marque BENOR des granulats (inspections réalisées par COPRO) :

ÉVOLUTION DU NOMBRE DE VISITES DE CONTRÔLE DEPUIS 2005

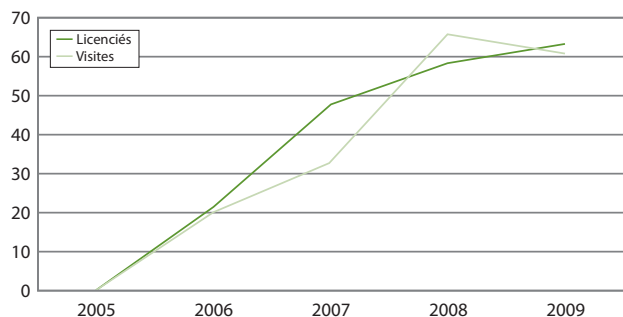

ÉVOLUTION DU NOMBRE DE LICENCIÉS BENOR DEPUIS 2005

Traduisons cela en croissance annuelle avec 2005 comme année de référence :

ÉVOLUTION EN POURCENTAGE PAR RAPPORT À 2005

Les conclusions s'imposent d'elles même :

1. Le nombre de producteurs licenciés est en constante augmentation ;
2. De même, le nombre de produits marqués BENOR disponibles sur le marché s'est considérablement accru, sachant que la quasi-totalité des visites supplémentaires ont trait aux licenciés en période probatoire ou aux demandes d'extension de la marque des licenciés existants ;
3. Cette augmentation des usagers de la marque et des produits marqués BENOR est non seulement significative (taux de croissance supérieur à 60% dans les 2 cas en 2009 par rapport à 2005), mais également selon un schéma de progression fort similaire.

Mieux que de subsister ou disparaître, la mise à jour des règlements suite à l'introduction du marquage CE a redynamisé la marque BENOR face aux nouvelles attentes et défis.

Retenons à titre d'exemple pour la période écoulée, les quelques éléments marquants suivants :

- L'introduction dans les règlements de la possibilité d'évaluer la conformité des résultats d'autocontrôle de manière statistique selon la XP P18-545 (et donc plus uniquement sur base des résultats individuels) ;
- La clarification réglementaire des différentes scories métallurgiques et laitiers de haut fourneau sidérurgiques en fonction de leurs processus de production, concrétisée par la "Bénorisation" de plusieurs producteurs de granulats de scories métallurgiques ;
- Etendre l'usage de la marque BENOR à des centres de stockage situés en dehors de l'unité de production "Bénorisée" ;
- ...

Des groupes de travail ont pour ce faire été mis sur pied. COPRO a toujours logiquement et activement participé à toutes ces études et débats associés. Il est d'ailleurs aussi actuellement encore le seul organisme d'inspection à suivre les producteurs de scories BENOR (ainsi que de leurs marquages CE2+).

Et le marquage CE dans tout cela ?

La condition réglementaire principale d'accessibilité à la marque volontaire BENOR est que le producteur soit préalablement certifié de niveau 2+, garantie d'une marque de qualité volontaire sérieuse.

En effet, s'il est de la responsabilité du producteur de mettre en place un système FPC quel que soit le niveau d'attestation qu'il choisit (4 ou 2+), l'organisme notifié pour l'attribution du certificat CE niveau 2+ a lui pour tâche de :

- Evaluer la conformité du système de maîtrise de la production des granulats (FPC) du fabricant en réalisant l'inspection initiale de son unité de production (audit initial) ;
- Délivrer le certificat de conformité du système FPC lorsque la présomption d'aptitude des granulats aux usages prévus indiqués dans les normes produits d'application est atteinte ;

- Vérifier périodiquement que ce système FPC reste appliqué et maîtrisé en réalisant des inspections de suivi (audit de surveillance).

On sent ici la complémentarité, le plus et la confiance que donne la marque volontaire BENOR au marquage CE du producteur vu l'exigence requise de l'évaluation par un tiers impartial indépendant de son système FPC.

Fin 2009, 17 unités de production (nombre également en constante augmentation) nous font confiance en tant qu'organisme d'inspection (audit initial et de surveillance) dans le cadre de leur marquage CE 2+ et nous tenons ici à les en remercier une fois encore.

Les acteurs concernés

Les certifications CE et BENOR des granulats naturels et artificiels sont gérées par le CRIC-OCCN.

COPRO (accrédité BELAC) agit en tant qu'organisme d'inspection sous-traitant. Ces missions d'inspections et d'audit sont assurées par Messieurs Stéphane Baguet et Michaël Van Schelvergem.

Elles sont réalisées conformément aux règlements d'application (CRC CE 105 et TRA CE 410 pour le marquage CE ; CRC 100, TRA et PTV 411 pour la marque volontaire BENOR) disponibles via le site web du CRIC (www.cric.be).

La liste de tous ces producteurs suivis par COPRO est consultable sur notre site www.copro.eu

Autres participations de COPRO

Parallèlement aux missions d'audit et d'inspection, on terminera en signalant que COPRO est actif et a des représentants dans les assemblées suivantes :

- Comité de direction BENOR des granulats ;
- Coordination des organismes de contrôle pour les granulats ;
- Groupes de travail divers ;
- TC 154 Mirror Group ;
- NBN ;
- CCT RW 99 – G.T. 16 : matériaux recyclés ;
- ...

Conclusions

Indéniablement redynamisée par la mise à jour constante de ses règlements suite à l'introduction du marquage CE, la marque volontaire BENOR a su relever le challenge de son devenir et de sa survie. Elle s'est adaptée et continue sans cesse de se diversifier face aux nouvelles attentes et défis.

A l'heure du premier bilan quinquennal, il est incontestable qu'elle a également su s'imposer aussi comme complément de qualité au marquage CE des granulats (niveau CE2+ réglementairement requis combiné à une augmentation constante du nombre des usagers de la marque et des produits BENOR disponibles sur le marché),

Enfin, par son expertise acquise et entretenue (inspections des granulats naturels de roches massives, d'alluvionnaires (marin ou non), artificiels (scories métallurgiques "ferreuses" et "non-ferreuses"), certification et inspections des recyclés, fillers, ...), COPRO s'affirme de plus en plus comme étant un interlocuteur privilégié dans le monde des granulats.

rapport annuel

Waterbouwsteen

jaarverslag

De activiteiten door COPRO uitgevoerd binnen het domein van waterbouwsteen omhelzen enerzijds de controles in de steengroeven in het kader van de KOMO-certificatie (met bestemming Nederland in een samenwerking met BMC sinds 2001) en anderzijds de controles voor aanvaarding op de werf (voor waterbouwkundige werken in België).

CERTIFICATIE: KOMO

Deze KOMO-certificatie wordt beheerd door BMC (Nederland). COPRO treedt op als inspectie-instelling.

Personeel

Bij de certificatie van waterbouwstenen zijn de volgende medewerkers betrokken: Johny De Nutte

Onderwerp van de certificatie

Waterbouwsteen wordt toegepast in:

- diverse waterbouwconstructies zoals waterkeringen, bescherming van oevers, bodembescherming, golfbrekers...
- aanvullingen/ophogingen
- bescherming van kabels, leidingen en tunnels...

De grove materialen worden meestal gebruikt als vulmateriaal voor schanskorven.

Volgende normen en reglementen zijn van toepassing:

- **NEN-EN 13383-1.** Waterbouwsteen - Deel 1: Specificatie

- **NEN 5180.** Nederlandse aanvulling op NEN-EN 13383-1 Waterbouwsteen - Deel 1: Specificaties

Deze norm geeft nadere normatieve invulling aan een aantal keuzemogelijkheden in NEN-EN13383-1, voor wat betreft de toepassing van waterbouwsteen in Nederland

- **NEN-EN 13383-2.** Waterbouwsteen - Deel 2: Beproevingmethoden

- **BRL 9312.** Nationale beoordelingsrichtlijn betreffende het KOMO-productcertificaat voor waterbouwsteen voor toepassing in GWW-werken.

Het KOMO-certificaat verzekert niet alleen de civieltechnische eigenschappen, maar ook de overeenkomstigheid met het Besluit bodemkwaliteit (BBK). Het certificaat wordt uitgereikt aan de producent, doch desgevallend wordt ook de naam van de leverancier op het certificaat vermeld.

Op het vlak van de zelfcontrole werden wel voor het eerst audits uitgevoerd betreffende het transport van de groeve naar het werk. Dikwijls is het niet de producent zelf maar een leverancier/importeur die het transport en de aflevering bij de klant organiseert. Het is echter de producent die verantwoordelijk blijft voor de productkwaliteit tot het moment dat de lading wordt gelost of overgeslagen. De on-

derlinge verantwoordelijkheden tussen beide partijen dienen in een overeenkomst te worden vastgelegd. Jaarlijks voert de producent bij de leverancier een audit uit om de regels vastgelegd in de onderlinge overeenkomst te evalueren. Dit auditverslag wordt beoordeeld door de certificatie-instelling.

In 2009 werden geen belangrijke wijzigingen op het vlak van reglementering en normalisering genoteerd.

De CE-markering kan worden afgeleverd door BMC. In dat geval nemen zij de jaarlijkse audit voor hun rekening.

Bezochte fabrikanten – Aantal bezoeken

COPRO voert de controles, betreffende de KOMO-certificatie, uit bij de Belgische producenten.

In 2009 beschikten volgende 6 Belgische producenten over een KOMO-certificaat:

- Sagrex N.V. te Beez voor CP 90/250 mm, LMA 5/40 kg en 10/60 kg.
- S.A. Carrières lemay te Vaulx voor LMA 5/40 kg, 10/60 kg, 40/200 kg en 60/300 kg.
- Cimescaut Matériaux S.A. te Antoing voor CP 45/125 mm, 56/125 mm en 90/150 mm.
- Sagrex N.V. te Namêche voor CP 45/180 mm, 90/250 mm, LMA10/60 kg, 40/200 kg en 60/300 kg.
- Exploitation Rondia SPRL te Sprimont voor CP 80/200 mm, LMA 10/60 kg, 40/200 kg, 60/300 kg en HMA 300/1000 kg.
- Aertssen Terrassements S.A. te Moha voor LMA 60/300 kg.

In 2009 werden in totaal 20 controlebezoeken door COPRO uitgevoerd.

Personeel

Bij de keuringen van waterbouwstenen zijn de volgende medewerkers betrokken: Johnny De Nutte en Michaël Van Schelvergem.

Onderwerp van de keuringen

Gebruik makend van de kennis die tijdens de controles in het kader van de certificatie werd opgedaan werd op vraag van de Vlaamse overheid gestart met controles op de leveringen van waterbouwsteen bij aankomst op de werf.

De proeven worden uitgevoerd volgens EN 13383-2. Waterbouwsteen - Deel 2: Beproevingmethoden. Ter plaatse worden de massaverdeling en de beoordeling van de vorm van de stenen uitgevoerd. Voor de controles van de intrinsieke eigenschappen (dichtheid, druksterkte, weerstand tegen afslijting en wateropneming/vorst-dooiweerstand) worden de monsternemingen door COPRO uitgevoerd, de proeven worden in erkende laboratoria uitgevoerd.

De proefresultaten worden door COPRO geëvalueerd volgens EN 13383-1 en/of de geldende bestekken. Een voorlopige beoordeling wordt onmiddellijk ter plaatse gedaan. Het definitief verslag volgt binnen de week na het uitvoeren van de proeven.

Referentie

In 2009 werden 8 controles uitgevoerd voor de werf OW-plan havendammen te Oostende.

Bestuur: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Afdeling Maritieme Toegang - Cel Havens en Districten Kust.

Aannemer: Stene Twins THV

NL BSB Steenslag in ongebonden toestand

jaarverslag

CERTIFICATIE: NL BSB

Deze NL BSB-certificatie (Besluit bodemkwaliteit BBK) wordt beheerd door BMC (Nederland). COPRO treedt op als inspectie-instelling.

Personeel

Bij de certificatie van de overeenkomstigheid van steenslag aan het Besluit Bodemkwaliteit zijn de volgende medewerkers betrokken: Johny De Nutte

Onderwerp van de certificatie

De certificatie betreft de milieuhygiënische eigenschappen van steenslag die bedoeld is om te worden toegepast als niet-vormgegeven bouwstof of als vormgegeven bouwstof, in ongebonden toepassing.

Toepasselijke reglementen:

- Algemeen reglement product- en procescertificatie. (2001).
- BRL 9324 (2008) Nationale beoordelingsrichtlijn betreffende het NL-BSB productcertificaat voor de milieuhygiënische kwaliteit van steenslag in ongebonden toestand.

Deze beoordelingsrichtlijn (BRL 9324) betreft alleen de certificering in het kader van het Besluit bodemkwaliteit.

Er werden in 2009 geen belangrijke wijzigingen genoteerd.

In BRL 9324 zijn de eisen opgenomen met betrekking tot de milieuhygiënische eigenschappen van steenslag, zoals deze in het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit zijn gesteld.

In de beoordelingsrichtlijn staan ook alle eisen die door de certificatie-instellingen, die hiervoor geaccrediteerd zijn door de Raad voor Accreditatie Nederland, worden gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag voor c.q. de instandhouding van een productcertificaat voor steenslag voor toepassing als niet-vormgegeven of als vormgegeven bouwstof.

Bezochte fabrikanten - Aantal bezoeken

De Nederlandse certificatie-instelling BMC beheert de certificatie. COPRO voert controles uit bij volgende Belgische producenten:

Volgende Belgische producenten worden door COPRO gecontroleerd:

- Cimescaut Matériaux S.A. te Antoing
- Sagrex NV te Beez
- Holcim te Gaurain-Ramecroix

In 2009 werden in totaal 10 controlebezoeken uitgevoerd. Indien mogelijk worden deze gelijktijdig met een controlebezoek in het kader van de controle voor de KOMO-certificatie van waterbouwsteen uitgevoerd. 8 Bezoeken werden aldus gecombineerd.

Behandelde grond

CERTIFICATIE COPRO

Deze certificatie wordt beheerd door de vzw COPRO.

Personeel

Bij de certificatie van behandelde grond zijn de volgende medewerkers betrokken: Johny De Nutte en Elfver Vandenbraembussche.

Onderwerp van de certificatie

Steeds vaker wordt gezocht naar alternatieven voor primaire delfstoffen voor ophogingen, aanvullingen en onderfunderingen. Hierbij wordt meer en meer met bindmiddelen behandelde grond gebruikt om zo ook de grondoverschotten weg te werken. Hierbij wordt echter nog te weinig aandacht gevestigd op de kwaliteit van de behandeling en het eindproduct. Zo worden nog geregeld bindmiddelen gebruikt die hun efficiëntie op zowel korte als lange termijn nog niet hebben bewezen. Eveneens gebeuren nog te weinig studies naar de ideale dosering waardoor regelmatig te weinig of te veel bindmiddel wordt toegevoegd.

Een COPRO-certificaat op met bindmiddelen behandelde grond geeft garanties over een goed aanvaardingsplan, correct gebruik van efficiënte bindmiddelen, de bepaling van de ideale dosering en een controle op het eindproduct.

Uitgegraven bodem is een milieuhygiënisch streng gereguleerd product maar veelal bouwtechnisch minder van kwaliteit. Door middel van toevoeging van (hydraulische) bindmiddelen zoals, ongebluste kalk, cement of hydraulisch bindmiddel voor de wegenbouw, kan men deze bodem bouwtechnisch aanzienlijk verbeteren. De toevoeging van het bindmiddel verandert het vochtgehalte en de structuur van de grond waardoor verbeterde of gestabiliseerde grond een verwerkbaarheid en draagvermogen bekomt.

De COPRO-certificatie op met bindmiddelen behandelde grond is een volledig beheerssysteem om de conformiteit van het eindproduct te verzekeren. Naast de bouwtechnische controle van het eindproduct, is ook de traceerbaarheid, conform de VLAREBO, binnen het systeem opgenomen. De certificatie berust op een zelfcontrole door de producent en een periodieke externe controle uitgevoerd door COPRO.

In 2009 werd ook werk gemaakt van de opname van met bindmiddelen behandelde grond in verschillende hoofdstukken van het nieuwe standaardbestek 250 dat in 2010 wordt gepubliceerd.

In de nabije toekomst wordt eveneens de certificatie van met bindmiddelen behandelde grond, gepro-

duceerd op een werf voorzien. Dit reglement wordt analoog opgevat als het TRA 16 reglement voor de met bindmiddelen behandelde grond geproduceerd op een vaste locatie.

Toepasselijke reglementen:

- CRC 01 Reglement voor productcertificatie in de bouwsector
- TRA 16 Toepassingsreglement voor met bindmiddelen behandelde grond geproduceerd op een vaste locatie.

Certificatie-activiteiten

In 2009 waren 4 vaste locaties gecertificeerd: Stabozand Gent, Stabozand Sint-Katelijne Waver, Aclagro TOP Gent en Aclagro AGRC Gent.

Eind 2009 bevindt 1 vaste locatie zich nog in toelatingsperiode (Bioterra TOP EBS Beton te Sint-Truiden)

Gedurende 2009 werd 53.598 ton verbeterde grond onder het COPRO-certificaat afgevoerd.

Leden: mevrouw M. De Vos en J. Petit.

De heren D. Dedecker, J. D'Hooghe, J. De Nutte, A. Heurckmans, J. Janssen, P. Keppens, W. Martens, D. Ponnet, M. Regnier, L. Rens, P. Somers, D. Stove, K. Vermeren, D. Welter.

Plaatsvervangers: mevrouw K. Lauryssen, M. Verboven en K. Wielant.

De heren H. Baquet, L. De Bock, E. Desmedt, J. Desmyter, T. De Vriese, T. Mariage, C. Ployaert, J. Soers, F. Thewissen, P. Vanhoegaerden en J. Vervoort.

Toepassing volgens technische fiche	Tonnage	
1	Verbeterde grond voor aanvulling van riolsleuven en omhulling van buizen	26.880 ton
2	Verbeterde grond voor aanvullingen en ophogingen onder een baanbed.	15.551 ton
3	Verbeterde grond voor gebruik als fundering onder bedrijfsvloeren.	11.168 ton

Er gebeurden 13 periodieke controlebezoeken, en 1 inleidend bezoek.

Adviesraad voor de certificatie van de bouwtechnische kenmerken van grond

In 2009 vonden 2 vergaderingen van de adviesraad plaats.

Voorzitter: Dhr. B. Dethy

Ondervoorzitter: Dhr. H. Backaert

Secretaris: Dhr. E. Vandenbraembussche

Les fillers pour l'asphalte

Certification : BENOR

La certification est gérée par COPRO

En général

Le fil rouge des différentes réglementations auxquelles nous sommes confrontés, est l'aspiration de réaliser une harmonisation et une libre circulation de marchandises en Europe, tout en protégeant l'homme et l'environnement.

C'est pourquoi 2009 est aussi l'année où les normes européennes pour granulats sont revues en détail, dans le cadre de la révision quinquennale. Pour les fillers, la seule modification qu'il y a eu au niveau contenu pour le moment est une modification de la norme EN 13043, à savoir, l'ajout de la nouvelle classe CC60 (le taux de carbonate de calcium) et le moyen de le tester. Les discussions ne sont cependant pas encore clôturées et continuent en 2010.

Le marquage CE a donc été créé pour les fillers il y a cinq ans. Sous surveillance de COPRO eux aussi ont été pourvus de la marque volontaire BENOR, en plus du marquage CE obligatoire. La certification BENOR est une déclaration de qualité volontaire, qui donne cependant une plus large garantie que le produit satisfait à des exigences bien déterminées et plus spécifiques. Le risque de faire un mauvais achat avec un filler certifié BENOR est par ce fait très limité.

Grâce à cela la marque BENOR vous offre quand même une certaine certitude par ces temps d'incertitude.

Documents d'application

Les documents qui sont à la base de la certification BENOR et du marquage CE n'ont pas été modifiés pour le moment. Une édition révisée de la norme EN est prévue pour début 2010.

NBN EN 13043 (2002) :

Matériaux de supplément pour l'enrobé bitumineux et le traitement superficiel pour les routes, les aéroports et autres terrains de circulation.

CRC BENOR (version 1.0 du 2000-08-01) :

Règlement pour la certification de produit dans le secteur de la construction.

TRA 12 (version 2.0 du 2005-04-19) :

Règlement d'application pour l'utilisation et le contrôle de la marque BENOR dans le secteur des fillers pour mélanges d'hydrocarbure dans la construction routière.

REGLEMENT DE LOGO BENOR (version 2.0 du 2003-03-12) :

Règlement pour l'utilisation du logo BENOR et le renvoi à la marque BENOR.

R/CE 2+ 12 (version 1.0 du 2004-04-16) :

Règlement pour l'attestation de la conformité de l'FPC dans le cadre du marquage CE niveau 2+ pour fillers pour l'usage dans des mélanges d'hydrocarbures pour routes, aéroports et autres terrains de circulation conformes aux normes européennes.

Produits et détenteurs d'une licence certifiés

Des fillers pour utilisation dans des mélanges bitumineux sont produits selon la norme NBN EN 13043. Cette norme technique pose des exigences géométriques, physiques et chimiques aux fillers, grâce à quoi ceux-ci donnent la stabilité requise à l'enrobé bitumineux.

Le nombre de détenteurs d'une licence certifiés et de produits certifiés en 2009 n'a pas changé par rapport à l'année précédente.

Au total 93.019 tonnes de fillers d'apport ont été livrées sous la marque BENOR. C'est une nouvelle faible augmentation qu'on n'a plus vue depuis longtemps.

QUANTITÉ DE FILLERS LIVRÉE

N° d'identification. / Détenteur de licence	Produit	Dénomination suivant la norme	Dénomination commerciale
431 Ankerpoort Maastricht BV	Type Ia	V _{28/38'} BN _{28/39'} MB _F 10	Duras Filler 1 et 1W
	Type Ib	V _{28/38'} BN _{28/39'} MB _F 10, CC ₈₀	Duras Filler 15
	Type IIa	V _{28/45'} BN _{40/52'} MB _F 10	Duras Filler 2 et 2W
	Type IIa	V _{28/45'} BN _{40/52'} MB _F 10, Ka ₅	Duras Filler 2K et 15K
	Type IIb	V _{44/55'} BN _{40/52'} MB _F 10, Ka ₂₀	Duras Filler 25
434 CCB sa	Type Ib	V _{28/38'} BN _{8/39'} MB _F 10, CC ₇₀	Filler
436 Cementbouw Mineralen BV	Type Ia	V _{28/38'} BN _{28/39'} MB _F 10	Vulprofite 10 et 20
	Type IIa	V _{38/45'} BN _{40/52'} MB _F 10	Vulprofite 30, 30L et 40
	Type IIa	V _{38/45'} BN _{40/52'} MB _F 10, Ka ₅	Vulprofite 35 et 45
	Type IIb	V _{44/55'} BN _{53/62'} MB _F 10, Ka ₂₀	Vulprofite 55

Activités

Renée Declerck et Johny De Nutte, respectivement responsables de produit et de secteur, sont encore toujours les personnes qui défendent la certification des fillers au sein de COPRO.

Dans le cadre de la certification de produits BENOR, le nombre de visites de contrôle et d'échantillonnages exécutées en 2009 n'a pratiquement pas changé par rapport à l'année précédente. Nous n'allons donc pas nous étendre sur ce sujet.

Dans le cadre du marquage CE, il n'y a pas de nouveautés à signaler concernant les audits de système.

Les conseils consultatifs de 2009 ont tous été annulés puisqu'il n'y avait pas de points urgents à traiter. Dans le groupe de travail BAC-2 "Caractéristiques de fillers" on a commencé une étude qui analyse à quelle qualité les fillers récupérés doivent satisfaire. Cette étude est encore toujours en cours. Du reste, nous avons aussi donné conseil quant à l'application d'hydroxyde de calcium dans un filler et le pourcentage de cendres volantes AVI/SVI tolérées.

Cendre volante AVI comme matière première pour fillers composites.

Fysico-chemisch behandelde granulaten

Certificatie COPRO

Deze certificatie wordt beheerd door de vzw COPRO.

Personeel

Bij de certificatie van fysico-chemisch behandelde granulaten zijn de volgende medewerkers betrokken: Johnny De Nutte en Elfver Vandenbraembusche.

Onderwerp van de certificatie

Dit reglement behandelt de certificatie van de reinigingscentra wat betreft de fysico-chemisch gewassen granulaten afkomstig van uitgegraven bodem en gelijkaardige afvalstoffen (rioolslib, kolkenzand, zandvangierzand, veegvuil, ...).

Het gewassen zand dat wordt bekomen bij fysico-chemische reiniging vindt zijn toepassingen in zowel zand voor aanvullingen en ophogingen als voor gebruik in beton en asfalt. De gewassen granulaten kunnen worden gebruikt als funderingsmateriaal.

Gewassen puin afkomstig van grondreinigingsinstallaties is opgenomen in de VLAREA-lijst van afvalstoffen die in aanmerking komen voor gebruik als secundaire grondstoffen. Voor het hergebruik is zowel een gebruikscertificaat als een COPRO-keuring verplicht.

In 2009 verscheen ook de glasnota van OVAM die de mogelijkheid biedt glasrijke fysico-chemische stro-

men aan te wenden binnen welbepaalde specifieke toepassingen. Dit was voordien niet toegelaten binnen de Vlaamse reglementering maar vormt voor de Europese regelgeving geen probleem. Reeds enkele producenten bewaken een gebruikscertificaat voor het hergebruik van glasrijke fysico-chemisch gewassen granulaten. Een belangrijke opmerking in de glasnota van OVAM is dat deze glasrijke fractie niet mag worden vermengd met gerecycleerde granulaten uit bouw- en sloopafval.

Op de gereinigde granulaten is ook de Europese CE-certificatie van toepassing. Hiervoor wordt het R/CE 2+ certificatie-reglement gebruikt welke van toepassing is op de gerecycleerde granulaten. Om te voldoen aan de wettelijke bepalingen dienen de fabrikanten eerst het CE-certificaat te behalen alvorens het COPRO-certificaat kan uitgereikt worden. De vzw COPRO werd door de FOD Economie aangeduid als Notified Body om dit CE-merk af te leveren. Toepasselijke reglementen:

- CRC 01 Reglement voor productcertificatie in de bouwsector
- TRA 17 Toepassingsreglement voor gereinigde granulaten afkomstig van de (Fysico-chemische) reiniging van uitgegraven bodem of van gelijkaardige afvalstoffen.
- R/CE2+ Reglement voor de attestering van de conformiteit van de FPC in het kader van de CE-markering niveau 2+ voor gerecycleerde granulaten.

Certificatie-activiteiten

In 2009 werden in totaal 4 CE-audits uitgevoerd. Er gebeurden 11 keuringsbezoeken voor de COPRO-certificatie.

1 producent behaalde in 2009 het COPRO-certificaat voor hun fysico-chemisch behandelde granulaten wat het totaal op 4 gecertificeerde bedrijven brengt (GRC Kallo, De Bree Solutions, SITA Remediation en F.S.C. AITCH).

In 2009 werd in totaal 92.331 ton gewassen zand en granulaat afgevoerd onder het COPRO-certificaat:

Het reglement en de technische aspecten van de certificatie voor fysico-chemisch behandelde granulaten maken ook deel uit van de activiteiten van de adviesraad voor de certificatie van de bouwtechnische kenmerken van grond (Zie ook behandelde grond).

jaarverslag

Toepassing volgens technische fiche		Tonnage
1	Gewassen zand voor gebruik in beton volgens NBN EN 12620	62.500 ton
2	Gewassen zand voor funderingsmateriaal volgens NBN EN 13242	19.210 ton
3	Gewassen granulaat voor funderingsmateriaal volgens NBN EN 13242	10.621 ton

Hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen

jaarverslag

Certificatie COPRO

Deze certificatie wordt beheerd door de vzw COPRO.

Personeel

Bij de certificatie van hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen zijn volgende medewerkers betrokken Johny De Nutte, Sofie Van Hasselt, Kristof Wille en Stéphane Baguet.

Toepasselijke documenten

Volgende documenten zijn van toepassing voor de certificatie van hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen:

- **CRC BENOR** (versie 1.0 dd. 2000-08-01) - Reglement voor productcertificatie in de bouwsector
- **BENOR LOGO-REGLEMENT** (versie 2.0 dd. 2003-03-12) - Reglement voor het gebruik van het BENOR-logo en de verwijzing naar het BENOR-merk
- **BENOR TRA 21** (versie 1.0 dd. 2008-02-29) - Toepassingsreglement voor hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen

Normen

Het toepassingsreglement TRA 21 werd gebaseerd op de EN-normen, zodat als deze in de toekomst geharmoniseerd worden, de stap naar CE-markering slechts een administratief gegeven is. Volgende EN-normen werden opgenomen in het toepassingsreglement voor hydraulisch gebonden mengsels:

- **NBEN 14227-1** (1e uitg. september 2004) - Hydraulisch gebonden mengsels - Specificaties - Deel 1: Met cement gebonden mengsels van korrelvormige materialen
- **NBEN 14227-2** (1e uitg. september 2004) - Hydraulisch gebonden mengsels - Specificaties - Deel 2: Met slak gebonden mengsels
- **NBEN 14227-3** (1e uitg. september 2004) - Hydraulisch gebonden mengsels - Specificaties - Deel 3: Met vliegashoudende gebonden mengsels
- **NBEN 14227-5** (1e uitg. september 2004) - Hydraulisch gebonden mengsels - Specificaties - Deel 5: Met hydraulische wegbindmiddelen gebonden mengsels

Het product en de certificatie inhoudelijk

De certificatie omvat de hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen voor gebruik in funderingen voor wegenbouw, vliegvelden en andere zones bestemd voor het verkeer. Deze kunnen met de volgende meer gangbare benamingen herkend worden:

- Met toevoegsels behandelde steenslagfundering
- Zandcement mengsels
- Vliegashoudende cement mengsels
- Vliegashoudende kalk mengsels
- Ternaire mengsels
- Schraal beton
- ...

De certificatie volgens TRA 21 staat garant voor een “volledige” productcertificatie. De certificatie omvat dan ook alle noodzakelijke facetten, gaande van controle op de grondstoffen, de voorstudie en fabriecage controle, tot controle van de eindproducten.

De zelfcontrole omvat volgende aspecten:

- De grondstoffen worden bij levering gecontroleerd op gebruiksgeschiktheid.
- Op elk mengsel wordt een voorstudie uitgevoerd, waarin de korrelverdeling, het wateroptimum en droge volumemassa, de druksterkte en de verwerkbaarheidsperiode bepaald worden.
- De waterdosering in het productieproces wordt bepaald door controle van de vochtgehalten van de grondstoffen, zodat het wateroptimum benaderd wordt.
- Op de eindproducten worden de korrelverdeling, het watergehalte en de druksterkte bepaald. Door de controle van de (eind-)producten die naar de werf vertrekken, wordt gestreefd naar productkwaliteit tot op de werf. Let wel, deze certificatie vervangt niet de controle op de uitvoering op werven.
- Registratie van de geleverde en opgehaalde vrachten, per samenstelling.

Tijdens een controlebezoek door COPRO wordt het zelfcontrolesysteem van de procent onder de loep genomen. Hierbij wordt elk facet van zijn zelfcontrole geëvalueerd.

Meerwaarde door de certificatie

Als de producent zijn productieproces goed beheerst, is het zelfs mogelijk door het uitvoeren van een voorstudie, de samenstelling van zijn mengsels te optimaliseren.

- Door het watergehalte gelijk te houden aan het wateroptimum is het mengsels makkelijker en efficiënter verdichtbaar op de werf.
- Door de verwerkbaarheidsperiode te bepalen, kan garantie gegeven worden op de verdichtingsmogelijkheid tot bepaalde tijd na aanmaak van het mengsel.
- Door goede doseringen volgens de studio kan het cementgehalte beperkt worden, wat rechtstreeks invloed heeft op de kost van het mengsel.

De normenreeks waarop TRA 21 gebaseerd is, geeft ruime mogelijkheden op gebied van grondstoffen.

- Zowel gerecycleerde, kunstmatige als natuurlijke granulaten zijn mogelijk. Zelfs het gebruik van kwalitatief zeefzand in zandcement, wat voorlopig door het SB250 nog niet wordt toegelaten, is mogelijk volgens TRA 21.

- Ook op gebied van bindmiddel is een grote diversiteit mogelijk, zoals het meest gangbare cement, maar ook vliegassen, slakken en hydraulische wegbindmiddelen zijn niet uitgesloten.

Hierdoor worden enorm veel mogelijkheden gecreëerd en kunnen praktisch alle mengsels die in het SB250 beschreven staan ondergebracht worden onder éénzelfde toepassingsreglement, namelijk TRA 21.

Doordat het om een vrijwillige certificatie gaat, heeft de producent de keuze om slechts die samenstellingen te certificeren, waarvan hij het nodig acht. Ook uitbreiding van het productengamma is mogelijk, hierdoor kan het productengamma dat onder de certificatie valt geleidelijk aangroeien, op het tempo dat de producent kiest.

Evolutie van de certificatie

Het toepassingsreglement voor de certificatie van hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen is ondertussen 2 jaar goedgekeurd. Doordat de controle op hydraulisch gebonden mengsels ‘nieuw’ is, werden informatieve bezoeken aangeboden. Tijdens dergelijk bezoek werd uitleg gegeven over wat van de producent verwacht wordt, het uitvoeren van voorstudies, productcontrole, ...

Volgende producenten vertoeven in toelatingsperiode:

- JACOBS BETON in Sint-Katelijne-Waver
- HEIJMANS INFRA in Burcht
- CBA - Centrale voor Beton en Asfalt in Boortmeerbeek
- DE SUTTER - GOETHALS in Evergem

Afgeleverde BENOR-certificaten:

- Het 1ste certificaat werd uitgereikt in oktober 2009 aan Betoncentrale VAN AKELYEN in Zele
- Het 2de certificaat zal uitgereikt worden begin 2010 aan AMACRO in Huizingen.

Volgens het huidige SB250 is deze certificatie al verplicht voor de cement gebonden steenslag-fundering met continue korrelverdeling en voor fundering in teerhoudend asfaltgranulaatcement. Voor zandcement en schraal beton kan TRA 21 ook toegepast worden, hoewel hiervoor nog geen verplichting is.

Met de aanpassing van het SB 250 in het vooruitzicht, merken we dat er schot in de zaak komt. Zo zijn ook enkele producent en zich achter de schermen reeds in orde aan het stellen, zodat ze een snelle start kunnen nemen zodra de vraag naar certificatie zich stelt en/of het nieuwe SB 250 een feit is.

Adviesraad

De adviesraad van Hydraulisch gebonden mengsels is als volgt samengesteld:

Voorzitter: Dhr. M. Briessinck
Ondervoorzitter: Mevr. Ann Van Gucht
Secretaris: Mevr. S. Van Hasselt

Leden: Mevr. Chantal Flemal, Mevr. Caroline Ladang, Mevr. Ann Van Gucht, Mevr. Van Hasselt Sofie, Mevr. Géraldine Welvaert, Dhr. Huges Baquet, Dhr. Margo Briessinck, Dhr. René Van Den Broeck, Dhr. Johan D'Hooghe, Dhr. Olivier De Myttenaere, Dhr. Johny De Nutte, Dhr. Dino Henderickx, Dhr. Freddy Henin, Dhr. Claude Ployaert, Dhr. Johan Put, Dhr. Marc Regnier, Dhr. Dirk Vandecapelle, Dhr. Serge Vermeren, Dhr. Jan Weckx.

Plaatsvervangers: Mevr. Colette Grégoire, Mevr. Joëlle Petit, Mevr. Sylvie Smets, Mevr. Militza Zamurovic, Dhr. Gerd Bosman, Dhr. Stefan Carmans, Dhr. Valère Cornelis, Dhr. Karel De Cuyper, Dhr. Eli Desmedt, Dhr. Yves Goffart, Dhr. Willy Goossens, Dhr. Thibault Mariage, Dhr. Luc Rens, Dhr. Jan Soers, Dhr. Erik Van De Velde, Dhr. Dieter Van Rossem.

*Uitreiking 1e BENOR-Certifcaat aan betoncentrale van AKELYEN van Zele.
 Van links naar rechts: Sofie Van Hasselt, Erik Barbé, Thierry Beirens, Johny De Nutte.*

Metaalsector *Secteur Métal*

rapport annuel

Tuyaux et accessoires en fonte

Certification : BENOR

Personnel

Au début de l'année 2009, les visites de contrôle ont été effectuées par Pieter Herbots. Après qu'il ait quitté COPRO, ces visites ont été reprises par Kris Vandenneucker, responsable produit métal.

Coordonnées : krisV@copro.eu, ou pour des renseignements urgents : +32 478/31 07 64

Documents d'application

Les documents d'application sur lesquels la certification des tuyaux en fonte s'est basée, sont restés inchangés :

Documents techniques : NBN EN 598

Cette norme constitue la base technique pour l'attribution du certificat BENOR pour les "Tuyaux, raccords et accessoires en fonte ductile et leurs assemblage pour l'assainissement".

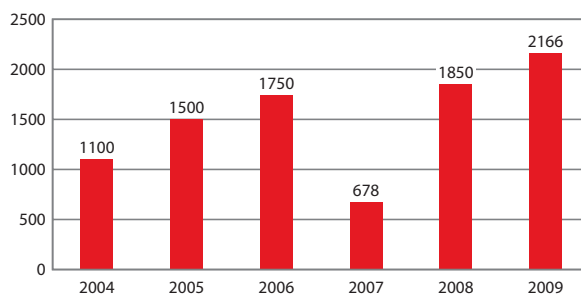
Documents de certification :

- Les différents règlements BENOR
- Le règlement d'application TRA 598

Aperçu des fabricants certifiés

En 2009, les tuyaux certifiés ont principalement été vendus sur le marché belge par le distributeur :

- Saint-Gobain Pipe Systems Belgium de Landen, pour les fabricants suivants :
- Saint-Gobain PAM à Pont-à-Mousson
- Saint-Gobain Gussrohr à Saarbrücken

Comme nous l'espérons, la courbe croissante et régulière que connaissent les ventes depuis 2004, avec une petite exception pour 2007, est bel et bien confirmée en 2009 : 2166 tonnes ont été livrées sous la marque BENOR pour les tuyaux et accessoires en fonte pour l'assainissement.

Visites de contrôle

9 visites de contrôle ont été effectuées chez les distributeurs et les fabricants pour assurer le bon fonctionnement de la certification.

Dans le courant de l'année 2009, aucun problème n'a été rapporté concernant la qualité des tuyaux en fonte !

Opérateur sectoriel

Un opérateur sectoriel est chargé par l'institution des normes NBN, de la coordination d'une ou de plusieurs commissions de normalisation.

COPRO s'est porté candidat en 2009 pour être opérateur sectoriel.

Le 12 octobre de cette même année, COPRO a été désigné comme opérateur sectoriel de normalisation pour le CEN/TC203 et l'ISO/TC5/SC2.

Le CEN/TC203 et l'ISO/TC5/SC2 est la commission technique chargée par le CEN et l'ISO de l'organisation et l'élaboration de normes concernant les systèmes de conduites en fonte ductile.

Pour remplir cette tâche, il faut former une commission de normalisation comprenant e.a. des producteurs, des distributeurs ou importateurs, des utilisateurs, des autorités, des centres de recherches etc ...

Des documents normatifs peuvent être élaborés lors de réunions de la commission de normalisation. Les premières réunions de cette commission seront planifiées pour 2010.

Espérons qu'ils en auront pour leur argent et que nous pourrons bientôt passer à la certification BENOR de tuyaux en fonte ductile pour les conduits d'eau...

Les pièces de voirie en fonte

Certification : BENOR et COPRO

Personnel

En 2009, après que Pieter Herbots a quitté COPRO, les visites de contrôle des pièces de voirie en fonte ont été reprises et exécutées par Kris Vandenneucker, responsable du secteur Métal.

Documents d'application

Les documents suivants sont d'application pour la certification de pièces de voirie en fonte :

Documents techniques :

- Le PTV 800 : Dispositifs de fermeture en fonte ou en acier moulé avec épaisseur minimale 10 mm : exigences
- Le PTV 801 : Dispositifs de fermeture en fonte ou en acier moulé avec épaisseur minimale 7 mm : exigences
- Le PTV 802 : Pièces et appareils en fonte pour la récolte et l'évacuation des eaux de ruissellement : exigences
- Le PTV 803 : Grilles d'arbres : exigences
- La NBN EN 124
- La NBN B53-101

Documents pour les contrôles :

- Règlement pour la certification de produit dans le secteur de la construction CRC BENOR

- Règlement pour la certification de produit dans le secteur de la construction CRC 01
- Règlement d'application pour l'usage et le contrôle de la marque BENOR dans le secteur des dispositifs de couronnement et pour les zones de circulation utilisées par les piétons et les véhicules.
- Règlement d'application pour pièces de voirie en fonte TRA 124

Aucune modification n'a été apportée à un de ces documents en 2009.

Relevé des fabricants de pièces de voirie en fonte

Les unités de production suivantes détiennent un certificat BENOR :

• Fondatel - Gieterij	Herne (B)
• Fonderies Lecomte	Andenne (B)
• Norfond - Groupe Norinco	Saint Crépin Ibouvillers (F) distributeur : Bernard Cassart - Bruxelles

En 2009 Saint-Gobain Pipe Systems Belgium a fait une demande de certification BENOR des unités de production à Itauna (Brésil) et à Leicestershire (Grande Bretagne).

Si les procédures de certification sont suivies favorablement, on pourra octroyer un certificat BENOR à ces unités de production au courant de l'année 2010.

Les unités de production suivantes sont certifiées COPRO :

• Fondatel - Gieterij	Herne (B)
• Fonderies Lecomte	Andenne (B)
• Buderus Guss	Limburg (D) distributeur : Wolters-Mabeg - Zelem
• Norfond - Groupe Norinco	Saint Crépin Ibouvillers (F) distributeur : Bernard Cassart - Bruxelles
• Saint-Gobain PAM	Pont-à-Mousson (F) distributeur : SGPS Belgium - Landen
• Saint-Gobain Canalização	Itauna (Brazilië) distributeur : SGPS Belgium - Landen
• Saint-Gobain Slévárna	Králuv Dvur (CZ) distributeur : SGPS Belgium - Landen
• Decloedt-Decov	Veldegem distributeur : Probo - Gistel
• P.P.H.U Deptula	Lidzbark Warminski (PL) distributeur : Imcoma - Hamme

En 2009 on a livré environ 23.500 tonnes de matériaux certifiés.

Visites de contrôle

Pendant l'année 2009 COPRO a fait 52 visites de contrôle chez les fabricants et les distributeurs. Pendant ces visites de contrôle nous avons demandé aux fabricants de prendre les mesures nécessaires pour répondre aux remarques suivantes :

- Comment éviter des fautes de coulée dans des pièces de fonte (fixer les procédures);
- Le mélange réciproque de pièces avec une marque différente n'est pas autorisé. (p.ex. couvercle "COPRO" monté dans un cadre "BENOR");

- Mettre au point la certification pour des couvercles de voirie à fermeture étanche pour une surpression intérieure de 1 bar : en 2009 ce type de couvercle n'était pas disponible sur le marché belge en tant que couvercle certifié;
- Mettre au point l'autocontrôle industriel pour des potelets en fonte.

Le Conseil consultatif de la Fonte

Président : Chantal Flemal

Vice-président : Roger Lecomte

Secrétaire : Kris Vandenneucker

En 2009 ce sont surtout les personnes suivantes qui ont assisté aux réunions :

Kurt Beghyn, Bernard Cassart, Rudy Lombet, Bart Stulens, Luc Bauwens, Mark Van Heck, Sven Couck, William Martens, et les personnes mentionnées ci-dessus.

Tout comme les années précédentes les entrepreneurs ne se montrent malheureusement pas intéressés à assister à ces réunions.

Lors des réunions du conseil consultatif les points suivants ont été élaborés :

- Une méthode d'essai a été fixée pour tester la charnière d'un couvercle visant la sécurité de l'utilisateur;
- Un projet de règlement a été rédigé pour la certification de couvercles multiples;
- Le PTV 802 : les fabricants ont fait des propositions pour la détermination du débit d'un collecteur d'eau au moyen d'une simulation d'ordinateur ou en élaborant une méthode d'essai. Ces propositions seront élaborées davantage au courant de l'année 2010.

Tous ces points d'agenda seront traités à fond en 2010, lors des réunions du conseil consultatif.

Nous élirons également un nouveau président et vice-président en 2010.

Révision de la norme européenne EN 124

En 2009 aussi le groupe de travail 4 de la Commission technique européenne CEN/TC165 a continué à travailler sur la révision de la norme EN 124. Ces réunions ont encore été suivies par Toon De Ruyver en 2009.

C'est surtout au sujet de l'art. 7.6 de la norme (sécurisation du couvercle dans le cadre) qu'il y a encore discussion entre les membres du WG4 : le verrouillage du couvercle est-il équivalent à l'exigence d'un poids minimal et un essai doit-il être élaboré ?

La Belgique défend ici le point de vue du conseil consultatif, notamment que l'exigence d'un poids minimal du couvercle doit être maintenue (comme décrit dans les PTV). Le poids offre aussi une garantie supplémentaire pour la durabilité du couvercle.

COUVERCLE EN METAL

Les couvercles métalliques en acier inoxydable certifiés COPRO sont produits et livrés par GE Power Controls, situé à Haaksbergen aux Pays-Bas

.La certification se fait sur base de la norme NBN EN 124.

Les couvercles sont utilisés pour des armoires souterraines de distribution d'électricité. Les éléments de béton préfabriqué de ces armoires ne font pas partie de la certification.

Schanskorven

Certificatie: COPRO

Het blijft steeds een uitdaging om voor een product dat vlot loopt wat nieuws te vertellen...

Doch dient er nog steeds een oogje in het zeil gehouden worden om mogelijke kwaliteitsschommelingen, niet-conformiteiten of mogelijke misbruiken te onderscheppen en de nodige maatregelen te treffen.

Wij kunnen jullie hierbij melden dat de controlebezoeken nog steeds uitgevoerd worden door Dieter Krikilion, alias "den Dieter".

Contactgegevens: DieterK@copro.eu of
+32 474 96.14.14

Indien deze onbereikbaar is, kan er steeds contact opgenomen met Kris Vandenneucker.

Contactgegevens: KrisV@copro.eu of
+32 478 31.07.64

Toepasselijke reglementen

De documenten van toepassing voor de certificatie van de schanskorven blijven ongewijzigd:

Toepassingsreglement voor schanskorven TRA 68

De certificatie van schanskorven gebeurt op basis van het Standaardbestek 250 of volgens een door COPRO gewaarmerkte technische fiche, opgesteld door de fabrikant.

Het toepassingsreglement TRA 68 dient in 2010 te worden aangepast.

Overzicht gecertificeerde fabrikanten van schanskorven

De verdelers en productie-eenheden waar "den Dieter" een oogje in 't zeil houdt zijn in 2009 ongewijzigd gebleven.

De lopende certificaten voor schanskorven staan op naam van:

- Egetra nv - Beveren-Leie
- Heyrman - De Roeck nv - Beveren-Waas
- Link Middle East - Dubai, VAE
- Maccaferri - Bologna, Italië

Controlebezoeken

Het blijkt dat onze verdelers en fabrikanten goede leerlingen zijn: tijdens de 13 uitgevoerde controlebezoeken in 2009 werden er geen noemenswaardige opmerkingen vastgesteld betreffende de kwaliteit van de geleverde eindproducten. Wel dient de identificatie opgevolgd te worden opdat de producten steeds duidelijk geïdentificeerd zijn zoals gevraagd in het toepassingsre

Wapeningsnetten van metaal

jaarverslag

Certificatie: COPRO

Kort samengevat kunnen we stellen dat voor de certificatie van wapeningsnetten van metaal weinig of niets veranderd is.

De controlebezoeken worden uitgevoerd door Dieter Krikilion, en voor bijkomende inlichtingen kan u steeds terecht bij Kris Vandenneucker.

Contactgegevens: DieterK@copro.eu of
+32 (0)474 96 14 14
KrisV@copro.eu of
+32 (0)478 31 07 64

Toepasselijke reglementen

Het volgende document is nog steeds in voege (toestand ongewijzigd t.o.v. 2008):

TRA 67

Toepassingsreglement voor wapeningsnetten van metaal

De certificatie van de wapeningsnetten van metaal gebeurt op basis van het Standaardbestek 250, RW 99, Typebestek 2000 of volgens een door COPRO gewaarmerkte technische fiche opgesteld door de fabrikant.

Overzicht gecertificeerde fabrikanten van wapeningsnetten van metaal

In het jaar 2009 is er in het totaal ongeveer 127.350 m² metalen wapeningsnetten verkocht op de Belgische markt onder het COPRO-merk.

De certificatie van deze netten gebeurt nog steeds volgens de specificaties van de technische fiche met referentie AS-03-20 van november 1999.

Controlebezoeken

Bij Bekaert nv te Zwevegem werden in totaal 3 controlebezoeken uitgevoerd door COPRO. Eveneens werd door onze diensten een controlebezoek uitgevoerd in de productie-eenheid te Hlohovec.

Gedurende het jaar 2009 zijn er geen noemenswaardige problemen opgetreden betreffende de kwaliteit van het geleverde eindproduct.

Stalen vangrails

Certificatie: COPRO - BENOR - CE

Personeel en certificatie

De certificatie van alles wat onder afscherpende constructies valt wordt beheerd door Kim Vandenhoeke.

In 2009 werd Kim bijgestaan door Toon De Ruyver. Door herstructureringen zal dit in 2010 niet meer het geval zijn, Toon wordt bedankt voor zijn begeleiding en deskundig advies.

Het totale certificatiepakket kan onderverdeeld worden in 3 deelgebieden:

- COPRO-certificatie van losse onderdelen bestemd voor herstellingen van bestaande constructies
- BENOR-certificatie van nieuw te plaatsen constructies
- CE-certificatie in het kader van de CE-markering verplicht vanaf 01/01/2011

Reglementen

TRA 69 COPRO versie 1.0 van 2001-01-18

Toepassingsreglement voor onderdelen voor stalen vangrails

TRA 69 BENOR versie 2.0 van 2008-10-07

Toepassingsreglement voor stalen vangrailconstructies

R/CE 1317 version 1.0 from 2008-08-20

COPRO regulations for CE attestation

COPRO

COPRO-certificatie blijft nodig om zicht te blijven houden op de losse onderdelen die voor het herstellen van bestaande constructies worden aangevend.

Het is van belang dat de controle van de staalkwaliteit, afmetingen, verzinking... van deze losse onderdelen behouden blijft.

Gecertificeerde fabrikanten van losse onderdelen zijn Prins Dokkum, SPIG en Siemes.

BENOR

2008 stond vooral in het teken van de voorbereiding van een BENOR-certificatie van stalen vangrailconstructies, bijkomend aan de COPRO-certificatie van onderdelen voor stalen vangrailconstructies.

2009 was dus het eerste jaar waar de BENOR-certificatie van stalen vangrailconstructies van toepassing was.

Een kleine verduidelijking...

De fabrikant van een vangrailconstructie dient een bepaalde constructie te laten certificeren op basis van een botsproefverslag afkomstig van een gespecialiseerd testlabo. Het botsproefverslag moet voldoen aan de eisen van de normenreeks EN 1317 en de PTV 869. Indien COPRO dan voldoende vertrouwen heeft in de fabrieksproductiecontrole van de fabrikant kan de constructie onder het BENOR-merk op de werf worden geleverd.

BENOR-certificatie houdt ook in dat er controlebezoeken op de werf worden uitgevoerd. Dit is van grote meerwaarde voor het bestuur omdat leidende ambtenaren via deze controlebezoeken met technisch en theoretisch advies kunnen worden bijgestaan betreffende de conformiteit van de te plaatsen constructie.

Gecertificeerde fabrikanten die conforme constructies kunnen aanbieden zijn Prins Dokkum, MS³ en Siemes. Kant nv beschikt op moment van schrijven nog niet over gecertificeerde constructies. Onlangs hebben ook nog 2 andere verdelers hun aanvraag tot BENOR-certificatie ingediend, nl. de firma's De Groote en Niezen.

CE

COPRO is door de Belgische Federale Overheidsdienst Economie genotificeerd voor de producten die onder de scope van de Europese norm EN 1317-5 - Afschermende constructies voor wegvoertuigen, vallen.

De CE-markering van afschermende constructies voor wegvoertuigen is nu al mogelijk en dient ten laatste in januari 2011 te zijn ingevoerd.

Dit betekent dat vanaf die datum elke constructie met CE-markering op de markt moet worden gebracht.

Het attesteringsniveau werd vastgelegd op AoC 1, wat betekent dat COPRO als genotificeerde instelling verantwoordelijk zal zijn voor:

- Initial Type Testing (ITT) en eventuele wijzigingen aan de geteste constructie,
- initiële inspectie van de fabriek en van de Factory Production Control (FPC),
- continue jaarlijkse opvolging van de FPC,
- duurzaamheid,
- evaluatie van de botsproefrapporten.

COPRO begeleidt momenteel de 2 grootste Nederlandse en 2 grootste Belgische fabrikanten van stalen vangrailconstructies in het behalen van hun CE-markering.

Botsproeven

COPRO onderhoudt goede relaties met de meest gerenommeerde testlabo's in Europa.

In 2009 was COPRO meermaals getuige van botsproeven in het kader van de BENOR-certificatie en CE-markering bij L.I.E.R. en TÜV-TNO.

Werfcontroles

In het kader van certificatie heeft COPRO werfcontroles uitgevoerd tijdens de grootste projecten van 2009 ;

E19 Antwerpen-Brussel, E313 afrittencomplex, Diabolo-Zaventem, verkeerswisselaar Lonçin...

Uitbreiding certificatie

De normenreeks EN 1317 bestaat intussen al uit 8 onderdelen, waarvan onderdeel 2 op vangrails slaat.

COPRO streeft ernaar de certificatie uit te breiden naar andere delen zoals obstakelbeveiligers, transitie, terminals...

Dit zal verder tijdens de adviesraden worden opgevolgd.

Adviesraad

De leden van de Adviesraad kwamen in 2009 5 maal bijeen om de certificatie samen met de bijhorende documenten te bespreken en verder uit te werken. Natuurlijk zal er in 2010 verder worden gewerkt aan de optimalisering van deze certificatie.

Volgende leden waren frequent aanwezig op de vergaderingen:

Armand Rouffaert (voorzitter), Philippe Braine, David De Saedeleer, Hadelin Dumont, Wolter N. Jager, John Kreps, Joseph Marra, Kris Redant, Maarten Debruyne, Toon De Ruyver en Kim Vandenhoeke (secretaris).

Vergunninghouders

Momenteel beschikken volgende fabrikanten of leveranciers over een COPRO en/of BENOR-vergunning:

Vergunninghouder	Productieplaats	COPRO	BENOR
Prins Dokkum	Dokkum (NL)	Gecertificeerd	Gecertificeerd
SPIG GmbH	Schmelz Limbach (D)	Gecertificeerd	/
Kant Constructies N.V.	Temse	/	Geen gecertificeerde constructies
MS3	Monticello d'Alba (I)	/	Gecertificeerd
Belgian Guard Rails	Beringen	Gecertificeerd	Gecertificeerd
Niezen	In aanvraag	/	In aanvraag
De Groote	In aanvraag	/	In aanvraag

In 2009 is er ongeveer 2200 ton aan vangrailonderdelen verkocht op de Belgische markt onder het COPRO en BENOR-merk.

Naast de bouwheer hebben ook fabrikanten en leveranciers van geteste constructies alle baat bij een BENOR-certificatie van hun systemen. Door te kiezen voor een certificatie vermijden ze de voorgescreven partijkeuringen per werf en kiezen ze voor een vlotte gang van zaken betreffende de indiening van hun dossier bij de besturen en de plaatsing op de werf.

Werkgroepen

Om een optimale certificatie te kunnen aanbieden participeert COPRO in volgende werkgroepen:

- SG04 Circulation fixtures
- CEN TC 226 Task Group EN 1317
- REC (Road Equipment Commission), spiegelcomité van CEN TC 226
- Spiegelcomité van de werkgroep CEN TC 226 WG 1
- RW99 werkgroep GT5

Sector Kunststoffen

Secteur des synthétiques

COPRO

jaarverslag

Geosynthetics

Geotextiel

Personeel

Productverantwoordelijke: Toon De Ruyver

Keurder: eind 2009 verliet Pieter Herbots COPRO. Zijn taken worden overgenomen door Sarie De Temmerman.

Certificatie

BENOR-Certificatie

Geotextiel wordt door COPRO gecertificeerd onder het BENOR-merk. Elk BENOR-gecertificeerd type geotextiel wordt aan specifieke controles onderworpen. Deze bestaan uit een doorlopende industriële zelfcontrole door de fabrikant enerzijds en periodieke controlebezoeken door de certificatie-instelling COPRO anderzijds. Er wordt nagekeken of het geotextiel en de productie ervan voldoet aan de desbetreffende normen en reglementen en in het bijzonder of het eindproduct voldoet aan de specificaties verklaard door de producent op de technische fiche van elk individueel type geotextiel. Bij elke audit wordt minstens 1 monster genomen dat getest wordt bij één van de externe geaccrediteerde laboratoria.

De BENOR-certificatie van geotextiel gebeurt aan de hand van volgende reglementen:

- **TRA 29 BENOR** (versie 2.0 - 11.10.2004) toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van

het geotextiel - Dit toepassingsreglement bevat concrete bepalingen als aanvulling op het CRC BENOR.

- **PTV 829** (versie 2.0 - 11.10.2004) technische voorschriften voor geotextiel en aan geotextiel verwante producten - De PTV 829 wordt momenteel herzien. De huidige versie is nog geldig tot eind 2010.
- **CRC BENOR** (versie 1.0 - 01.08.2000) algemeen reglement voor productcertificatie in de bouwsector onder het BENOR-merk
- **BENOR LOGO** (versie 2.0 - 12.03.2003) reglement voor het gebruik van het BENOR-logo en de verwijzing naar het BENOR-merk

Elk type geotextiel waarvoor BENOR-certificatie wordt aangevraagd moet voldoen aan de PTV 829. Binnen deze PTV 829 wordt vervolgens nog verwezen naar volgende Europese normen voor de vereiste eigenschappen van geotextiel en aan geotextiel verwante producten per toepassingsgebied:

- **NBN EN 13249** - wegebouw en voor andere verkeersbestemmingen (exclusief spoorwegen en asfaltlagen)
- **NBN EN 13250** - spoorwegbouw
- **NBN EN 13251** - grondwerken, funderingen en keermuren
- **NBN EN 13252** - drainagesystemen
- **NBN EN 13253** - beschermingsconstructies tegen erosie (kust- en oeeververdedigingswerken)

- **NBN EN 13254** - bouw van spaarbekken en stuwdammen
- **NBN EN 13255** - kanaalbouw
- **NBN EN 13256** - tunnelbouw en in ondergrondse bouwwerken
- **NBN EN 13257** - opslagplaatsen voor vaste afvalstoffen
- **NBN EN 13265** - projecten voor het insluiten van vloeibare afvalstoffen

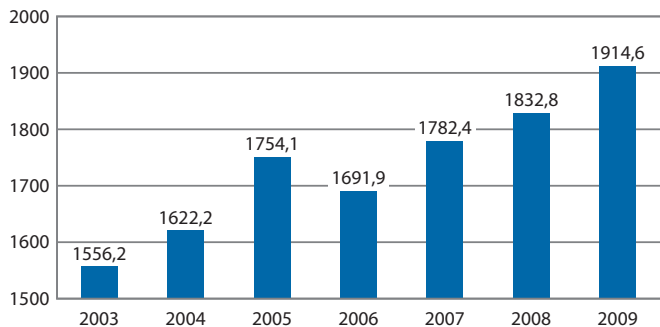
CE-markering

COPRO is erkend als “notified body” in het kader van de CE-markering van geotextielen die gebruikt worden in de toepassingen die vallen onder de eerder vermelde normen met de toevoeging van NBN EN 15381 (wegverhardingen en asfaltdekkingen). Het niveau van attestering is 2+.

De CE-markering van geotextiel gebeurt aan de hand van het COPRO-reglement voor CE-attestering R/CE 2+ 29 (versie 2.0 - 04.04.2007): attestering van de overeenkomstigheid van de FPC in de sector van het geotextiel en aan geotextiel verwante producten.

Evolutie BENOR-certificatie geotextiel

EVOLUTIE VAN DE TOTALE HOEVEELHEID GELEVERD BENOR-GECERTIFICEERD GEOTEXIEL (TON)

- Ondanks het slechte economische klimaat blijft de vraag naar gecertificeerd geotextiel stijgen. In 2009 werd er een totaal van 1914,6 ton BENOR-gecertificeerd geotextiel geleverd.
- In 2009 werden de productconformiteit en de kwaliteit gewaarborgd door 19 BENOR-audits. Deze werden uitgevoerd bij fabrikanten en verdelers in België, Frankrijk en Duitsland.

- Er zijn momenteel 5 producenten van BENOR-gecertificeerd geotextiel. Er werden in 2009 geen nieuwe certificatieaanvragen ingediend.

Overzicht BENOR-gecertificeerde producenten en verdelers van geotextiel	
Vergunninghouder	Productieplaats
Beaulieu Technical Textiles	Komen
Bonar Technical Fabrics Lokeren	Lokeren
Bonar Technical Fabrics Zeel	Zeel
Cassart Special Products	Bezons (Tencate)
Emotrade	Gronau (Propex Fabrics)

Adviesraad

De adviesraad is een overlegorgaan voor de verschillende belanghebbende partijen binnen de sector. Leden van deze raad zijn vertegenwoordigers van de overheid, de fabrikanten, de gebruikers en de experts. In 2009 kwam de adviesraad geotextiel vijf keer samen.

De huidige leden zijn:

Philippe Keppens (voorzitter), Fred Foubert (ondervoorzitter), Toon De Ruyver (secretaris), Paul Blomme, Ronny Borny, Luc Courard, Jürgen De Bock, M. de Vaulx de Champion, Jacques Deblire, Christian Debuyscher, Chantal Flémal, Jean-Marie Gerardy, Eric Ghilain, Marc Helewaut, Noël Huybrechts, Johanna Louwagie, André Meurrens, Etienne Motte, Walter Pauwels, Dirk Peereman, Ramon Roman, Marc Scheppermans, Els Serbruyns, Wouter Spleers, Patrick Surmont, Claude T’Joel, Ann Vanelstraete, Frank Theys, Nancy Bertram en Sarie De Temmerman.

Een van de belangrijkste realisaties van de adviesraad geotextiel in 2009 was het vernieuwen van de PTV 829. Er werd ook advies gegeven omtrent de invulling van het gedeelte over geotextiel in het Standaardbestek 250 waarvan ook een nieuwe versie op komst is. Verder werd ook de ringanalyse uitgebreid die in 2008 werd opgestart. Deze ringanalyse bestudeert de reproduceerbaarheid en de vergelijkbaarheid van laboresultaten en moet een correcte evaluatie tussen verschillende labo's mogelijk maken. In het tweede deel van de ringanalyse werd de CBR-weerstand volgens EN ISO 12236 bestudeerd.

Vernieuwde PTV 829

In 2009 werd er door de adviesraad geotextiel gewerkt aan de vernieuwing van de PTV 829 (technische voorschriften voor geotextiel en aan geotextiel verwante producten). Na een overgangperiode, zal

Geogrid

Personeel

Productverantwoordelijke: Toon De Ruyver
Keurder: eind 2009 verliet Pieter Herbots COPRO. Hij wordt opgevolgd door Sarie De Temmerman.

Het product

Geogrids zijn sterk verwant aan geotextiel. Ze behoren allebei tot de geosynthetics. Beide producten kunnen uit vergelijkbare grondstoffen vervaardigd worden met als belangrijkste verschil dat geogrids zowel uit kunststof als uit glasvezel kunnen bestaan. Geogrids worden voornamelijk gebruikt voor het wapenen en versterken van onder andere, wegen (asfaltwapening), taluds en bermconstructies.

Certificatie onder het COPRO-merk

De certificatie van geogrid gebeurt aan de hand van volgende reglementen:

de PTV 829 versie 3.0 in voege treden op 1 januari 2011. Versie 2.0 zal geldig blijven tot einde 2010.

Het doel van deze herziening is de waarden voor de verschillende toepassingen te actualiseren en in overeenstemming te brengen met de huidige kennis. Ook is getracht meer informatie te geven die de gebruiker moet helpen bij de keuze van een type geotextiel.

Geaccrediteerde laboratoria

Momenteel zijn er drie geaccrediteerde laboratoria die de geotextiel-monsters beproeven die door COPRO genomen worden bij BENOR-audits:

- Vakgroep Textielkunde aan de Universiteit Gent
- Onderzoekscentrum voor Bouwkunde (Brugge)
- Institut für textile Bau- und Umwelttechnik (tBU) (Greven).

- **TRA 24** (versie 1.0 - 09.09.2002)
toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het COPRO-merk in de sector van de geogrids - Dit toepassingsreglement bevat concrete bepalingen als aanvulling op het CRC COPRO.
- **CRC COPRO** (versie 1.0 - 24.03.2000)
reglement voor productcertificatie in de bouwsector onder het COPRO-merk
- **COPRO LOGO** (versie 2.0 - 19.03.2003)
reglement voor het gebruik van het COPRO-logo en de verwijzing naar het COPRO-merk

De certificatie van geogrids kan gebeuren voor elk product dat voorwerp uitmaakt van minstens een van de volgende documenten:

- Standaardbestek 250 - hoofdstuk III : art. 13.3
- Typebestek 2000 - hoofdstuk C.40
- Cahier des charges - type RW99 - chapitre C.27
- een bijzondere specificatie

De fabrikant specificeert zijn productengamma aan de hand van een door de certificatie-instelling gewaarmerkte technische fiche voor ieder gecertificeerd product. Deze technische fiche maakt integreerend deel uit van het certificaat.

Europese normering

Voor de meeste toepassingen van geogrid gelden de 10 Europese normen van geotextiel. Een lijst van die normen vindt u onder de rubriek "geotextiel".

Voor de toepassing van geogrids als scheurremmende tussenlaag in asfalt wordt verwezen naar EN 15381:2008 - Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor het gebruik in wegverhardingen en asfaltdekkingen.

Vanaf 2011 is ook voor deze toepassing de CE-markering verplicht.

Evolutie COPRO-gecertificeerde geogrids

- In 2009 werd er een totaal van 403 539 m² COPRO-gecertificeerde geogrids geleverd
- In 2009 werden de productconformiteit en de kwaliteit gewaarborgd door 12 COPRO-audits.

Deze werden uitgevoerd bij fabrikanten en verdelers in België, Italië, Groot Brittannië, Duitsland, Hongarije en China.

- Er zijn momenteel 6 producenten van COPRO-gecertificeerde geogrids. Er werden in 2009 geen nieuwe certificatieaanvragen ingediend.

Overzicht COPRO-gecertificeerde producenten en verdelers van geogrids		
Verdeler	Producent	Productieplaats
De Neef Conchem	Tenax Spa	Viganò
	Technolen Technicky Textil Hlinsko	Hlinsko
Emotrade	Huesker	Gesher
Texion Geosynthetics	BOSTD	Qindao City
Tradec	Tensar International	Blackburn
	Tolnatext	Tolna

Adviesraad

In 2009 vonden er geen vergaderingen van de adviesraad geogrids plaats.

Gras-kunststofplaten

Personeel

Productverantwoordelijke: Toon De Ruyver

Keurder: eind 2009 verliet Pieter Herbots COPRO. Hij wordt opgevolgd door Sarie De Temmerman.

Waarom gras-kunststofplaten

De grote toename van verharde oppervlakken in ons land heeft tot gevolg dat de regen niet meer op een natuurlijke wijze in de ondergrond kan dringen. Het regenwater stroomt af aan het oppervlak en wordt opgevangen in onze riolen. Deze riolen kunnen vaak de overvloed aan water niet slikken waardoor er wateroverlast ontstaat.

Het water laten infiltreren via een waterdoorlatende verharding met gras-kunststofplaten is hiervoor de oplossing.

Bouwheren die kiezen voor gras-kunststofplaten willen natuurlijk kwaliteitsgaranties. De specificaties in de PTV 828 en het daaraan verbonden COPRO keurmerk helpen hen daarbij.

Certificatie onder het COPRO-merk

Enkele jaren geleden vroeg de Vlaamse Overheid of COPRO ervoor kon zorgen dat enkel geschikte en conforme gras-kunststofplaten op de werf werden geleverd. Inspelend op die vraag verzamelde COPRO een groep van experts (bouwheren, fabrikanten, labo's enz.) die zich een dubbel doel stelde: goede specificaties opstellen en een betrouwbaar controlesysteem ontwikkelen.

De certificatie van gras-kunststofplaten gebeurt aan de hand van volgende reglementen:

- **TRA 28** (versie 1.0 - 15.03.2007)
toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het COPRO-merk in de sector van de gras-kunststofplaten - Dit toepassingsreglement bevat concrete bepalingen als aanvulling op het CRC COPRO.
- **PTV 828** (versie 3.0 - 04.10.2007)
technische voorschriften voor gras-kunststofplaten
- **CRC COPRO** (versie 1.0 - 24.03.2000)
reglement voor productcertificatie in de bouwsector onder het COPRO-merk
- **COPRO LOGO** (versie 2.0 - 19.03.2003)
reglement voor het gebruik van het COPRO-logo en de verwijzing naar het COPRO-merk

PTV 828

De PTV 828 is het normatief document voor gras-kunststofplaten. Hierin worden de verschillende eisenvastgelegd. De beschreven parameters omvatten het materiaal, de dimensies en vormkenmerken

en de mechanische karakteristieken. Ook is rekening gehouden met de plaats van verwerking door het definiëren van drie gebruiksklassen.

PTV 828 - Gebruiksklassen gras-kunststofplaten		
Gebruiksklasse	Toepassing	Belastingstype
A	wegberm	intensieve belasting
B	parking	gewone belasting
C	voetgangers	lichte belasting

De gebruiksklasse van gras-kunststofplaten wordt bepaald aan de hand van de hoogte, de druksterkte, de vervorming, de treksterkte van de verbindingen en een impacttest waarbij een bevroren tegel een val vanaf variabele hoogte moet doorstaan.

Nuttig voor de gebruikers is dat de PTV 828 in een bijlage ook informatieve richtlijnen geeft voor de opbouw van een verharding met gras-kunststofplaten.

De PTV 828 werd goedgekeurd en geregistreerd door:

- de adviesraad gras-kunststofplaten op 04.12.2007
- de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie op 14.10.2008 onder het nr. Q/341.

De PTV is gratis downloadbaar op de website www.copro.eu onder 'COPRO documenten'.

TRA 28

De TRA 28 beschrijft de procedures om de certificatie van gras-kunststofplaten onder het COPRO keurmerk mogelijk te maken. In de TRA 28 zitten namelijk de verschillende eisen voor het productieproces verwerkt. Deze eisen leiden tot een hogere mate van interne controle. Er wordt namelijk verwacht dat een certificaathouder een geregistreerde controle heeft over het traject dat zijn product doorloopt.

Van ingangscntrole op de aangekochte basismaterialen tot opvolging van klachten van klanten na verkoop. Een certificaathouder moet, in het algemeen, kunnen bewijzen dat hij zijn verantwoordelijkheid neemt voor alle aspecten van de TRA 28.

Evolutie COPRO-gecertificeerde gras-kunststofplaten

- In 2009 werden de productconformiteit en de kwaliteit gewaarborgd door 11 COPRO-audits. Deze werden uitgevoerd bij fabrikanten en verdelers in België, Nederland en Duitsland.
- Er zijn momenteel 3 producenten van COPRO-gecertificeerde gras-kunststofplaten. Er werden in 2009 geen nieuwe certificatieaanvragen ingediend.

Overzicht COPRO-gecertificeerde producenten en verdelers van gras-kunststofplaten			
Vergunninghouder	Productieplaats	Productnaam	Gebruiksklasse
De Neef Conchem	Vroomschoop (AKG)	Flowblock	A
		Slimblock	B
Kremers	Son (GL Plastics)	Multiraster	B
Tradec	Arzberg (Purus Arzberg)	Ecoraster Elastic E40	B
		Ecoraster Elastic E50	A
		Ecoraster Elastic S50	B

Adviesraad

In 2009 kwam de adviesraad gras-kunststofplaten 1 keer samen. Tijdens deze adviesraad werd er voornamelijk gediscussieerd over de interpretatie van de hoogte en het legoppervlak van gras-kunststofplaten, beschreven in de PTV 828.

Om onduidelijkheden uit te sluiten werd afgesproken dat het legvlak of met andere woorden de onderzijde uit art. 3.1.3 overeenkomt met de "onderkant van de zool" uit art. 3.1.4. Vervolgens wordt ook enkel de oppervlakte die in het legvlak ligt in rekening gebracht bij de berekeningen onder artikel 3.1.3 van PTV 828.

In 2010 wordt een vernieuwing van de PTV 828 gepland.

De huidige leden van de adviesraad zijn:

Patrick Surmont (voorzitter), Olivier De Myttenaere (ondervoorzitter), Toon De Ruyver (secretaris), Bas Bergman, Bert Bolink, Margo Briessinck, Barbara De Neef, Marc de Wolff, Bert Dendooven, Pierre-Yves Lamy, Christian Mauroit, Ferdinand Meyer, Luk Ottevaere, Jan van Erp, Ron van Raam, Joris Vienne, Erik Barbé en Sarie De Temmerman.

Wat moet ik doen als bouwheer om kwaliteit te bekomen?

Om zeker te zijn dat er in de toekomst enkel gras-kunststofplaten van goede kwaliteit geleverd worden op de werf is het belangrijk in het bestek COPRO-gecertificeerde gras-kunststofplaten te vragen. Hierbij dient u te verwijzen naar de PTV 828 en hierbij ook de gebruiksklasse te vermelden. Bij levering op de werf controleert u of de geleverde gras-kunststofplaten het COPRO-keurmerk dragen en of het etiket verwijst naar de PTV 828 en de gevraagde gebruiksklasse.

Geaccrediteerde laboratoria

Momenteel werkt COPRO samen met één geaccrediteerd onafhankelijk laboratorium voor de beproeving van gras-kunststofplaten, namelijk BECETEL - Belgian research centre for pipes and fittings te Merelbeke.

Diverse producten
Produits divers

rapport annuel

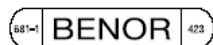

Afdichtingsringen

jaarverslag

Certificatie BENOR 2009

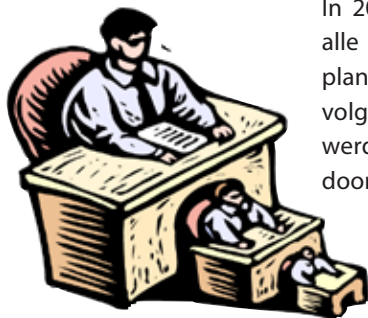

Personeel

Bij de certificatie van afdichtingsringen zijn volgende personen betrokken:

Productverantwoordelijke: Raf Pillaert

Keurder: Kim Vandenhoeke

In 2009 hebben Kim en Raf alle voorziene bezoeken gepland en uitgevoerd. De opvolging van de laboverslagen werd eveneens opgevolgd door Raf.

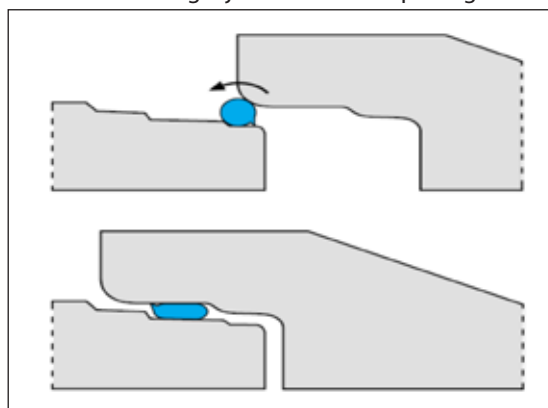
Toepasselijke reglementen

In 2009 werd een nieuwe versie 4.0 van het reglement opgemaakt door COPRO en goedgekeurd door de adviesraad afdichtingsringen.

Deze nieuwe versie werd hoofdzakelijk opgesteld om certificering van afdichtingen conform aan EN 681-2, EN 681-3 en EN 681-4 mogelijk te maken.

Momenteel zijn er enkele fabrikanten bezig met de uitbreiding voor te bereiden naar deze nieuwe mogelijkheden.

Op het zelfde moment werd er nagedacht over de toepassing van het BENOR-merk voor de afdichtingen in andere leidingsystemen dan de betonbuizen. Het is aan de certificerende instanties van de andere leidingsystemen om de voorwaarden voor de afdichtingen in hun reglementen up to date te zetten met ons huidig toepassingsreglement. Uiteraard doet COPRO al het mogelijke om dit te bespoedigen.

COPRO

Overzicht gecertificeerde fabrikanten

Dit jaar waren er 3 gecertificeerde vergunningshouders met in totaal 4 gecertificeerde productie-eenheden.

Deze productie-eenheden bevinden zich in Duitsland (2), Spanje (1), Polen (1)

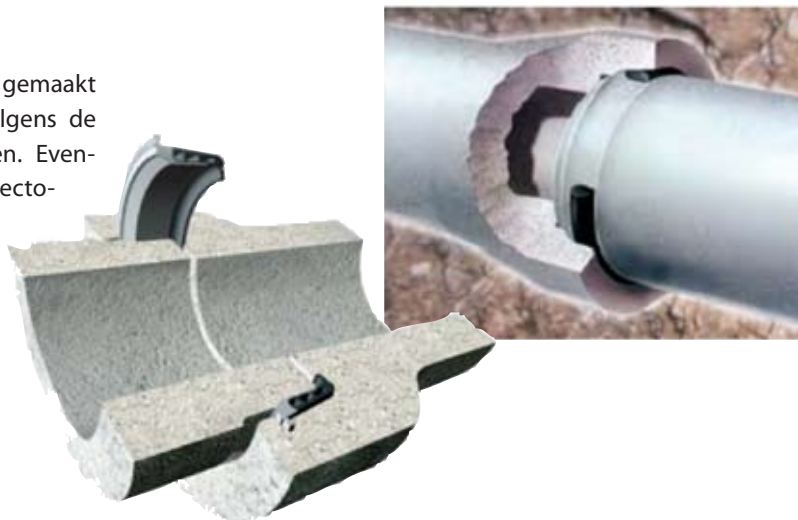
In totaal zijn er bijna 900.000 afdichtingsringen onder het BENOR-merk geleverd op de Belgische markt. Dit is een daling van 10% ten opzichte van 2008.

jaarverslag

Doelstellingen 2010

Tijdens 2010 zal er verder werk gemaakt worden van de certificatie volgens de verschillende Europese normen. Eveneens zal er bij de verschillende sectoren van leidingsystemen aangedrongen worden op het gebruik van gecertificeerde afdichtingen.

Produits de marquage routier

Personnel

Responsable produit : Philippe du Bus de Warnaffe

Contrôleur : Kim Vandenhoeke

Groupes de travail

Pour ce secteur, COPRO participe aux groupes de travail suivants :

- SG 04 Circulation fixtures;
- CEN TC 226 : Task group EN 1423 et 1424 : Groupe de travail présidé par Ines Scaldaferrri (Potters Ballotini);
- REC (Road Equipment Commission), le Comité Miroir du CEN TC 226;
- Comité Miroir du groupe de travail CEN TC 226 WG 2;
- Bureau exécutif 6.1 de l'UBATc;
- Groupe spécialisé 6 de l'UBATc;
- Conseil Consultatif Produits de marquage routier;
- RW99 Groupe de travail GT8 : sous-groupe de travail pour les marquages routiers.

Les activités de COPRO dans le secteur des produits de marquage routier peuvent être regroupées selon les systèmes de certification, comme illustré dans le tableau suivant :

Produits de marquage routier		
Marquage légal	Marques volontaires de qualité	
CE	BENOR	ATG
Produits de saupoudrage	Produits de saupoudrage	Peintures routières
	Microbilles de verre de prémélange	Enduits à chaud
		Enduits à froid
		Marquages préformés

Le marquage routier et la Directive Européenne pour les Produits de Construction : marquage CE

Le marquage CE est obligatoire dans l'EEE (Espace Economique Européen) pour les produits de saupoudrage depuis mai 2005. Pour les autres produits de marquage routier, le CEN TC 226 a approuvé des projets de normes européennes. L'enquête CEN est désormais terminée mais le consultant CEN a émis une longue liste de remarques et les normes doivent être adaptées au modèle du CEN. Le marquage CE ne sera dès lors pas disponible dans l'immédiat et une période de coexistence plus longue serait prévue pour donner le temps aux fabricants de réaliser les essais de durabilité, par exemple par des essais sur champs d'homologation.

Marquage CE des produits de saupoudrage

COPRO est un organisme notifié (Notified Body) pour attribuer les certificats de conformité CE aux produits de saupoudrage selon la EN 1423 depuis 2004.

Malgré le fait qu'il n'y a qu'une seule usine de microbilles de verre en Belgique, 10 fabricants ont choisi de faire appel à COPRO pour la certification CE de leur production de produits de saupoudrage. Nos inspecteurs évaluent la conformité de dossiers en français, en néerlandais, en allemand et en anglais, étant donné que les clients pour le marquage CE sont situés en Belgique (1), en Allemagne (2), en France (1), aux Pays-Bas (1), en Pologne (1), au Royaume-Uni (3) et depuis 2008 également au Texas (1).

Les visites de contrôle sont soit effectuées par COPRO, soit par le SPW qui est également notifié par la Belgique, mais uniquement en tant qu'organisme d'inspection.

Il y a un nombre important d'organismes notifiés pour le marquage CE et il est apparu qu'il y a de grandes différences d'interprétation de la même norme européenne pour l'évaluation de la conformité pour l'attribution de certificats de conformité. Le groupe de travail qui revoit la norme européenne EN 1423 a souhaité ajouter les règles pour cette évaluation de la conformité dans le but de mettre tout le monde sur un pied d'égalité afin de combattre la concurrence déloyale au niveau de la certification CE. COPRO a œuvré activement au sein de ce groupe de travail pour établir des règles claires en la matière. Le projet de norme pr EN 1423 contient des règles précises.

Depuis 2009 COPRO est également l'organisme notifié dans le cadre du marquage CE des éléments de saupoudrage rétro réfléchissants fabriqués par 3M au Texas.

La certification volontaire des produits de marquage routier

Les gestionnaires des routes souhaitent vivement améliorer la qualité des marquages routiers.

Afin de s'assurer que les applicateurs ont à leur disposition des produits qui atteignent un niveau de qualité déterminé et qui ne varient pas trop, les administrations ont établi des spécifications pour la plupart des produits. Les spécifications sont actuellement basées sur les normes européennes et sur l'expérience en Belgique.

Sur base de ces spécifications, les producteurs ont la possibilité de demander une certification volontaire pour démontrer la conformité de leurs produits selon des règles établies. Le fait de mettre des produits certifiés à la disposition des applicateurs ne donne certes pas une garantie du résultat final, mais cela donne en tout cas les moyens pour maîtriser l'application de marquages routiers.

Marque de qualité BENOR, pour les produits de saupoudrage et les microbilles de verre de pré-mélange

COPRO est l'organisme de secteur désigné pour la certification BENOR des microbilles de verre et des granulats antidérapants. En 2006, la certification volontaire ATG a basculé vers une certification BENOR.

Les visites de contrôle sont effectuées par le SPW et COPRO, tous les deux accrédités BELAC pour ces inspections.

Il y a actuellement 6 producteurs certifiés.

Conseil Consultatif Produits de marquage routier

Les règles pour la certification sont établies par le Conseil Consultatif Produits de marquage routier. Les membres effectifs sont :

Le président : Gauthier Michaux

Le secrétaire : Philippe du Bus de Warnaffe

Les membres : Xavier Appelmans, Kirsten Bortels, Guy Cools, Luc Courard, Maarten Debruyne, Stéphan Dujardin, Christos Economides, Marc Grommen, Pascal Hivert, Vincianne Lerate, François Parent, Bas van der Tak, Lionel Voos, Jean-Michel Wyns.

Agrément technique avec certification pour les peintures, les enduits à chaud, les enduits à froid et les marquages préformés

COPRO est désigné comme organisme d'inspection pour les visites de contrôle effectuées dans le cadre des agréments techniques avec certification. A partir de fin 2009, COPRO est devenu organisme de certification pour les produits de marquage routier au sein de l'UBATc (Union Belge des Agréments techniques dans la construction). La nouvelle structure de l'UBATc se met tout doucement en place en 2010.

L'UBATc a débuté en 2007 une homologation de système de marquage. Cette homologation est basée sur le guide d'agrément G0025 et permet aux fabricants de démontrer la durabilité et la performance du système présenté pour l'homologation. Le but est de classer les systèmes selon la performance afin de permettre aux applicateurs de sélectionner les systèmes performants; ce qui leur permettra de mieux évaluer les outils disponibles pour arriver aux performances requises par le maître d'ouvrage.

Dans le futur il est prévu que les cahiers de charges imposent l'utilisation de systèmes de produits qui ont démontré leurs performances sur un site d'homologation sur route. La priorité est donnée aux produits qui disposent d'un certificat de conformité. A partir de 2010 les guides d'agrément devraient être modifiés afin de permettre l'utilisation de produits sans impositions quant à la composition, qui démontreront sur base des résultats mesurés sur le site d'homologation les performances obtenues.

Si celles-ci dépassent un certain seuil, le produit de marquage pourra obtenir un certificat de conformité ATG, basé sur les résultats obtenus lors de l'essai sur route et sur l'identification du produit lors de la mise en œuvre et sur la vérification régulière de ces essais d'identification, afin de confirmer que le produit certifié correspond bien au produit mis en œuvre sur le site d'homologation.

COPRO participe activement au Bureau Exécutif BE 6.1, qui traite les dossiers d'agrément technique et prépare de nouveaux guides d'agréments.

L'UBATc a établi en 2008 les règles pour la certification ATG des produits préformés pour que tous les produits utilisés pour le marquage routier soient couverts par des spécifications appropriées et par la possibilité de certification volontaire.

Produits de voirie en pierre naturelle

rapport annuel

Personnel

Responsable produit : Toon De Ruyver

Contrôleurs : Kris Vandenneucker
Renée Declerck

Certification ATG-BENOR

En 2009 COPRO a terminé de rédiger le Règlement Général (RG) pour la certification de la pierre naturelle et des produits fabriqués dans cette pierre naturelle et ceci en collaboration avec le BCCA. Ce document a été approuvé par la réunion commune des conseils consultatifs des deux organismes de certification.

Le RG donne les grandes lignes des procédés qu'il faut suivre pour arriver à une bonne certification. L'accent est mis sur la correspondance infaillible de l'agrément technique (ATG) avec la certification de produit (BENOR).

Les priorités de ce schéma de certification restent encore toujours une profonde évaluation du matériau de base à partir de l'exploitation (carrière), suivi du traitement du matériau jusqu'au produit, contrôle de la conformité du produit fini tel qu'il est livré au client. En plus il y a, après l'attribution de la marque ATG-BENOR, une évaluation continue qui contrôle si les produits et la pierre naturelle satisfont aux caractéristiques et spécifications déclarées au début.

Ce RG est prioritaire aux règlements existants de COPRO.

Ceux-ci sont restés inchangés en 2009 :

- Le règlement d'application TRA 19
- Le règlement général de certification CRC BENOR
- Les prescriptions techniques PTV 841 jusqu'au PTV 845

Les versions valables peuvent être retrouvées sur www.copro.eu sous **documents COPRO**.

L'entreprise de Pierre naturelle Eggermont de Deinze est encore toujours le seul détenteur d'un certificat pour produits de voirie en pierre naturelle. Cette firme est en possession d'un certificat pour 2 unités de production : une à Deinze et une en Chine.

En 2009 on a poursuivi l'étude de quelques dossiers de demande. Nous pensons qu'ils aboutiront en 2010 à de nouveaux certificats.

Tout ceci a demandé une trentaine de jours de visites de contrôle en Belgique et en Chine.

L'année passée nous nous sommes réunis 3 fois pour une réunion commune des conseils consultatifs de COPRO et du BCCA.

Les points principaux étaient l'approbation du RG cité plus haut et la clarification supplémentaire des règles du schéma de certification à tous les joueurs, ce qui était apparemment nécessaire.

Comme "l'ancienne" UBAtc, où la SPF Economie jouait un rôle important, a également été remplacée

en 2009 par une nouvelle organisation (qui porte, il est vrai, le même nom), on a donné beaucoup d'explication pendant les réunions au sujet des conséquences qu'il y aura pour les ATG de pierre naturelle. Les modifications sont limitées du côté des fabricants, sauf que leurs dossiers recevront un traitement beaucoup plus rapide et plus efficace dans le nouvel UBAtc.

Tout le travail que le secteur investit dans l'élaboration d'un système de certification convenable et cohérent est seulement utile lorsque le maître d'ouvrage en comprend la valeur. Les nombreux cahiers des charges dans lesquels le maître d'ouvrage demande explicitement des produits de voirie en pierre naturelle certifiée, confirment que c'est déjà le cas pour beaucoup de maîtres d'ouvrage.

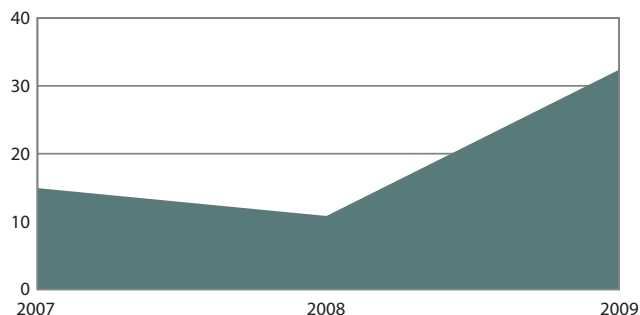
Hélas, il arrive encore trop souvent que bien que le cahier des charges exige la certification, qu'on livre quand même des produits non contrôlés. En d'autres mots, le respect des prescriptions du cahier des charges est sérieusement en défaillance. On risque alors que des mauvais produits soient livrés avec des frais de remplacement élevés à court terme.

Réception par lot

Lorsqu'on ne demande pas de produits certifiés ou lorsqu'ils sont bien demandés mais qu'ils ne sont pas livrés tel quel, il reste toujours l'option de la réception par lot.

Le nombre de visites qui ont été exécutées en 2009 pour la réception par lot a triplé par rapport à l'année d'avant.

VISITES DE RÉCEPTIONS PAR LOT PIERRE NATURELLE

Cette augmentation nous donne un double sentiment. Car, bien que la réception par lot soit encore toujours meilleure que rien du tout, il est incontestable que l'information obtenue à propos de la qualité d'un produit, grâce au procédé de certification, est beaucoup plus ample que ce qu'un maître d'ouvrage apprend lors d'une réception par lot. Pensons aux aspects de durabilité, pour ne citer qu'un exemple. C'est pourquoi COPRO conseille vivement d'opter pour la certification.

L'idéal serait naturellement qu'on livre uniquement des produits certifiés et qu'on le combine avec un contrôle sur le chantier, oui ou non par coup de sonde.

L'avenir

COPRO et BCCA continuent à élaborer le système ATG-BENOR pour des produits en pierre naturelle. Cette collaboration est concrétisée au sein de l'UBAtc, l'organisation nouvellement fondée en 2009 pour les agréments techniques, où COPRO et BCCA gèreront ensemble les tâches d'approbation et de certification pour la pierre naturelle.

Le développement du système doit être tel que toutes les personnes concernées doivent le voir comme une plus-value pour la construction qualitative avec la pierre naturelle.

www.copro.eu

asbl **COPRO** vzw

Z.1 Researchpark-Kranenberg 190

1731 Zellik (Asse)

Tel. +32(0)2 468 00 95 | Fax +32(0)2 469 10 19 | info@copro.eu | www.copro.eu